

OCAK 1975, SAYI 5

YILKIMIZ 25 EKİM 1975

KERVAN

DÜNDEN GÜNE DÜNDEN YARINA

SİVAS KATLIAMI DAVASI

BÖYLE ADALETE LANET OLSUN

- Ayrı Memur Örgütlenmesi İşçi-Memur Ayrımı Kadar Sahtedir
- *Prof.Dr.Nurettin Sözen: "Sol İktidar İçin Güçbirliği"*
- Ayrıca: *Aşık Mahzuni, İsmail Kaygusuz, İsmail Metin, Sabri Yücel'in yazıları, Davut Sulari Dede'den şiirler*

İŞÇİ MUHABİRLER YAZIYOR

AHMET TURAN

SORMANI İSTERİM

Diktiğin fidanın hayat suyunu
Vermeni isterim işçi gardaşım
Açılan gülleri yılmaz gücünle
Sarmanı isterim işçi gardaşım

İşçinin başını, vede serini
Ölürcesine döktüğün alın terini
Yediden yetmişe, bütün erini
Görmeni isterim, işçi gardaşım

Emek diyorsak en yüce değer
Terinin içindedir ak günler
Hak unutulmamalı efendiler
Sormanı isterim işçi gardaşım

Yüzü gülen emeğin, yüreğin yanar
Cüzdanı boş, hesap kitap karalar
Yavan yenen aşı bir dirhem ne var
Görmeni isterim işçi gardaşım

İstemem kimsenin ne börek ne
balından

Kurtaralım kendimizi, bin bir
çalımdan

Teğet geçsen de güneşin yanından
Varmanı isterim işçi gardaşım

Gücü işler işçinin, emeği yanık
Sendikalaşma başıboş, ve salık
Maaşının yanına birazcık katık
Koymanı isterim işçi gardaşım

Tezgahların başucunda dipdiri
Şimdi sensin bu birliğin yılmaz eri
Aramıza fitne sokan fakirleri
Kırmanı isterim işçi gardaşım

Geçim dağ olmuş, beklerim
aşmanı

Beklerim sorunlarla savaşmanı
Dimdik işçiliği, göz önüne açmanı
Sermeni isterim işçi gardaşım

Dost *Turani* ben de işçiyim inan
Önümde Deniz'ler, yanımda Pir
Sultan

Zararlı çıkacak işçiyle bir olmayan
Bilmeni isterim işçi gardaşım

ŞEYH HÜSEYİN DEDE

YAZIK!

Ümraniye'de gezer iken
sokaklarda Alevilikle ilgili afiş
gördüm. İlgimi çekti. Yer
Ümraniye Belediyesi, 4.kat.
Pazar saat 14.00'de. Düzenleyen
Milli Türk Gençliği Vakfı. İki
kişi yukarıya çıktık ki, toplantıyı
Aleviler değil dincilerin
tertiptediğini hemen anladım.
Önlerinde ne Türk bayrağı ne de
Atatürk'le ilgili birşey yoktu.
Hatta "hilafet Ali'nin değildi,
Aleviler saçmalıyorlar" diyerek
ayrım yapıyorlardı.

Toplantıya "Alevileri"
temsilen(!) Muharrem Naci
Dede, Çorum mv. Cemal Şahin,
Dr. Mustafa Öz katılmaktaydı.
Yazıklar olsun, şu zamanda
şeriatçıların düzenlediği panele
katılan sözde Alevilere!

14 Aralık 1994

HÜSEYİN KESKİN

ADEMEDİR SECDEM

Hakkı gördüm bildim elbette
Adem
Cavidan ilminden gelir bu maden
Kuranla eyledim bun(u) sabit
kadem
Ademedir secdem duvara dönmem

Adem ile birdir Muhammed'le Ali
Şahid durur buna ta kavli beli
Eylediyse Hak gönülde tecelli
Ademedir secdem duvara dönmem

Vasidir canlara ol Muhammed'den
Şaşmam geri didar-ı Ehlibeyt'ten
Ahsani takvimi oku ayetten
Ademdir secdem duvara dönmem

Seyyid Sercem'yem kavil ehlidir
Sözüm erenlerin sır nefesidir
Kiblem ararsan gönül evidir
Ademedir secdem duvara dönmem

CEVDET RENDE, ANTAKYA

ÇAĞRI

Hatay, Adana ve İçel illerinde
yaşayan Aleviler (Türk, Kürt,
Arap ve Bektaşî, Tahtacı vb.
ayrımı yapmadan) ile ilgili bir
kitap için çalışıyorum. Bu
konuda katkıda bulunabilecek
eli kalem tutan insanların
mektuplarını bekliyorum.
Adresim: Sümerler Mah. Çiçin
Sitesi, Ali-Şeref Apartmanı,
no:2/7 Antakya

KOCAELİ DEMOKRATLARI

AÇIKLAMA

*Kocaeli'de yayınlanan Hürsöz
gazetesinde çıkan Nazım
Hikmet'i karalayıcı yazıyı
protesto için yayınlanan basın
açıklaması.*

Karanlık güçler yüzyıllardır hep
iyiye, güzele ve doğruya
düşman olmuşlardır. Ülkemizde
ve dünyada bu böyle olmuştur.
Engisizyonlar, zindanlar,
sıkıyönetimler, DGM'ler hep
aydınlık düşünceleri boğmak
için üretilmiştir. Dün de
böyleydi, bugün de öyle. Önce
fiziken yok etmeye çalışırlar.
Başaramazlarsa, karalama
kampanyaları düzenlerler, o da
tutmazsa vatan haini ilan
ederler.

Ülkemizde baş hedeflerden
biri de NAZİM HİKMET

olmuştur. Nazım ki dünya
edebiyatının sayılı ozanlarından
birdir, Türk dilinin ustasıdır,
dünya emekçi sınıflarının
enternasyonal dostu, destekçisi
ve anti-emperyalist kurtuluş
mücadelelerinin yandaşıdır.
Dünya Barış Ödülü sahibidir.
Yukarıda çok azını
sayabildiğimiz böylesi üstün
niteliklere sahip değerli
ozanımızın Kültür Bakanlığı'nın
girişimi ile mezarının vasiyetine
uygun bir biçimde ülkesine
getirilme çabasını destekliyoruz.

Bugün de bilinen bir takım
karanlık güçler, yurdumuzun ve
dünyanın aydınlık geleceğini
istemedikleri için, önce kitapları
şimdi de insanları yakıyorlar.

Ya sonra? Nazım Hikmet'in
mezarının ülkesine getirilmesine
karşı çıkıyorlar. Unutulmasın ki
Nazım Anadolu'nun her
köyünde, her mezarında, her
insanın gönlünde yaşıyor. Ve

başında bir çınar ağacı.

Yasaksız yaşamak için,
düşünce ve örgütlenme
özgürlüğüne sahip çıkalım.
*Ali Buğdaycı, Hacı Bektaş Veli KTD
Kocaeli şb., Kocaeli Sendikalar
Birliği, Birleşik Sosyalist Parti,
Demokrasi Kulübü*

HASAN ÇADIR

BAL ARISI EŞEK ARISI

İsmim Hasan Çadır, arıcılık
yapıyorum. Yoksulluk yüzünden
okul hayatımı devam
ettiremedim. Her zaman
Alevilik cemi'ne katılıyorum.
Alevi olduğum için çok
mutluyum. Kendi düşüncemle
size katkıda bulunmak istedim.
Eşek arısı ile bal arısı birlikte
yaşayamaz.

İnsanlar kendilerini doğadaki
bütün varlıklardan üstün
kılarlar. Ama bir de hal ve
hareketlerine baktığımız zaman,
onlar dünyadaki bütün
varlıklardan daha vahşidirler.
İnsanlar, birbirinin hakkını
yiyerek, birbirini öldürerek, ırk-
mezhep ayrıcalığı yaparak diğer
varlıklardan üstün olamazlar.

Bir kovandaki arı kadar
olamıyoruz. Bir kovanın içinde
50 milyon civarında arı var, bir
tane de anaları var. Hepsi bir
ananın yumurtasında oluşur.
Hepsi de çalışır, kazançlarını bir
kovanın içine koyarlar. Hepsi
bir yerler, şahsa ait ayrı ayrı
malları yoktur. Kavgasız
gürültüsüz, huzur içinde
yaşırlar, çünkü fakiri-zengini
yoktur, çalışmayanı yoktur.
Çalışıyorlar ve doğanın
dengesine zarar vermiyorlar,
faydalıdırlar.

Eşek arıları ise zararlı
arılardır. Hem bal arılarının
balını yerler, hem de hakkını
savunan bal arılarını. Sömürücü
kapitalistler birer eşek arısıdır.
Biz çalışıyoruz onlar yiyor,
hakkımızı istediğimiz zamanda
bizi de yiyorlar.

Bence suç işçi sınıfınıdır,
çünkü birleşmiyoruz. Alevi
dostlarıma ve işçi sınıfına
sesleniyorum. Sınırsız yaşam
arzusu içindeyiz, ne yazık ki
yaşayamıyoruz.
Birleşemediğimiz için bizi
dağıtan, ırkçılığı çoğaltan siyasi
partilerin peşini bırakalım.
Onlar bizi birbirimize
boğduruyor, kendileri
çalışmadan zevkle yaşıyor.

Aşkı muhabet edek
Gönüllerde birlik edek
Rıza şehrine gidek
Gelin dostlar beraberce

Benlik kalesini yıkak

Bülbül gibi çölde ötek
Bir kovanda petek yapak
Gelin dostlar beraberce

Der *Hasan*'ım çile çekek
Cahilliği serden atak
On iki imamlara getek
Gelin canlar beraberce

KEREM ERAN

İNSAN BOZUNTULARI

Aşağıdaki şiiri insanlıkla alakası
olmayan kişiler tarafından şehit
edilen aydınlarımız için yazdım.

Ülkemizde sırf *düşündükleri*
için insanlar darağacına
getirilirken, insan yakan şeriatçı
canilere 6 yıl gibi komik bir
ceza veriliyor.
Uygarlaşacağımız yerde git gide
vahşileşiyoruz. Derginiz
aracılığıyla böyle insan
bozuntularını ve bunlara verilen
ceza'yı kınıyorum.

Madimak'ta otuzsekiz canım

yakılır
Ödül diye alınıza güller takılır
Size canilik iyi yakışır
Adil düzeniniz bu mudur sizin

Aklınız, fikriniz sahtekarlık olmuş
Demek ki millette para çok

bolmuş
Bosna'ya yardım diye para

toplanıp
Adresi şaşırıp kimlerin cebine
dolmuş

Madimak'ta bir ateş insanlık yandı
Yobazlar kudurmuş bir hayvandı
Hükümet sağ olsun pek sessiz

kaldı
İnsanlık ne yapsın düzen bozuktur

Uyan Pir Sultan'ım bak dünyaya
Ödül veriliyor insan yakana
Germek dururken bunları çarmıha
Saliveriliyor *Kerem* ne yapsın

AHMET YILMAZ

BİRİMİZ HEPİMİZ

Şişli belediye işçisi Durmuş
Kaya yakalandığı hastalıktan
dolayı Çapa Tıp'ta yoğun
bakımda yatmaktadır. Yıllardır
SSK'ya ödediği primler,
kendisine hizmet olarak dönsün
diye devlete ödediği vergiler
maalesef niceleri gibi onun da
gereksinimlerini karşılamadı.
Kapitalizmin insana verdiği
değer bu kadar.

Ama içinden geldiği sınıf
onu unutmadı, yaşaması için
herkes birlik beraberlik içinde
seferber oldu. Durmuş Kaya'ya
destek gecesi düzenlendi.
Biletler herkesin katılımıyla kısa
sürede satıldı. Salon sahibi ve
sanatçılar dahil herkes büyük
özveriyle geceye maddi-manevi
destek gönderdi.

18 Aralık'taki gecede
salonda asılı pankartta "Birimiz
Hepimiz İçin Hepimiz Birimiz
İçin" yazılıydı. İsmail Saçlı
geceyi sunarken SSK'nın,
düzenin bozukluğunu dile
getirdi. Emekçilerin birlik ve
beraberliğinin önemini
vurguladı. SİDAD Beyoğlu şb.
folklor ekibi, Pir Sultan Abdal
KD Çocuk ve Gençlik
Komisyonu iki ayrı semah
ekibiyle geceye katıldılar.
Zeynep Alp, Nurgül Ateş, Salih
Burgucu ve katılanlara Aşık
Veysel'in birer plaketi verildi.

Çalışmaları üstün özveri ve
başarıyla yürüten komiteye,
İsmail Saçlı, Zariye Koç, Ali
Ateş, Fevzi Şahin, Mehmet Koç,
Bekir Ateş, Hasan Koç ve
muhtar İlyas Yıldırım'la
İbrahim Canik'e ve birçok
arkadaşa buradan Durmuş Kaya
adına teşekkür ediyorum.
Durmuş Kaya canın sağlığına en
kısza zamanda kavuşmasını
bekliyoruz.

HAYDAR KERVANKIRAN

KERVAN YOL ALIR

Hak yolunu süre süre gideriz
Kervan gider kervanımız yol alır
Engelleri eze eze gideriz
Canlar gider canlarımız yol alır

Biz içmişiz bu kadehten doluyu
Rehber bildik şahım merdan Aliyi
Yolda gördük Hacı Bektaş Veli'yi
Kervan gider kervanımız yol alır

Şehit düştük gazi olduk yolunda
Kerbelada Sah Hüseyin kaniyla
Ehlibeyt evladı mahsum adıyla
Kervan gider kervanımız yol alır

Çok canlar kesildi, canlar asıldı
İnsanlar yüzüldü İnsan yakıldı
Gel Yezit davamız divana kaldı
Kervan gider kervanımız yol alır

Haydar'ım haksızdan hesap
soralım

Canı başı dost yoluna koyalım
Güruhu Naci Oniki İmama uyalım
Kervan gider kervanımız yol alır
Oniki imam katarına uyalım
Kervan gider kervanımız yol alır

YUSUF DEMİRTAŞ DEDE

TOPLUMUN DİKKATİNE

Karacaahmet ve Şahkulu gibi
türbelerde toplanıp ibadet
yapılmaktadır. Sayın Dedeler,
biliyorsunuz ki Aleviliğin yolu
ciddi, hakikate dayalı ve
icraatlıdır. Bunu açığa
koymaktan gaye, dünya
insanlarının dikkatini çekip,
Alevi inancının ne kadar
hakikate uygun, insan haklarına
dayalı, barışçı bir icraata sahip
olduğunu dünyaya kabul
ettirmektedir. Bir Dede
birbirlerinin hakkına tecavüz
eden ve birbirlerine herhangi
hakarete bulunan kişileri
yargılayıp herkesin barış
içerisinde hakkını vermedikçe,
bu kişilerin beraber ibadete
girmeleri mümkün değildir.
Eğer böyle bir icraatla açığa
koyulmıyorsa, yapılan, Alevi
inancını hafife düşürmekten
başka birşey değildir. Lütfen
dikkat edelim.

AŞIK MAHRUMİ BABA

KALMADI

Takadım kalmadı dizimde sızım
Kalkıp da canana varacak mıyım?
Başım ağırlaştı karardı gözüm
Açıp gözlerimi göreceğim miyim?

Hakikat sevgisi Hakla hak olur
Hakla sadıkların kalbi pak olur
Aşık-ı sadıkın derdi çok olur
Yarama bir merhem saracak
mıyım?

Şehinşah bakışım ey güneş
gözlüm

Konuşman ne tatlı hem de dil

İŞÇİ MUHABİRLER YAZIYOR

bazlım
Dudu kumru seslim bülbul
avazlım
Feryadına kulak verecek
miyim?
Garip *Kul Mahrumi* aşkına
yandım
Bir zaman halkımı gezdim
dolandım
Kanadı kırılmış kuşlara döndüm
Acep menzileme erecek miyim?

ALİ ERBAŞI

SAKIN

Ben teklif etmem sakın camiye
Ben değil ebedi ecdadım
küsmüş
Alevi yürüse yakın camiye
Çünkü yürüdüğü her adım
küsmüş

Kanlı katil biraraya dolunca
Kible denen taş duvarı bulunca
Şahı Merdan Ali şehit olunca
Ağlayan gözlerim feryadım
küsmüş

Mümin kardaş der halimiz çok
derinde

Zerre kadar insaf yokmuş
birinde
Katillik olur mu taat yerinde
Kökenim, ışkım, kanadım
küsmüş

Ne biçim ibadet, ne biçim bir
din

Bunu kabul etmez her vicdan
her din

Aşkların piri Zeynel Abidin
Ta o zaman pirim üstadım
küsmüş

Allah şahit, tarihler de ispatır
Ona uzak durmak hak,
hakikattır

Alevi olana bu bir irşattır
Selmani inancım irşadım
küsmüş

ALİ ERDOĞAN

NEFSİN

Çok mal mülk ölürken etmez ki
fayda

Sen de tren gibi çıkarsın rayda
Eşin dostun bir gün kalır vay
vayda
Nefsiyin peşinde koşma ne olur

Komşun aç yatarken bakıp
durursun
Müslümanın hac yoluna
yürürsün

Sen böyle mi divanına durursun
Böyle riya ile coşma ne olur

Dini çıkarına edersin alet
Böyle mi İslamlık utanmaz velet
Yarın yüce allah edecek lanet
Cevap ver sözümde susma ne
olur

Ali *Erdoğan*'a bir gün uymadın
Bağırdım çağırdım gene
duymadın

Kanımızı emdin emdin
doymadın
Gel konuş karşımda pusma ne
olur

HASAN DURMAZ

GİDELİM

Bırak dostum senlik benlik
beklesin

Bir olalım beraber gidelim
Birlikte kuvvet güç doğar
Ay gezildi Merih bizim gidelim

Anadolu bütün olsun bir olsun
Gerçekçi layık bir ülke doğsun
Bizi bizde ayrı gören kör olsun
İlerleyip kardeş kardeş gidelim

Paramparça olsak el bizi vurur
Bizde yok mu haysiyet, gurur
Her gün bir yerde birçok can
ölür

Parçalanmaya çare bulup
gidelim

Köylüye dediler dinin gidiyor
Zengine dediler malın gidiyor
Bu sözler kardeşi düşman ediyor
Düşmanı bulup süpürüp dostça
gidelim

Garibanım der ki hey gafil
Nefsine uyanlar bu söze dahil
Ölen kardeşindir anlamaz cahil
Fesatı içimizden sürüp gidelim

BURHAN BEAZYILDİRİM

GELİN BİRLEŞELİM

Yine şehit verdik kanlı Sivas'ta
Gözümüz yaş dolu gönlümüz
yasta

Hasretimiz kaldı canlara dosta
Gelin birleşelim.

Şehitler için şehitler için
Şehitler için şehitler için
Gelin birleşelim şehitler için
Ozanlar için, yazarlar için,
şairler için

Ozanlarımızı yaktılar diri
Bunun hesabını sormalı biri
Yine anacağız Pir Sultan Piri
Gelin yürüyelim

Öfkemiz kinimiz dağlarda
duman
Yaramız derindir halimiz yaman
Hıdır Paşa bize vermiyor aman
Gelin çağlayalım

Saza, söze, düşünceye öfke var
Aydınlığa gelmez kara yobazlar
Daha sallanacak nice Sivas'lar
Gelin ağlayalım

Sefil Burhan ağlar ozanlar için
Molla düzenini bozanlar için
Doğruyu gerçeği görenler için
Gelin yürüyelim

ALİ RIZA TAŞKIN

AZ DEĞİL

Otuz yaş az değil dostlar
Çok bile yaşadık
Birkaç serseri için,
Veya özgürlüğü uğruna
Ölen çocukları düşünürsek
İhtiyar bile olduk.

1985

DÜNDEN GÜNE

GÜNDEN YARINA

KERVAN

■ Aylık dergi. ■ Genel Ajans Ltd. Şti. adına sahibi İsmail Yıldırım ■ Sorumlu yazı işleri müdürü: Semih İra ■ Merkez yönetim bürosu: Piyerloti Cad. No:17/4, Çemberlitaş, İstanbul. Tel:(0212)516 84 64 ■Temsilcilikler: Esenyurt: Kazım Açıkgoz, Fatih Mah. Suyuluştü Yaprak Sok. No:8 ■Gaziosmanpaşa: Ayhan Yöle, Zübeyde Hanım Mah. Sultan İşhanı, No:4/2, Dörtöl Tel:0212-536 96 01 ■Halkalı: Eyüp Barışık, Kuruçeşme Cad. Çiçek Sok. No:19/A Hasanoglanderesi-Alınşehir ■Kartal: Niyazi Şahin, Hamam Sok. İdeal İşmerkezi; No:4/4 Tel:0216-353 57 25 ■Okmeydanı: Ahmet Yılmaz, Piyalepaşa Mah. Piyalepaşa Cad. No:148 Kat:2 Tel:0212-250 93 38 ■Unkapanı: Ali Haydar Göğercin, İ.M.Ç. 6. Blok, No: 6610 ■Tuzla: Ahmet Karataş, Yayla Mah. Hatboyu Cad. Yıldız Sok. No:6 ■Adana: Ali Güneşer, PTT Evleri, 1233/6 Sok. No:26. Yüreğir ■Adıyaman: Aytekin Işık, Kayalık Mah. 131 Sok. No:9 ■Adıyaman-Gölbasi: Niyazi Arslan, Asfalt Cad. Tam Elektronik, No:84/6, Gölbasi ■Antakya: Alaeddin Baklacı, Meydan Mah. Anneplik Cad. B.Leyla Pasajı No:26/2 ■Bolu: Nazım Güvenç, Aktaş Mah. Taşhancılar Sok. No:12 ■Bursa: Ender Can Genç, Çakır Hamam Temiz Cad. Sütmen İşhanı, No:39/3 ■Eskişehir: Nurettin Çalıkuşu, Büyükdere Mah. Kaplan Sok. No:69 ■Erzincan: Özgür İhtiyar, Cami-i Şerif Mah. Sivas Cad. 24300 Refahiye ■Gaziantep: Hüseyin Keskin, Seferpaşa Mah. Çamurcu Sok. No:45 27400 Şahinbey ■Hacıbektaş: Kemal Seçkin, Bala Mah. Değirmen Sok. No:41 ■İzmir-Kemalpaşa: Metin Bilir, İnönü Cad. No:15 ■İzmir: Adnan Ayan, Eşrefpaşa Cad. No:269/1, Eşrefpaşa ■İzmit: Muradiye Yılmaz, Fethiye Cad. Sabri Ekmen Sok. No:10/4 Tel:0262-331015023 ■Malatya: Şevket Coşkun, Derme İlkokulu Yanı Derme Sok. No:10 ■Söke: Av.Mustafa Açıcı, Yağcılar İşhanı, Kat:2, Söke ■Türhal: Aydın Koca, Yenibelediye Sitesi, No:426/4 ■Turgutlu: Nerman Karabulut, Altay Mah. Akgün Sok. No:2/1, Turgutlu ■Zile: Sadık Çıkrıkçıoğlu: Uzun Çarşı, Galerî Sok. No:6 ■Zonguldak: Ali An, Nizam Cad. Uzunçarşı, No:406 ■Avrupa Genel Temsilciliği: Murtaza Dersimli, P.O.Box 1822, Londra N1, İngiltere. ■Diğer yurtdışı temsilcilikleri: ■Fransa: Şanver Şen, c/o 37 Rue d'Hauteville Paris 75010. ■Almanya-Frankfurt: Şirin Günel, Neuhof Str. 13, 6 Frankfurt am Main 1. ■Almanya-Münih: Hikmet Yalçın, Lessing Str. 41, 85757 Karlsfeld. ■Avusturya: İlhan Uçar, 1140 Wien, Kentler Str. 20/5 ■İsviçre: Ahmet Kısa, 7 Rue de Lancy, 1227 Carouge, Cenevre. ■Avustralya: Adnan Öz, P.O.Box 647 Auburn 2144 NSW ■Avustralya-Mildura: Feyzullah Karakurt, P.O. Box 302, Merbin 3505 Mildura ■Rusya: Yevgeni Paşintsev, 29-2-215 General Belov St. Moscow 115563 ■Basım öncesi hazırlık: Genel Ajans. ■Baskı: İlcak■Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme/kısaltma hakkı dergimize aittir. Hiçbir yazı geri verilmez.

■Yıllık abone bedelleri: Yurtiçi: 300 000TL, İngiltere: 17 Sterlin, Almanya: 80 DM, Fransa: 200 FF, Hollanda: 60 HFL, İsviçre 65 SFr, Amerika 53 \$, Avustralya: 53 \$. ■Havaleler: Fikriye Kaya, Posta Çeki Hesap No:650143

KERVAN'IN İÇİNDEN

4 KAMU İŞÇİLERİ
Ayrı örgütlenme işçi-memur ayrımı
kadar sahtedir. *Cengiz Yılmaz*

9 SOL İKTİDAR İÇİN GÜÇBİRLİĞİ
Prof.Dr.Nurettin Sözen'in çağrısı

11 'ÖNCE BİRER CAN OLALIM'
Aşık Mahzuni Şerif canları birliğe
çağırıyor

15 TARİHİMİZDEN BİR YAPRAK
Hacı Bektaş Veli'nin Babailer
Ayaklanması'ndaki rolü *İ.Kaygusuz*

17 BİR VAKFIN ENGELLENİŞİ
"Alevi" ve "Cem" yasaya aykırıymış!
Av.İsmail Metin

18 TÜRK METAL
Genç Metal İşçileri 2.Büyük Kurultayı
Ankara'da yapıldı

20 DAVUT SULARI DEDE'MİZE SELAM
OLSUN
10.ölüm yıldönümünde şiirlerinden bir
demet

Kervan'ı bayilerden alan değerli okurlarımızın DİKKATİNE!

Kervan'ı artık bayiilerde bulamayacaksınız. Çünkü, bir sonraki sayıdan başlayarak dağıtım şirketine vermeyeceğiz.

Şimdiye kadar Kervan'ı en iyi, en yaygın dağıtan, temsilcilerimiz ve aktif okurlarımız oldu. Bundan sonra buna daha da ağırlık vereceğiz. Tüm okurlarımızı Kervan dağıtımına daha aktif katılmaya, Kervan'ı bayiilerden alan okurlarımızı adresimize başvurarak abone veya temsilci olmaya çağırıyoruz.

Hepinize sevgi, saygı ve başarı dileklerimizi iletiyoruz.

*Kervan Merkez Büro
Piyerloti Caddesi, 17/4, Çemberlitaş-İstanbul
Tel: 0212-516 84 64*

AYRI ÖRGÜTLENMEK İŞÇİ-MEN

Cengiz Yılmaz kamu işçilerinin örgütlenmesi konusunun çeşitli yönlerini ele alıyor

“Memur” adı verilen kamu işçilerinin örgütlenme mücadelesi 1989 yılında derneklerle öne çıktı. Eğitim-Der, Mad-Der, Bem-Der, vb. dernekler, önlerine sendikalaşma hedefini koymuşlardı. Ne var ki 1982 Anayasa’sının anti-demokratikliği bu örgütlenmenin önünde engel oluştuyordu (hâlâ da oluşturmaya devam ediyor). Böylece, kamu işçilerinin mücadelesi genel demokrasi mücadelesinin hemen önemli bir parçası haline geldi. Yasaların değiştirilmesi istemiyle mevcut yapıyı zorlamaya başladı.

Doğaldır ki bu mücadele kolay yürümeyecek, hemen sonuç vermeyecektir. Özel sektördeki işçilerin örgütlenmesine bile tahammül edemeyen devletin, kendisinin çeşitli alan ve düzeylerdeki aygıtlarında çalışan kamu işçilerine tahammül göstermesi beklemez. Dolayısıyla “memur” kamu işçileri, örgütlenme sürecinde çeşitli baskılarla karşılaştılar. Sürgünler başladı, terfiler engellendi, coplamalar, dayak, gözaltı ve tutuklamalar yaşandı. Yine de kamu işçileri, kamuoyu önünde haklılıklarını kanıtlayıp eylemlerine ve örgütlenmelerine meşruluk kazandırdılar.

Bugün “memur”ların sendikal örgütlenmesinin gereksizliğinden söz edilemiyor. Kurulmuş “memur” sendikalarını kimse kolay kolay kapatmıyor. Ancak, kamu işçileri hareketi bu noktada belirginleşen çeşitli sorunların üstesinden gelmeli, usta satranççılar gibi mücadelenin ileri hamlelerinin kendisini nereye götürebileceğini görmelidir.

Bir yanda hâlâ “örgütlenmenin nasıl olacağı” yolunda ciddi tartışmalar yaşanırken öte yanda, örgütlenme hakkını vermek zorunda kalan devlet, bu sefer de işlevsiz, hareketsiz, eli kolu bağlı bir örgütlenmeyi dayatıyor. Buna göre “sendika olacak, ama grevsiz ve toplu iş sözleşmesiz”! Devletin bu taktiğinin öteki yüzü (ve de ayrılmaz parçası), kamu işçilerini işçi sınıfının ana kesiminden ayrı tutmaktır, mevcut idari işçi-memur ayrımını sendikal alana yansıtmak ve kamu işçilerinin işçi sendikalarında örgütlenmelerini yasayla engellemektir.

Devlet, bu taktiğin uygulamasında epeyce yol almıştır. Ama bunda, “memur” dernekleriyle kamu işçi sendikalarının liderlerinin bayrağı yanlış yerde kaldırmalarının, kurulu işçi sendikalarının dışında, onlardan ayrı örgütlenme yolunu seçmelerinin payı büyüktür.

Ayrı örgütlenme, işçi sınıfı örgütsel birliğinden uzak kalarak kendini birçok zayıflığa mahkum etme anlamına gelir. Sonuçları itibarıyla burjuvazinin ekmeğine yağ sürer, işçi sınıfının ekmeğini küçültür.

Burjuvazinin kamu işçilerinin örgütlenmesinin işçi sınıfının ana sendikal hareketinin dışında gerçekleşmesini istemesi anlaşılır bir durumdur. O dünyaya kendi çıkarlarının penceresinden bakıyor.

Bizim yapmamız gereken de işçi sınıfının kendi sınıfsal çıkarına göre bir yol izlemektir. Herşeyden önce işçi-“memur” ayrımını bir kenara bırakmasını bilmeli ve topu hep burjuvazinin istediği sahada oynama yanlışından kurtulmalıyız.

Meselenin özünün anlaşılması açısından işçi nedir? Ve işçi sınıfı nedir? sorularına verilecek cevaplar son derece önemlidir.

İŞÇİDEN AYRI BİR “MEMUR” SINIFI MI VAR?

“İşçi nedir sorusunu yanıtlarken, bakılması gerekli nokta, kişinin yaptığı işin ne olduğu değil, içinde bulunduğu ilişkidir. Yaptığı işi beğenelim, beğenmeyelim, bir kişi emek sermaye ilişkisi içinde bu ilişkinin emek kutbundan yer alıyorsa, ücretli emekçi olarak çalışıyorsa o kişi işçidir.” (Emine Engin, Marksizmde İşçi Sınıfının Kapsamı ve Türkiye, s.124)

Memurların ezici çoğunluğu, emek-sermaye ilişkisi içinde hiç şüphe yok ki emek kutbundadır ve ücretli emekçi olarak çalışmaktadır. Yaşamlarını sürdürürebilmek için işgücünü satmak zorundadır. Bunları, bazıları işleri gereği “masa başında” çalışıyor diye işçi saymamak yanlıştır. Sanayileşme ve teknolojinin gelişmesiyle üretimde ağırlık gittikçe kafa emeğine doğru kaymaktadır. İşçilerin işgücünü kullanma alanları değişmektedir. İşçi sınıfı yok olmuyor, değişiyor.

Lenin’in sınıf için verdiği tanıma hatırlayalım. “Sınıflar, tarihsel olarak belirlenmiş, toplumsal üretim sisteminde tutukları yere, üretim araçlarıyla olan (çoğu durumda hukukta saptanmış

ve formüle edilmiş) ilişkilerine, emeğin toplumsal örgütlenmesindeki rollerine ve dolayısıyla, toplumsal zenginlikten kullandıkları payın boyutlarına ve bu payı elde etme biçimine göre birbirlerinden ayrılan büyük guruplardır.” (Lenin, Toplu Yapıtlar, İng.basım, c.29, s.421) Bu tanıma kapitalist üretim sistemine uyarırsak:

- 1- Üretim aracı sahibi olunup olunmadığı,
- 2- Emeği örgütleyen mi, ücretli emekçi olarak örgütlenen mi bulunduğu,
- 3- Sömürücü konumda mı sömürülen konumda mı bulunduğu ve toplumsal zenginlikten, hangi konumdan ne kadar pay alındığıdır.

Bu çerçevede memurların durumuna bakalım.

- 1- İşçi gibi memurlar da üretim aracı sahibi değildir.
- 2- Kapitalist üretim sistemi içinde memurların ezici çoğunluğu da, işçilerle beraber ücretli emekçi olarak örgütlenen konumdadır.
- 3- Ve, yine memurların ezici çoğunluğu sömürülen konumdadır. Hatta toplumsal zenginlikten aldıkları pay, yer yer işçi statüsündekilerden daha da düşüktür.

Yani sınıfsal olarak memurlar ve işçiler birbirlerinden ayrı toplumsal guruplar değildirler. Bu durumda işçi sınıfı dediğimizde memurları (kamu işçilerini) sınıfın bütününden ayrı göstermek gerçekle bağdaşmaz. İşçi-memur ayrımı kağıt üzerindedir, yaşamca doğrulanmıyor.

Sınıflar kişiler istiyor diye oluşamayacağı gibi, kişiler istiyor diye dağılmaz, bölünemezler. Ancak bazı durumlarda kafa bulanıklığı yaratılıp sınıfın farklı kesimlerinin farklı örgütlenmelere gitmesi sağlanabilir. Bu sınıfın örgütsel birliğine zarar verir, ama aynı sınıftan olma olgusunu değiştirmez.

Marks işçi sınıfından “işçi sınıfı, yani toplam işgücü” diye söz ediyor.

(K.Marks, Kapital, c.1, s.638) Yine Lenin, “işgücünü satanların hepsinin temel sınıf çıkarları özdeşdir” diyor. (Lenin, agy, c.25 s.125)

Sınıfsal olarak bakıldığında işçi-memur diye bir ayırımdan söz edilemezse, örgütlenme konusunda da sınıfın genel çıkarı açısından farklı örgütlenmelere gitmek doğru olmaz. Nasıl burjuvazi gücünü sermayesinin yoğunluğundan alıyorsa, işçi sınıfı da gücünü sayısal birliğinden alır.

ÖRGÜTLENMEDE SON DURUM VE ÖNERİLER

Ülkemizde işçi sınıfının örgütlülük oranı oldukça düşüktür, kabaca %10-15’ler düzeyindedir. Örgütlü kesim kendi içinde de bölünmüştür. Böylelikle zaten zayıf olan örgütlü güç hepten zayıflamıştır.

Kamu işçilerinin kendi işkollarındaki işçi sendikalarına üye olmayıp “ayrı” sendikalaşmaya gitmeleriyle, daha baştan bir büyük bölünme yaşanmıştır. Aynı işkolunda birden fazla memur sendikasının kurulması örgütlenmeyi daha da bölük pörçük etmiştir. Şimdi bir de bu yanlışın iletiletilip ayrı iki memur konfederasyonuna gidilmesi söz konusudur. (28 sendikanın katıldığı Kamu Çalışanları Sendikaları Platformu (KÇSP), 7 sendikadan oluşan Kamu-Sen). Memurların sendikal hakları henüz yasayla düzenlenmediği için bu örgütler tam resmi bir prosedüre kavuşmamışlardır. Ancak fiili olarak varlıkları onaylanmıştır.

Tüm Maliye-Sen adlı “memur” sendikasının yayınladığı derginin Aralık 1994 sayısında yer alan “Sendikal birlik ve işkolu” ve “Platformdan konfederasyona” başlıklı yazılarda, memurların örgütlenmelerine yönelik bazı görüş ve öneriler yer alıyor. Aynı dergide, Eğitim-İş, Eğitim-Sen, Tüm Bel-Sen ve Tüm Maliye-Sen genel başkanlarının konuyla ilgili görüşleri de var.

Tüm Maliye-Sen genel başkanı İrfan Erdemoğlu yazısında şöyle diyor:

“Pek çok Avrupa ülkesinde kamu çalışanları sendikalarının işçi sendikaları ile birlikte aynı konfederasyon çatısı altında bulundukları yaygın bir gerçekliktir... Kuşkusuz amaç çalışanların en geniş üst birliğinin sağlanmasıdır. Çalışanların tek bir konfederasyonda örgütlenmesi ideal bir sonuçtur.(...)” (abç)

Bu kadar doğru şeyi söyleyip de yaşama tamamen ters bir öneriye (işçilerden ayrı konfederasyon kurmak, hatta bunu 4.konfederasyona götürme önerisi) varmak, gerçekten hayret verici bir durumdur. Şu satırları yazan sanki yukarıdaki kişi değil de bir başkasıdır.

“(...) Kamu çalışanları bu bilinçle işçi ve emekçi sınıfının bütün kesimlerine açık, yeni bir sendikal hareketin başlangıcı olabilecek konfederasyonlaşmanın öznesi olabilmelidir... Kuracağımız konfederasyon sadece bir memur sendikaları konfederasyonu olmamalı, üç yıldır yasal düzenlemelere karşı işçi, memur, sözleşmeli personel ayrımı yapmaksızın ortak çalışanlar yasasını savunuyorsak bu perspektifimize de düşen bir çalışanlar konfederasyonunu hayata geçirmeye çalışmalıyız.” (abç)

UR AYRIMI KADAR SAHTEDİR

Madem kurmayı tasarladığınız konfederasyon "işçilerin de" içinde yer alacağı bir örgütlenme olacak, o zaman neden baştan işçi sendikalarında örgütlenmeye gitmediniz, neden bu yöndeki önerileri duymamazlıktan geldiniz? Eğer bir kötü niyet taşımıyorsa birlik yaratacağız deyip de bölünmeyi körüklemenin anlamı ne? Ayrı örgütlenip birlik çağrısı yapmak bölücülerin yönemidir. İşte "yeni" Disk örneği!

Aynı derginin bir başka yerinde çalışmalarını ve görüşlerini ilgiyle izlediğimiz Eğitim-İş genel başkanı Dr.Niyazi Altunya da şöyle demektedir:

"Gönül isterdi ki aynı konfederasyon kurmayıp işçi konfederasyonuna katılalım, ancak bunun şu anda gerçekliği ve olanağı yok."

N.Altunya olması gerekeni söylüyor, fakat bunda ısrarlı olamıyor. Çünkü "olanak yokmuş". Bunu da nereden çıkartıyor? Şimdiye kadar ayrı "memur" örgütlenmesi için harcanan enerjinin kaçta kaçını işçi sendikalarında öteki işçilerle birlikte örgütlemeye harcadılar? Bu yolda hangi olanaklar denendi tüketildi de şimdi bunun "gerçekliği ve olanağı yok" deniliyor? Türk-İş'in hangi sendikalarını sonuna dek zorladılar da başarısız oldular?

Doğru olan, ayrı bir konfederasyon kurmamaksa, pratik ifadesi onun yaşama geçmesinin önündeki engellere karşı mücadele etmek, koşulları zorlamaktır. Yasalar memurların işçi sendikasında örgütlenmesine müsaade etmiyorsa, bunu aşacak olan mücadeledir, ortak mücadeledir.

Tüm Maliye-Sen genel başkanı Erdemoğlu, yazısında (işçi sınıfı açısından bakıldığında) bu alanda iki fahiş yanlış birden yapıyor. Hem ille de "yeni konfederasyon" diyor, hem de "oluşturulacak konfederasyon yasalara endeksliden düşünülmemelidir" diyerek, kamu işçilerinin örgütlenmesini devletin

kendilerine koyduğu sınırlamalara, (işçi sendikalarında örgütlenmeye, grevli toplu sözleşmeli sendikal haklara getirilen yasaklara) endeksliyor.

Örgütsel birlik işçi sınıfı için bir zorunluluksa "yeni konfederasyon" bölücülüğün ifadesidir. Devlete (ya da özel işverene) endekli sendikal mücadeleyi hangi aklıbaşında kamu işçisi "yeni bir sendikal hareket" olarak niteleyebilir?

Bizce kamu işçileri, "yeni" orijinalliklerin peşinde koşmaktansa, işçi sendikaları içinde örgütlenmeyi/onlara katılmayı hedefleyen ve "memur"ların işçi sendikalarında örgütlenmesini engelleyen yasaları kaldırmaya yönelik bir mücadeleyi yükseltmelidirler. Hiç yapamıyorlarsa Türk-İş'e "16.Genel Kurul kararlarını neden hâlâ uygulamadığını" sorsunlar:

"Türk-İş 16.Genel Kurulu, Türkiye işçi sınıfının ayrılmaz bir parçasını oluşturan memur ve sözleşmeli personel statüsündeki ücretlilerin oluşturduğu memur sendikalarının güçlendirilmesi için gereken desteğin verilmesi gerektiğini açıklayarak, bu sendikaları Türk-İş'in ilkeleri doğrultusunda ve gerekli yasal koşullar yerine getirilerek, Türk-İş içinde birleşmeye davet eder ve bu birleşme gerçekleşinceye kadar, ortak sorunlar etrafında işbirliği ve dayanışmanın güçlendirilerek sürdürülmesini talep eder." ("Türk-İş 16.Genel Kurul Kararları", Petrol-İş 92 Yılı, s.339)

İrfan Erdemoğlu yazısına, bütün ücretlilerin sorunlarının bugün hiçbir dönemde olmadığı kadar ortak ve "devletin devletin sermaye ile birlikte uluslar üstü örgütlenerek, emekçilere yönelik topyekün saldırı..." içinde olduğunu belirterek devam ediyor.

Bu noktada okuyucular bir terslik görmüyorlar mı? Hiç işçi sınıfının çıkarı "burjuvazinin topyekun saldırısına" bölünmüşlüğü körükleyen girişimlerle karşı koymayı gerektirir mi? Tutsarsızlıklar bir değil, iki değil.

Tüm Maliye-Sen genel eğitim sekreteri Mahmut Güven, "sendikal örgüt-

lenmede 'işkolu' sayısı ne kadar çoğalırsa, çalışanların birlikte mücadelesi de o kadar bölünür ve zaafa uğrar" diyor. Ne kadar doğru bir saptama. Güven, işkollarının çokluğunun sınıfa getireceği zararları iyi yakalamış, bazı Avrupa ülkelerinde işçi-memur diye bir ayrımın olmadığını örneklerle anlatmış, hatta ülkemizde işçi sendikaları için dayatılan işkollarının da kime hizmet ettiğini güzel dile getirmiş.

Aynı Mahmut Güven, "memur"lara özgü 14 işkolu önerdiğinde işler karışıyor. Çünkü yaptığı, işçi sendikalarına dayatıldığından şikayet ettiği 28 işkoluna dokunmadan, kaldırmadan, "memur"lar için derli toplu 14 işkolu getirmek ve böylece işkolu sayısını 42'ye çıkarmak oluyor. "Memur" sendikalarındaki arkadaşların mantıklarını kavramak gerçekten zor.

Güven'in işkollarına yönelik önerileri sırayla şöyle: 1- Eğitim, bilim ve kültür işkolu, 2- Sağlık işkolu, 3- Haberleşme ve iletişim işkolu 4- Ulaştırma işkolu, 5- Yerel yönetimler işkolu, 6- Enerji ve altyapı işkolu, 7- Maden işkolu, 8- Maliye, Banka ve Sigorta (sosyal güvenlik dahil) işkolu, 9- Tarım ve orman işkolu, 10- Adalet ve yargı infaz işkolu, 11- Askeri ve güvenlik işkolu, 12- Basın ve yayın işkolu, 13- Büro, Ticaret ve Turizm işkolu, 14- Din ve ibadet işkolu.

Bu listede, yalnızca adalet-yargı-infaz, din ve ibadet işkollarında örgütlü sendika bulunmuyor.

Adalet-yargı-infaz işlerinde çalışan kamu işçilerinin durumu incelenmeye değer. ILO'nun yaptığı sıralamada onları içine alacak bir işkolu bulunabilir, olmuyorsa ayrı bir işkolu olarak örgütlenmelidir. Ama, "din ve ibadet" işkolu önermek ne demek oluyor? Yoksa kamu işçileri gerçekten laik-demokratik bir ülke istemiyorlar mı? Laik devlette diyanet işleri olmayacağına, devletten maaş alan dini "me-

murlar" kalkacağına, bu işler gönüllü yürütüleceğine göre, din ve ibadet işlerine bakanların "kamu işçisi" kategorisinde düşünülmesi garip kaçmaz mı?

Bu öneri, demokratikleşme mücadelesi içinde kaldırılması hedeflenen bir kurumun varlığını tanıma, hatta daha da kurumsallaştırma anlamına geliyor.

SONUÇ

"Memur" adı verilen kamu işçilerinin tam sendikal haklara sahip olarak örgütlenmesi, yerine getirilmesi gereken bir hedeftir. Bu hedefe giden mücadelede "memur" arkadaşların çalıştıkları işkollarında kurulu işçi sendikalarında örgütlenmeleri, kurulmuş olan "memur" sendikalarının işkollarındaki işçi sendikalarına katılmaları doğrudur. Bu anlayışta ne işçi-memur ayrımını esas alan örgütlenmelerin, ne de ucu 4.konfederasyona çıkan önerilerin yeri yoktur.

Ülkemiz çalışanlarının bugün kabaca %10-15'i örgütlüdür. "Memur"ların örgütlenmesiyle bu oran %20-25'lere çıkacaktır. Ancak bu takdirde iyi tahminle %25'lik örgütlü kesim, dört ayrı konfederasyona bölünmüş ve bunlar da kendi içinde birçok parçaya ayrılmış olacaktır.

Sendika birlik demektir, ama görüldüğü gibi herkes bir sendika kurup bir tarafa çekerse buna birlik denilemez.

Her işkolunda tek sendika ve ülke çapında tek konfederasyon oluşturulmalı, bu oluşum ülkedeki en örgütlü güç olan Türk-İş çatısı altında gerçekleşmelidir. "Memur"lar (kamu işçileri) Türk-İş'e bağlı sendikalara üye olmalı, kurulmuş olan kamu sendikaları Türk-İş'e bağlı sendikalara katılmalıdırlar. Türk-İş içinde beğenmediğimiz yanlar varsa, örgütsel disiplin ve örgütsel demokrasi anlayışı içinde düzelecektir.

26 Kasım 1994 günü Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun kararı doğrultusunda Ankara'da yığinsal bir yürüyüş yapıldı. Yürüyüşün amacı hükümetin 1995 yılı bütçesinde getirmek istediği kısıntıları protesto etmektir. Bunlar kısaca, ikramiyelerin geri alınması, işçilerin memurlaşması, servislere kadar uzanan hak kayıpları idi...

Büyük katılım sağlanan yürüyüş Tandoğan Meydanı'nda başladı. İlk durak Anıtkabir oldu. Havanın bozuk olmasına, kara tipiye rağmen canlı geçen eylemde, Anıtkabir'den sonra Meclis'e yüründü. TBMM'nin yakınlarında polis barikatıyla karşı karşıya gelindi. Burada Türk-İş yönetimi hükümet yetkilileriyle görüşmeye gitti. Daha sonra yapılan açıklamalarda hükümetin birçok noktada geri adım attığını öğrendik.

Bu arada, Bayram başkanın TV'den de açıkladığı gibi, organizasyon bozuklukları, çoğu sendika genel merkez yöneticisinin teşkilatlarının başında olmayışı, olumsuzluklar arasındaydı. İşçi daha iyi organizasyon, ve sendikal liderleri kendisinin önünde görmek istiyor.

Ankara Yürüyüşü

yor. Bir de, bu pratikte ortaya çıktı ki, yapılacak her eylemde program öncede iyi açıklanmalı

ki karışıklık çıkmasın. Ankara Yürüyüşü'nün ilginç bir anı işçiler meclis lojmanla-

rının önünden geçerken yaşandı. Binlerce işçi sanki anlaşmışcasına, hep beraber

"hırsızlar dışarı", "işçiler burada hırsızlar nerede" diye slogan attı.

Eylem sırasında en çok atılan sloganlar, "yaşasın işçilerin birliği", "ekmek yoksa barış da yok", "herkese iş, işçi kıyımına son", "kahrolsun IMF, Tansu Amerika'ya", "demokrasi hakkımız söke söke alınız" dı.

Son olarak, T.Harb-İş ile Türk-İş arasında gelişen olaylar üzerine birkaç şey belirtmek isterim. Kimi çevreler "acaba Harb-İş Türk-İş'ten kopacak mı?" diye beklemektedir. Bu konuda Harb-İş genel başkanı İzzettin Çetin'in çeşitli yerlerdeki şu konuşmasını vermek istiyorum: "Türk-İş ne Meral'in, ne de Çetin'in çiftliği değildir, 1,5 milyon üyesiyle koca bir işçi örgütüdür. Ne Harb-İş'i Türk-İş'ten atmaya B.Meral'in gücü yeter, ne de Harb-İş'i Türk-İş'ten koparmaya İ.Çetin'in gücü yeter".

Türkiye'de örgütlü işçilerin %80'i Türk-İş'tedir. Diğerleri de Türk-İş'e katılmalı, demokrasi mücadelesi *Türk-İş'te Birlik* içinde verilmelidir. Unutmayalım, yanlış yapan Türk-İş'in alternatifini doğru yapan Türk-İş'tir.

Haydi daha sıkı birliğe, daha çok demokrasiye. ●

METAL İŞKOLU

Yaşam birliği dayatıyor

1995 yılı işçi hareketi için hareketli bir yıl olacak. Bir dizi işkolunda sözleşme görüşmeleri bağlanırken, diğerlerinde de görüşmeler sürüyor. Genel hizmetler işkolunda mahkemelere yansıyan yetki konusu çözümlenir çözümlenmez bu işkolunda da görüşmeler başlayacak.

Bir yanıyla da, Türk-İş üyesi sendika şubelerinden Türk-İş genel merkezine uzanan bir kongreler süreci başlıyor. *Kervan* Sendikal Bürosu olarak işçi sınıfındaki bu hareketliliği yakından izleyip okuyucularımızı bilgilendirmek görevimizdir.

Bu arada, Türk-İş içerisinde "şubeler platformu" adı altında gelişen olguya dikkat çekmek istiyoruz.

Bu olgunun, Kocaeli Sendikalar Birliği örneğindeki gibi örgüt-İçi demokrasiyi geliştirme, farklı sektörlerin işçileri arasında güçbirliği ve örgütlü dayanışmayı artırma gibi olumlu bir yanı olabilir.

Ama öte yandan, aynı olgu, İstanbul'daki örnekte görüldüğü gibi Türk-İş ve sendikal birlik düşmanı "solcu" akımların etkisi altında gelişirse, örgüt içinde bölücülüğe, Türk-İş disiplinini çiğnemeye, "4.konfederasyoncu" provokatörlere hizmet etmeye yarayabilir.

Türk-İş'in, ona bağlı sendikaların genel merkezlerinin disiplinini hiçe sayan, "ayrı bir program, ayrı bir yönetim kurulu, ayrı bir kurultay"! İşte bu işçi sınıfı düşmanlığının yeni adıdır. Bölücülük, örgüt ve disiplin düşmanlığı ancak sınıf düşmanımıza yarar.

Sınıf bilinçli işçiler "şubeler platformu" vb. adlar altında öne sürülebilecek bölücü, disiplini bozucu, provokatif gelişmelere, aynen Disk

Şükran Soner bile birliğin "zorunluluk" halini aldığını itiraf ediyor. S.Rıza Güven

bölücülüğüne karşı olduğu gibi tutum alacaklardır. Çünkü en basit sözleşme görüşmelerinde bile yaşam sendikal birliği, sendika-İçi demokrasiyi öğretiyor. Bakın, tutarlı olarak "yeni" Disk bölücülüğünü savunmasıyla tanınan *Cumhuriyet* yazarı Şükran Soner - tüm yanlışlığı

içinde bile - yaşamın zorlaması karşısında neler yazıyor:

"12 Eylül öncesinde işveren sendikaları tek iken, işçi sendikaları'da 3 konfederasyon ve bağımsızlar olarak bölünmüşlerdi. Ancak sendika çokluğu, o dönemlerde sendikal rekabet ortamı işçilere yarlıyordu. 12 Eylül sonrasında gerilemenin bir dayatması olarak *güçbirliği*, *dayanışma* (utangaç biçimde "sendikal birlik" demek istiyor-SRG) bir *zorunluluk halini almış görünüyor*. Metal işkolunda bağımsız sendikaların birinin Disk, diğerinin Hak-İş çatısı altında birleşmesi, aslında bu *zorlamanın* bir ürünü. Şimdi de Hak-İş ve Disk sendikalarının sözleşme masasındaki *güçbirliği* afişleri duvarları süslüyor. Yine de Türk Metal ayrı durdukça, sözleşme masasında güçbirliğinin gerçekleşmesi ve biraz daha güçlü olunup sonuç alınması zor görünüyor."

Türk-İş'te sendikal birliğin dostu olmadığı açık olan bu yazar bile, utangaç bir dille sendikal birliğin "zorunluluk" olduğunu söylüyorsa demek ki *yaşamın işçinin sendikal birliği yönündeki dayatması önünde durulamıyor*.

Biz, "Özçelik-İş'in Birleşik Metal-İş'le birleşmesi bölünmüşlükten iyidir, ama Türk Metal'le birleşmesi daha iyidir" diyoruz. Marksizmin bilimi niye gerekiyor? Kör gidişi bilinçli gidişe çevirsin diye. Metal işkolunda *birliğin merkezi Türk Metal'dir*. Şükran Soner yazısında bu gerçeğe dokunup geçmiş. Bilim anlatamazsa yaşam eninde sonunda doğruyu kavratacağıdır, eminiz. ●

FABRİKADAN SENDİKADAN

Kısa kısa...

İşçilerin giderek yükselen haykırışı karşısında hangi hükümet dayanabilir?

"MEMUR" ÜVEY EVLAT DEĞİL

Tüm Kamu Sendikaları Konfederasyonu tarafından ilimiz Malatya'da bir konferans düzenlendi. "Memur"ların içinde bulunduğu vahim durumdan bir an önce uzaklaşılması, hayatlarının yaşanır bir duruma getirilmesinin gerektiği vurgulandı.

Ahmet Tangül, Malatya

İŞÇİLER "ÖZELLEŞTİRMEYE HAYIR" DİYOR

25 Kasım 1994 tarihinde, Malatya'daki Sümerbank, Köy Hizmetleri ve Tekel işçileri, hükümetin aldığı özelleştirme kararını ve zamları yürüyüşle protesto ettiler ve hükümeti istifaya davet ettiler. Hükümet duyar mı duymaz mı bilinmez, ama işçilerin giderek yükselen haykırışı karşısında hangi hükümet dayanabilir?

Ahmet Tangül, Malatya

UZLAŞMAZLIK

Tekstil işkolunda Türk-İş'e bağlı Teksif, Hak-İş'e bağlı Öz İplik-İş ve Disk'e bağlı Tekstil sendikası ile Türkiye Tekstil İşverenleri Sendikası arasında yürütülen ve 80 bin işçiyi ilgilendiren sözleşme görüşmeleri anlaşmazlıkla sonuçlandı.

Bu arada yine Türk-İş'e bağlı Türkiye Gazeteciler Sendikası'nın (TGS) Anadolu Ajansı (aa) ve *Cumhuriyet* gazetesinde sürdürdüğü görüşmelerde anlaşma sağlanamadı. Aa'da grev kararı 6 Ocak'ta işyerine asıldı.

ANLAŞMA

Metal işkolunda MESS ve Türk Metal, Özçelik-İş ve Birleşik Metal-İş arasında sürdürülen görüşmeler anlaşmayla sonuçlandı. 6 aylık dilimler halinde belirlenen zamlar neticesinde işçilere birinci altı ay %40, ikinci altı ay %37 zam alındı. Sözleşmeden yararlanan işyerleri arasında Tofaş, Oyak-Renault, Arçelik, BMC, Otosan, Uzel, Türk Traktör, Beko ve Profilo sayılabilir. ●

KAZANIMLARIMIZI YAĞMALATTIRMAYACAĞIZ

Deri-İş sendikasının Başkanlar Kurulu
Sonuç Bildirisi'ni veriyoruz.

26 Aralık 1994 tarihinde İstanbul'da toplanan Başkanlar Kurulumuz çalışmaları sonunda aşağıdaki bildiriye yayınlamıştır.

Hükümetin 1994 yılındaki uygulamaları Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası'nın istekleri doğrultusunda olmuştur. Bu istekler doğrultusunda 5 Nisan İstikrar Programı yürürlüğe konmuştur. Bu programın yükünü ve acısını çalışan sınıflar çekmiştir.

İstikrar Programı'nı pek başarılı bulmayan IMF ve hükümet çevreleri, 1995 Mali Yılı Bütçesi'ni de aynı mantıkla hazırlamışlardır. 1995 Mali Yılı Bütçesi İstikrar Paketi'nin tamamlayıcısı ve devamıdır.

1995 Yılı Bütçe Tasarısı işçi-memur, emekçi sınıflara karşı büyük bir saldırı programı idi. Bu program ile Türkiye'de işçi haklarını ve sendikacılık hareketini yok etmeye kalktılar. Bu program, Türk-İş'in örgütlediği ve diğer konfederasyonların katılımıyla gerçekleşen Büyük Ankara yürüyüşü ile büyük ölçüde değiştirilmiştir. Arkasından memurların yurt çapındaki eylemi hükümetin hesabını alt-üst etmiştir.

Ancak mücadele burada ücretleri dondurma (sıfır zam) niyetinden cesaret alan özel sektör işverenleri askeri yönetimler döneminde bile dokunulmayan kazanılmış haklarımızı yok etmeyi amaçlıyorlar. Sıfır zamlı toplu sözleşmeler, ikramiyelerde ve fazla mesailerde indirimler isteniyor. Mevcut sözleşme zamları bile uygulanmak istenmiyor.

Hükümetin ve işveren çevrelerinin niyetini iyi tespit etmek gerekir. Hükümet ve sermaye çevreleri işçiye-memura-emekliye saldırılarını sürdürecektir. Bunun bilincinde olmamız ve ona göre hazırlıklarımızı yapmamız gerekir.

Bu tesbitlerden hareketle Başkanlar Kurulu'muz aşağıdaki kararları almıştır.

* Hükümetin ve sermaye sınıfının saldırılarına karşı *Türk-İş'in önderliğinde* demokratik kitle örgütleriyle *güçbirliği* içinde sürekli eylem içinde olacağız. Sendikacılığın ve işçi haklarının yok edilmesine karşı aktif bir mücadele vereceğiz. Toplu iş sözleşmelerinde kazanılmış haklarımızdan geri adım atmayacağız.

* Memurların haklı ve meşru mücadelelerini işçi hareketinin bir parçası olarak görüyor ve onları sonuna kadar destekliyoruz.

* Hükümetin özelleştirme uygulamalarını yakından izleyerek, kamu mallarının yağma edilmesine ve işçilerin mağdur olmasına karşı bütün gücümüzle mücadele edeceğiz. Bu anlamda Beykoz Deri Kundura'nın ve Çanakkale Sentetik Deri İşletmesi'nin durumu ile yakından ilgileneceğiz. Onların yağmalanmasına ve çalışanlarının mağdur edilmesine sonuna kadar karşı çıkacağız.

* SSK Yasası'nda yapılmak istenen ve haklarımızı gaspetmeye yönelik girişimleri durdurarak ve kazanılmış haklarımızı korumak için mücadele edeceğiz. Bu hakları korumak için yapılacak eylemlere katılacağız ve bu eylemleri destekleyeceğiz.

* 158 sayılı ILO sözleşmesinin tescil işlemlerinin tamamlanması, iş güvencesi sağlayacak ve işsizlik sigortası getirecek yasaların bir an evvel çıkarılması için mücadele edeceğiz.

* Başkanlar Kurulu'muz sendikamıza karşı yürütülen işveren saldırılarını şiddetle protesto eder. Tuzla-İzmir ve İzmit'de yiğitçe direnen ve haklarını yedirmeyen deri işçilerini kutlar ve onların mücadelelerini sonuna kadar destekler.

Başkanlar Kurulu'muz bu düşüncelerle, tüm deri işçilerinin ve halkımızın yeni yılını kutlar, yeni yılın İş-Barış ve Özgürlük getirmesini diler.

T.Deri-İş Başkanlar Kurulu, 27 Aralık 1994

İşçi 'ülke genelinde sürekli eylem' diyor

Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun
18 Kasım 1994'de yayınladığı bildiri.

TÜRKİYE'DE çalışanlar ve sendikacılık hareketi, tarihinin en büyük saldırısıyla karşı karşıyadır. Büyük vaatlerle işbaşına gelen ve 3 yıllık yönetimi döneminde tümüyle IMF'nin ve Dünya Bankası'nın programını uygulayan DYP-SHP koalisyon hükümeti, 5 Nisan İstikrar Programı'nın yanısıra, 1995 Mali Yılı Bütçe Kanun Tasarısı ile de ülkemizde sendikacılık hareketini yok etmek çabası içine girmiştir.

TİSK ve işverenler de, özel sektör toplu sözleşme görüşmeleri sırasında, 31 yıllık grevli toplu pazarlık döneminin kazanımlarını yoketme çabası içindedir.

HÜKÜMETİN uygulamaları ve programı, tüm çalışanlara 12 Eylül döneminde askeri yönetimin bile vermediği zararları vermektedir. Bu gidişe engel olunamazsa Türkiye'de işçi hakları ve sendikacılık hareketi tümüyle tahrip edilecektir.

TİSK'İN bu dönem özel sektör toplu sözleşmelerde izlediği strateji ise, askeri yönetim döneminde YHK'da bile dokunulmayan kazanımlarımızı yoketmeyi amaçlamaktadır. İşverenler, "sıfır zamlı" toplu sözleşmeler, ikramiyelerde ve fazla mesai ücretlerinde indirim ve toplu sözleşmelerdeki sınırlı söz hakkının da tümüyle ortadan kaldırılmasını istemektedir.

TÜRK-İŞ'İN tüm olumlu çabalarına rağmen, hükümetin uygulamaları ve bütçe yasa tasarısıyla, sosyal hukuk devleti anlayışı bir kez daha ayaklar altına alınmaktadır. Özelleştirme, taşeronlaşma, re'sen emeklilik ve ayrıca geçici işçilerin işten çıkarılması, kamu kesiminde kadroların dondurulması, 6772 sayılı yasa uyarınca verilen ikramiyenin kaldırılması, sendikalı işçilerin yerine il özel idarelerine asgari ücretle geçici işçi alınması gibi uygulamalar yoluyla sendikalı işçi sayısı azaltılmakta; kalan işçilerin büyük bir bölümü de memur ve sözleşmeli personel statüsüne geçirilerek, grevli toplu pazarlık ve siyasi faaliyette bulunma haklarından mahrum bırakılmaktadır. Tüm işyerlerimizde ve özellikle de askeri işyerlerinde sendikal hak ve özgürlüklerin kullanılmasının önündeki engeller ve baskılar her geçen gün daha da artırılmaktadır.

DYP-SHP koalisyon hükümeti, bu tavrıyla, demokrasinin dayanağı ve güvencesi olan sendikacılık hareketini *tasfiye etme* çabası içindedir.

TÜRK-İŞ, 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı'nda bir bütün olarak ve tümüyle değiştirilmesini talep ettiği noktaları, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına ve üyelerine takdim etmiştir.

TÜRK-İŞ;

- 158 SAYILI ILO Sözleşmesi'nin tescil işlemlerinin tamamlanmasını, iş güvencesi sağlayacak ve işsizlik sigortası getirecek yasaların kabul edilmesini,

- KAMU SEKTÖRÜNDE özelleştirme nedeniyle işçi kıyımının ve işyeri kapatılmalarının durdurulmasını,

- 1995 MALİ YILI BÜTÇE KANUNU TASARISI'NIN TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda taleplerimiz doğrultusunda değiştirilerek haklarımızı yok etme çabasına son verilmesini,

- SSK'DA YAPILMAK istenilen değişikliklerle haklarımızı gaspetmeye yönelik girişimlerin durdurulmasını ve kazanılmış hakların korunmasını talep etmektedir.

TÜRK-İŞ halkımızın umududur. TÜRK-İŞ, tam bir birlik ve bütünlük içinde, ülkemizin, halkımızın ve tüm çalışanların çıkarlarını koruma, demokrasiye sahip çıkma ve geliştirme konusunda kararlı bir mücadeleye hazırdır.

TÜRK-İŞ, kamu sektöründe ve özel sektörde 1995 yılında başlatılacak toplu sözleşme görüşmelerinde de, oluşturulan toplu sözleşme koordinasyon kurulu aracılığıyla, tam bir birlik ve bütünlük hareket edecek 31 yıllık grevli toplu pazarlık döneminin kazanımlarından vazgeçmeyecektir.

GEÇMİŞTE TÜRK-İŞ'İN haklı isteklerine kulaklarını tıkayanlar nasıl bunun bedelini çeşitli platformlarda ve seçim sandıklarında ödemişlerse, bu tavrın sürmesi durumunda, bugünkü iktidar partileri de icraatlarının bedellerini ödeyeceklerdir.

HÜKÜMET, 1995 BÜTÇE KANUNU TASARISI ile işçilerin ve memurların birçok hakkını ellerinden almaya çalışmaktadır. Türk-İş bu konuyu kesinlikle pazarlık konusu yapmamaktadır ve yapmayacaktır. Bütçe Kanunu Tasarısı Plan ve Bütçe Komisyonu'nda görüşülürken, haklarımızı yok edecek hükümlerin kaldırılması doğrultusunda durumu iyileştirici düzenlemeler yapılmazsa, tüm illerden Ankara'ya gelecek üyelerimiz Ankara'da çeşitli eylemler yaparken, tüm illerdeki üyelerimiz de, Türk-İş Bölge ve İl Temsilcileri'nin ve şube yöneticilerinin başkanlığında Parlamento'da temsil edilen siyasi partilerin il örgütlerini topluca ziyaret edecekler, sorunlarını dile getirecekler, DYP ve SHP'nin ve hükümetin tutumunu protesto edeceklerdir.

TÜRK-İŞ bu arada karşı karşıya bulunduğu sorunları cumhurbaşkanı ve TBMM başkanı ile de görüşecektir.

TÜRK-İŞ, 12 Eylül döneminde bile karşılaşmadığımız boyuttaki bu büyük saldırının sürmesi, 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu tasarısının Plan ve Bütçe Komisyonu'nda isteklerimizin tümü doğrultusunda değiştirilmesi ve özelleştirme ve kapatma nedeniyle işçi kıyımının durmaması durumunda, *ülke genelinde sürekli genel eylem* başlatacak ve üretimden gelen gücünü kullanacaktır. Sendikalarımızın genel merkez ve şube yönetim organları, işyeri sendika temsilci ve baştemsilcileri ve üyeleri, ekmek-barış-özgürlük ve demokrasi mücadelesinde halkımıza önderlik etmeye hazırdır ve karardır...

NEJAT YOLDAŞIN ARDINDAN

O ancak yüreklere sığar

Nejat yoldaşın ardından yas tutmuyoruz. O yas tutmamızı değil, bayrağı kendisinin bıraktığı yerden dalgalandırmamızı isterdi...

Yıl 1989. O zamanlar *İşçinin Gazetesi*'ni çıkartıyoruz. İstanbul merkez büroya ilk kez gazeteleri almak için geliyorum. İçeri girdiğim de sevecen, babacan, kendinden emin tavırlarıyla etrafına neşe saçan, güldürürken düşündürülen gerçek bir işçi aydını Nejat Yazıcıoğlu ile tanışmış oldum. Kendisiyle belki pek sık görüşmedim, ama yine de yeterince tanıdığımı sanıyorum.

Nejat ağabey, insana güven veren, ufkunu açan, ufak sohbetlerde bile engin bilgi birikimini etrafına pompalayan bir yapıya sahipti. Onda bir yöneticide olması gereken tüm özellikler mevcuttu. Leb demeden leblebiyi anlar, ama yine de onu bize söyletmeye çalışırdı. Herhalde bazen "sol" önerilerle geliyorduk ki, o bizi hep SSK dosyası, sendikal hareket, vb. konular ile sınıfımıza yaklaştırmaya çalışırdı. Belli etmeden ayaklarımızın yere basmasını sağlardı.

Katıldığı tüm panel ve konuşmalarda, izleyenler Nejat yoldaşı hep ayakta, coşkuyla alkışladılar. Yığınla öyle bütünleşir, onların dilini öyle yakalardı ki, salonda onu pür dikkat dinlemeyen bir kişi kalmazdı.

O ağır başlı, neşeli yoldaşın bunca yıl içerisinde sadece bir kez sinirlendiğine tanık oldum. İSD'de birkaç oportünistin çirkefliliğine karşı o günkü öfkesi gösterdi ki sınıf düşmanlarına asla tahammülü yoktu. Sınıfına içten bağlıydı!

Unutmadan vurgulayayım. Sonradan Nejat yoldaşın doktor olduğunu, işçi sınıfı kökeninden gelmediğini öğrendiğimde saygım bir kat daha arttı. Nasıl oluyordu da bu kadar işçileşebiliyor, onlar gibi düşünüp, sınıf havasını o kadar net koklayabiliyordu? Partili, örgütlü, TKP'li olmasa bu denli olabilir miydi acaba derdim kendi kendime. Ama şu kesindi:

O herşeyden önce, gerçek bir insandı. Komünist bilinci bu değerlerin üstüne oturtmuştu. Yaşamını sınıf savaşımına adanmıştı.

Biliyorduk, sağlığı bozuktu. Bir tedavisi dinlenmekti. Ama bunu yoldaşımız asla seçmedi. Sınıfın partisi için yaşamadıktan sonra yaşamak ona pek birşey ifade etmiyordu...

Sağlığı iyice bozulduğunda ziyaretine gide-memiştik. En son Disk'in 9.Kongre'sinde birlikte olmuştuk. O günkü görüşmemizin son görüşmemiz olduğunu asla tahmin edemezdik. O kadar zinde, neşeli görünüyordu ki!.. Yemeği Hak-İş'li arkadaşlarla beraber yerken, kendine özgü fıkraları ve esprileri ile havayı öyle yumuşattı ki, masadan kırk yıllık dost gibi randevu vererek ayrıldı.

Sonra, asla kabullenmek istemediğimiz o kötü haberi aldık. Yıkıldık... Cenazesini karşılamaya gittiğimizde, katafalkında adeta gülüm-süyordu. "Ölmedim" der gibiydi.

Cenazesinde siyasi olarak anlaştığı, anlaşamadığı tüm dostları, mücadele arkadaşları, yoldaşları, Adana'dan, İzmir'den, Ankara'dan, İzmit'ten, İstanbul'dan... gelmişlerdi. Toprağı onlarca çelenk, yüzlerce kırmızı karanfille süsledik. Son yolculuğuna yoldaşımızı bitmek bilmeyen alkışlarla uğurladık. Yoldaşın toprağını gözyaşlarıyla suladık.

Nejat yoldaşın ölümüyle yalnız biz bir yoldaşımızı kaybetmiş olmadık, Türkiye işçi sınıfı çok değerli bir insanını kaybetti.

Nejat Yoldaş'ımızı satılara sığdıramıyoruz, sözcüklerle anlatamıyoruz. O ancak yüreklere sığar. Biz onu tanırken sınıfı da tanıyıp sevdik.

Onun ardından yas tutmuyoruz. Kendisi asla yas tutmamızı değil, bayrağı kendisinin bıraktığı yerden dalgalandırmamızı isterdi. Biz de bunu yapacağız...

Ahmet Yılmaz, Okmeydanı
22 Kasım 1994

NEJAT YOLDAŞIN ARDINDAN

Yanımızdasın, yaşıyorsun

Seyit Rıza Güven

Dr. Nejat Yazıcıoğlu'nu anıyorum. Saygıyla, Sevgiyle...

Yaşamının son üç yılında, İstanbul'daki siyasal-sendikal çalışmalarında yakinen çalıştığım dost, sıcak insan, Doktor Nejat Yazıcıoğlu ile ilgili, ölümünden sonra yazı yazacağımı söyleseler inanmazlar. Bu yazıyı görse idi, eminim o meşhur kahkahasını atar, içine düştüğüm zor duruma gülerdi.

Son Disk kongresinde, sanıyorum ikinci gündü, öğle saati kongre ara verdi. Yemek yiyeceğiz. Basına fiş dağıtmışlar. Konu ile ilgilenen yoldaşımız yok. Ben de, bu tür durumlarda ölürüm de kimseden fiş miş isteyemem. O kahkahasını unutamıyorum. "Yahu sen ne biçim işçisin, hiç işçiler Dedeman Otel'i'nde aç kalır mı?" diye sordu. Yemekhaneye gittik, "eski dostlarından" fiş aldı da yemeğimi öyle yiyebildim.

Ekonomik durumu hiç fena değildi. Siyasal dönekliliğin meziyet sayıldığı bu zor dönemde, siyasal kimliğiyle gün be gün güçlenen bir kişiliği vardı. Ömrüm boyunca "aydın"lardan hep rahatsız olmuşumdur. Nejat ağabey öylesine mütevazı ve işçi dostuydu ki üç yıl boyunca uyumla çalışabildiğim sayılı aydınlardan oldu. En önemli nedeni, Nejat Yazıcıoğlu'ndaki işçi sınıfı sevgisi idi. Tevazusunun derinliğine ulaşmak çok güçtü.

Günlük siyasi koşuşturmalarımızdan çok etkilenirdi. En büyük zevki uzun uzun siyasal, sendikal sohbet yapmaktı. Özelleştirme konusunda yaptığımız ilk sohbetleri hiç unutmuyorum. Ahmet Candanoğlu yoldaşımız "Nejat ağabey, 'Sümerbank işçilerin malıdır' diyorlar aklım almıyor, şu kadar yıldır tersanede işçiyim, şu sahibi olduğum Sümerbank bir kıyak yapıp da bana bir çift postal göndermedi" deyince o meşhur kahkahasını patlatmıştı. Bu söz o kadar hoşuna gitmişti ki Petrol-İş Yarımcı şubesinin kongresinde ilgiyle dinlenen konuşmasına koymuştu.

Nejat ağabeyin bir güzel yanı, sınıfın nabzını iyi tutmasıydı. İnsan namusunu, insan onurunu ayaklar altına alan, vefadan, yoldaşıktan nasibini almamışlara bir balyozdu o.

Kervan'ın 44.sayısında fotoğrafının yanına basılmış şiiri ilk bana okutturmuştu. O dönem belediye işçilerinin grevleri yeni bitmişti. "Bu şiiri bir belediye işçisi yazmış, bak bakalım yoldaş" demişti. Ben de okumuş, saf saf "ne kültürlü işçiyim" demiş, şiiri eşime göstermişim. O ise kahkahalarla gülüyordu.

Ne acı bir durum değil mi Nejat yoldaşım, seninle ilgili yazı yazmak. Benim çocuklarım da içinde olmak üzere yüzlerce işçinin, yoldaşının zor gün dostu oldun. Bunu "çaktırmadan" yapardın, komünistlikte insanlığın o denli üst düzeyde birleştirmiştin. Kimin bir çocuğu, eşi hastalansa seni arardı. Bir gün bile yüksündüğünü görmedim.

İllegal bir partinin yöneticiliğini yapıyormuşsun. Bunu da öğrendik. "Yahu yoldaş, bana dinazor diyenler var" derdin, biz de "sen yaşlandığında tazeleşenlerdensin" diye yanıtlardık seni. Gülüşürdük. Bak, üçtür güldüğünü yazıyorum. Gülüşün, kaha-han, beynimizin derinliklerinde yer etmiş.

Legal toplantılarda TKP'nin yedi silsilesini sayar, genel sekreteri Yürükoğlu'nu sevgiyle anardı. Cesaret, onun yaşamının belirgin özelliğiydi. "Topun ağzındayız" derdi, ama ömrünün son dakikalarına değin sekmez bir mermi gibi topun ağzında durdu. Esenyurt gecemizde gözaltına alınmış, jandarma karakolunun hücresinde kalmıştı. "Vücudumun yarısı işe yaramıyor" demiş, yalnızca karakoldaki rutubetten şikayetçi olmuştu.

Şimdi onun neşesini ve kahkahalarını yazıyoruz. Nejat ağabey, çocukla çocuk olurdu, öğrenmeye, gelişmeye hep hazır bir yanı vardı. Bu dönemde, burjuva bir aileden, çevreden gelip de bu sistemin zebanileri ile boğuşma yolunu seçmiş, bunun için de en zor, en riskli yer olan Komünist Partisi'nde saf tutmuştu.

Ne mutlu ona, cenazesi çok yetersiz bir zaman ve duyuruya rağmen yüzlerce işçinin ve sendikacının akınına uğradı. Cenaze töreninde yaşlı bir işçi yanındakine "işte iyiliğin adı" diyordu.

Bizi yazmaya hep teşvik ederdin, Nejat yoldaş. Seninle ilgili yazı yazmak ağırmıza gidiyor. Havalanında senin cenazeni karşılamak, seni ömrün boyunca öğrenerek baktığın o yerden uğurlamak, senin mezarının başında sessiz durmak hep ağırmıza gitti.

Seni hiç unutmayacağım Kazım Yoldaş, zaten öldüğünü hiçbir yoldaş kabullenmedi. Seni yaşatacağız Dr.Nejat Yazıcıoğlu! Ne mutlu sana, o koca bedenle yanımızdasın, yaşıyorsun. ●

Sol İktidar İçin Güçbirliği

İstanbul Büyükşehir eski belediye başkanı
Prof.Dr. Nurettin Sözen'in 25 Kasım 1994 tarihli,
“sol iktidar için güçbirliği” çağrısı yapan
açıklamasını aynen yayınlıyoruz.

Ülkemiz belirsiz bir yol ayrımına gelmiş bulunuyor. Karamsarlığın yurt çapında yaygınlaştığı şu günlerde, bu durum konusunda sekiz aydır değişik platformlarda dile getirdiğim düşünce ve çözümlerimi size açıklamak zorunluluğunu duymaktayım.

Türkiye Cumhuriyeti, kuruluşundan bu yana en ağır bunalımlarından birini yaşamaktadır. Ülkemiz gizli bir savaş içindedir. Yüzyıllardır barış içinde yaşamış olan Türk ve Kürt halkları arasında nifak sokulmaya çalışılmaktadır. Çatışma her gün 20'den fazla can almaktadır. Devlet bütçesinin milyarları bu yolda eritilmektedir. Enflasyon üçlü rakamlara ulaşmıştır. Ülke kaynakları birkaç büyük sermaye gurubunun tekeline girmiştir. Gelir dağılımındaki adaletsizlik dayanılmaz boyutlara varmıştır. İdeolojik kökenli bilinçsiz özelleştirme, bu koşulları daha da ağırlaştıracaktır.

Bu umutsuzluk ortamından yararlanarak karşı-devrimciler, *şeriat bayrağını* açmışlardır. Devletin içinde ve dışında örgütlenerek, Atatürk devrimcilerine ve laik Cumhuriyet'e başkaldırmaktadırlar. Mezhep ayrımlarını körükleyerek çatışma noktasına sürüklemektedirler. Ulusun mutlak egemenliğini tehdit etmektedirler. Demokrasi ve insan hakları her gün yeni yaralar almaktadır. Cumhuriyet'imizin başlattığı aydınlanma çağı adım adım karanlığa gömülmektedir.

Öte yandan, yeni dünya düzeni'nin temelindeki yeni emperyalizm, yeni sömürgecilik ve küreselleşme de Türkiye'ye yansıtılmıştır. Bu dış dinamiklerin besleyip geliştirdiği “ikinci Cumhuriyet” özelemleri ve köşedönme-cilik felsefesi, yetmişbir yıllık bağımsız yaşantımızın ürünü olan değerleri ve başarıları karalayarak çökertmeye uğraşmaktadır. Bu saldırılar, ülkemizin kuruluşundan bu yana duyarlılıkla koruduğumuz temel ilke ve hedefleri yok etmeye yönelmiştir. Her alanda söz ve karar hakkı, doğrudan ya da dolaylı olarak vahşi kapitalizmin bankaları, holdingleri ve medyasından oluşan birkaç dev tekelin eline geçmiştir.

Bu çıkmazın sorumlusu, ülkemizi 45 yıldır yöneten sağ iktidarlar ve sağın felsefesini benimsemiş yönetimlerdir. Öz çıkarları uğruna ulusal değerlerimizi harcamaktan çekinmeyen holdingler ve güdümlemlerindeki bazı ülke yöneticileridir.

Sağ her alanda iflas etmesine karşın, hâlâ ayakta. Her alanda tarihinin en

örgütlü konumundadır. Sağ, 1980 askeri darbesinden sonra, şeriatçılara ödünler vererek ve sırtını anti-demokratik yasalara dayayarak ülkede mutlak bir etkinlik kurmuştur.

Buna karşılık sol, tarihinin en örgütsüz ve dağınık sürecini yaşamaktadır. İnsana ve insan emeğine öncelik veren sivil örgütler ve sendikalar, özgürlüklerini kısıtlayan duvarlarla kuşatılmışlardır. Kadınlar ve gençler politikadan soyutlanmışlardır. Kamu çıkar ve haklarını savunan bireyler ve sivil örgütler, yasal ve yasadışı yollarla ya dağıtılmış, ya da sindirilmişlerdir. Öyle ki ülkemizin en saygın ve kutsal kurumlarının başında gelen üniversitelerimizin öğretim üyeleri bile, düzenin çarpıklıklarını protesto etmeye başlamışlardır. Sonuçta, ülkemizin bağımsızlığı ve genç kuşakların gelecekte çağdaş bir yaşam sürdürebilmesi tehlikeye düşmüştür.

Bu durumda, tüm çıkmazları ve tehlikeleri aşmanın tek yolu, Türkiye'deki tüm sol kişi, parti ve örgütlerin **sol iktidar için güçbirliği** yapmasıdır. Güçbirliğine katılacak tüm sol partiler, örgütler ve kişiler, görüş ayrılıkları saklı kalmak koşuluyla ve demokrasi-miz düzlüğe çıkıncaya dek dayanışma içinde işbirliği yapmayı öngörmelidir. Sol'un özündeki devrimcilikten asla sapmadan, halkın çıkarları yolunda gerçekleştirilmesi gereken bu Güçbirliği'nin ortak paydaları ve hedefleri şunlar olmalıdır:

Güneydoğu'daki çatışma siyasal çözümle hızla sona erdirilmelidir.

Ekonomi darboğazı adil bir bölüşüm dengesi içinde aşılmalıdır. İşsizlik ve enflasyona insan değerlerine öncelik veren bir doğrultuda yaklaşılmalıdır. Eşitlikçi ve paylaşımcı temellere dayalı yeni bir ekonomik model oluşturulmalıdır.

İnsan ve kentli haklarına işlerlik kazandırılarak, Laik Cumhuriyet'imiz somutlaştırılmalıdır.

Bireyselliğe değil toplumsallığa dönük ahlak anlayışı yeniden egemen kılınmalıdır.

Özgür ve çağdaş bir yaşam biçiminin sosyo-ekonomik altyapısı oluşturulmalı ve katılımcı demokrasinin bütün bölgelerimizde bu yolla yaşama geçmesi sağlanmalıdır.

Tüm sorunlar evrensel ölçütlerle, barışçı ve antiemperyalist bir tutum içinde çözümlenmelidir.

Sol iktidar için güçbirliği, iktidara yönelim sürecinin bu doğrultuda başlatılmalı ve sürdürülmelidir.

Sol iktidar için güçbirliği büyük ölçüde sağlandıktan sonra, günümüz Türkiye'sinin ağır koşullarına karşın Güçbirliği'ne katılmak istemeyen sol parti ve örgütlerin sol ideolojiye bağlılıkları kamuoyu önünde sorgulanmalıdır. Bu parti ve örgütler Güçbirliği'ne katılmama gerekçelerini belirleyerek, tarih önündeki sorumluluklarını yerine getirmeye davet edilmelidirler.

Sol iktidar için güçbirliği, ilk aşamada yasaların elverdiği ölçüde yaygın ve yoğun bir örgütlenme süreci yaşayacaktır. Bu sürecin sonunda sol'un halkımızın yeniden güvenini kazanacağından kuşku yoktur. Bugün toplumumuzun “Önce İnsan” ilkesine bağlı Sol ideolojiye her zamankinden çok gereksinimi vardır. Öncü kadroların Sol'un değer ve inançlarına sahip çıkması, yurttaşlarımızın da Sol'a sahip çıkmasına yetecektir.

1957 yılında, anti-demokratik eylemlere yönelen Demokrat Parti iktidarına karşı dönemin muhafazakar, liberal ve sosyal demokrat konumundaki üç partisinin gerçekleştirmiş olduğu güçbirliği bize ışık tutacak başarılı bir

uygulamadır. Demokrasimizin emekleme çağında karşıt ideolojileri savunan partilerin yaşama geçirdiği bu güçbirliğini, birçok ortak paydası bulunan sol parti, örgüt ve kişilerin gerçekleştirmekte güçlük çekmeyecekleri inancını taşıyaktayım.

Bu arada Sol'daki tüm parti, örgüt ve kişileri Sol'a gölge düşmemesi için birbirine karşı kırıncı olmamaya ve karşıtlarımız olarak yalnızca tüm sağ partileri algılamaya davet ediyorum.

Bu anlayışın doğal sonucu olarak da, önümüzdeki seçimlerde tüm sol örgüt ve kişilerin hangi gerekçeyle olursa olsun, sağ parti adaylarına yönelmemelerini, yalnızca sol partilerin adaylarına oy vermelerini özellikle vurguluyorum.

SOL İKTİDAR İÇİN GÜÇBİRLİĞİ düşüncesini, gerçek seçim sürecinde gerekse seçimden sonra, güçlendirerek yaygınlaştıracağınız ve yaşama geçmesi için her türlü çabayı harcayacağınız inancıyla, Sol'u iktidara taşıyacak olan bu Güçbirliği'nin tavanda ve tabanda aynı coşku içinde ve tez elden gerçekleşmesini diliyorum.

Saygılarımla.

Prof. Dr. Nurettin Sözen

Anadolu'nun umudu laik cephedir

A.Yılmaz Güven

Kapitalizm bir bataklıktır ve kendine uygun pis kara sinekler üretir. Bugünün pis, kara sineği *İslamcı Siyasal Hareket*'tir.

Onun uluslararası bir tehdit unsuru olduğunu da unutmadan, asıl hedefinin her yanı istila etmek için, insanlığın üzerine bir karabulut gibi çökmek için fırsat kolladığını artık görmeliyiz.

Bu kara hareketin teorisyenleri Sünni şeriatçılığın bir açmazı olarak Alevi toplumunu potansiyel düşman olarak görmek talihsizliğindedirler. (En son Güner Ümit'in programında sergilenen türden önyargılar örneğinde olduğu gibi) Bu, işçi ve emekçi kesimlerde aşılmasıdır.

Şeriatçılar, toplumumuzda varolan Sünni-Alevi ayrımını kanıtlamak, Alevi ve Sünni işçisini, emekçisini birbirine kırdırmak istiyor. Tüm toplumu yerle bir edeceğini bildiğimiz bu kamplaşmaya bizi çekmeye çalışanların provokasyonuna gelmeyeceğiz. *Sünni-Alevi işçi, emekçi şeriatı karşı birliktir, bu birliği daha da güçlendirmek zorundadır.*

Alevilik bölücü mü? "Tüm insanlar kardeşir", "73 millete bir nazarla bakınız" diyen, benlik yapmamayı, insanların birbiriyle dayanışmak üzere musahip olmasını isteyen bir felsefe bölücü olabilir mi? Kini, intikamı hor gören, başkalarına inancından ötürü

eziyet etmeyi insana düşmanlık bilen Alevilik için bu olmayacak bir suçlamadır.

Sünni-Alevi çatışmasını kimin körüklemeye çalıştığı, dün Sivas'ı yakan, Karacaahmet Dergahı'nı yıkmaya çalışan, aydınları üzerlerine bomba atarak, silahla yok etmeye çabalayan anlayışın altında aranmalıdır.

Sorunun bu boyutu iyi tahlil edilmediğinde, toplum dinamikleri de üzerlerine düşen tarihsel sorumluluğu hakkıyla yerine getirememiş oluyorlar.

Neden? Çünkü yarının Sosyalist Türkiye'sini kurmanın bugünkü rolü, en ufak yerleşim biriminde bile *Şeriatı Karşı Laik-Demokratik Cephe*'yi kurmaktan geçiyor.

Ne yazık ki "Sol" hâlâ Türkiye'nin bu en önemli gündem maddesini önemsiz görmeye devam ediyor. Oysa daha dün Nurtepe'de cemden çıkan canlar, MHP'li ve MGVLilerin bıçaklı saldırılarına uğradılar.

Konunun önemi, Türkiye'nin dört bir yanı "2 Temmuz Sivas"ına döndüğünde mi anlaşılacak? Bugünden kolları sıvasak ve kendi halinde yaşayan Sünni halk çoğunluğunu şeriatçı kara tehlikeye karşı bilgilendirsek daha iyi değil mi?

Sorunun özü budur. Gereklerinin bugünden yerine getirilmesi *tüm* toplumun yararına olacaktır. Türkiye toplumunun şeriatçı düşmanına karşı en

akılcı ve etkili yöntem, şeriatı karşı Laik-Demokratik Cepheyi *her yerleşim biriminde* hayata geçirmektir.

Bu cephede kimler var?

Sünni-Alevi, Kürt-Türk, kadın-erkek, muhafazakar, liberal, laik, demokrat, Atatürkçü, ilerici, sosyal demokrat, sosyalist ya da komünist, yobazlığa, şeriatı karşı olan HERKES!

Bu birlikteliğin tek bir amacı vardır: Uluslararası örgütlü ve hazırlıklı gelen şeriatın saldırısını geri püskürtmek, böylece toplumun Laik-Demokratik Türkiye'ye doğru bir adım daha yaklaşmasına öncülük etmek. Bunun dışında ki hiçbir ayrıntı, cepheye girme şartı olarak *aranmamalıdır*.

Şeriatçı düşman su anda varolan kör-topal laiklikten dahi rahatsızdır. Diyanet'ten daha yetkili, daha üst bir dinsel kurum kursunlar, dinsel, ekonomik, siyasal herşey onun denetiminde yürütsün, ilahi yasalar geçerli olsun özlemindeler. Allahın hizbinden başka bir görüşün, inancın, anlayışın yaşama hakkına sahip olmadığı inancındalar. İlk fırsatta şu kısıtlı, burjuva demokrasisini bile ortadan kaldırmak özlemindeler. (RP'nin belediyelerde uygulamalarını, Cezayir'deki gelişmeleri, İran'ı, Afganistan'ı vb. izleyin.)

Laik-demokrat insanlarımız da şimdiki total laiklikten rahatsızlar, *gerçek laiklik* olsun istiyorlar. Hiçbir inanç

gurubuna devlet bütçesinden tek kuruş verilmesin, Diyanet İşleri Başkanlığı lağvedilsin, demokratik haklar kağıt üzerinde kalsın hayata geçsin istiyorlar.

Durum böyle olunca, bu cephenin ilk belgisi kendiliğinden ortaya çıkıyor: "Demokratik hakları demokrasiyi ortadan kaldırmak için kullanan, laikliğe düşman, şeriatçı parti RP kapatılmalıdır."

Biz güncel siyasal, toplumsal sorunlarda her zaman işçi sınıfının ileriye dönük genel çıkarlarını savunuruz. İşçi sınıfının nihai hedefe ulaşmasının yolunun tüm ilerici-yurtsever, aydın-emekçi tüm katmanların toplumdaki başçelişkiyi çözmek amacıyla işçi sınıfının öncülüğünde hareket etmesi olduğunu düşünürüz.

"Bugünün başçelişkisi şeriatçı güçlerle laik-demokratik-cumhuriyetçi güçler arasındadır." (R.Yürükoğlu, *Kervan* Aralık 1994) Bu gerçeği hepimiz, tüm sonuçlarıyla birlikte anlamak durumundayız. Yarının Sosyalist Türkiye'si için bugünün Laik-Demokratik Türkiye'si mücadelesini umutla yükseltmek, coşkunumuza, umudumuzu milyonlarca Anadolu insanına taşımak durumundayız.

Hadi, her yerleşim biriminde Sünni-Alevi halkı, özellikle de kadınlarımızı Laik-Demokratik Cephe'de birleştirelim. ●

ALEVİLERDE HALK MAHKEMELERİ

Av. İsmail Metin

1.Cilt Çıktı!

Görgü cemi halk mahkemesidir. Refah Partisi adil bir düzeni savunabilir, ne getirebilir.

Görgü cemi geleneği gösteriyor ki, halkın aradığı adaletin tohumları yine halkın kendi bereketli toprağında ekilidir.

Okuyun, düşünün!

ALEV YAYINLARI

SON DAKİKA

ÇOK ACI BİR KAYIP

Belediye-İş Sendikası Genel Sekreteri

KASIM YORULMAZBAŞI

Genç yaşında yitirdik. Ailesine, Belediye-İş üyelerine, tüm işçilere ve işçiden yana herkese baş sağlığı dileklerimizi iletiriz

KERVAN DERGİSİ

'Önce birer can olalım, sonra canlar bir olalım'

Yaklaşık ondört yüzyılın katmerlerinde, ezile ezile yıkıla burkula gelmiş, yüzlerce kanlı cidalı saldırılara muhatap olmuş, fakat aslından ve yüceliğinden bir nebze kaybetmemiş bu muazzam çizgi, erdemlerin en büyük kaynağı Ali yolu ve Ali yolunun temel kalıbı Ehlibeyt, 21.yüzyıla intikal ederken, doğuşunun tazeliği ve kutsiyeti içinde yeniden çimlenmiştir.

Allah, Muhammed ve Ali üçlüsüyle gündeme uzanan bu ahlak ve gönül yolu ve bu köklü kültür, kendisini tekrar hissettirirken, eskiden olduğu gibi birçok mızrağa hedef olmayı da beraberinde getirmiştir.

Emevi'nin, Abbasi'nin, Selçuklu'nun ve Osmanlı'nın deviremediği bu kalenin *kendi içinden* vurulabilmesi için, bu kez de Dedelerimizi, örgütlerimizi birbirine çarpma yolu denenmektedir. Bu korkunç bir oyundur.

Alevi toplumu ne zaman örgütlenmeye kalksa, ya devrin hükümdarlarınca toplu kıyımlar ferman edilmiş, ya da kendi uç adamlarını baskılarda tutarak asimileye zorlanmıştır. Ama bu şartlar içinde dahi 12 İmam'a gönül bağlamış bu köklü topluluk, cesaretinden, inancından fire vermemiştir. Bu nedenle ben halkımı bir daha yürekte kutlamak istiyorum.

Bugün öz Alevi çocuğu olduğu halde, kendi kök inancını bir "yobazlık" olarak gören insanlarımız vardır. Özellikle de Ali'den önce Aleviliğin varolduğu savında olan insanlarımızdır bunlar. Bir olgu bu olguyu yaratandan önce nasıl olabilir?

Şurası muhakkaktır ki, Anadolu Alevi ve Bektaşiliğinde varolan köklü gelenek ve görenekler, Hz.Ali'nin beşeri yapısından 4 bin yıl önce vardı. Buna bir sözüm yok. Türklerin İslamı kabulünden sonra bu gelenek ve görenekler, Ali'yle bütünleşerek daha büyük bir anlam kazandı...

Aydın bir insan tanıyıya inanır ya da inanmaz, bu onun sorunudur. Ama binlerce senedir kendisini bir umuda adanmış, bir önemli gücün varolduğuna inandırmış insanların hayalleriyle, gönül huzurlarıyla alay etmek, hiçbir çağdaş beynin ve pozitif ilme evet demiş aydının davranışı olamaz.

Alevilik hiçbir zaman devrimlerin, aydınların ve maddeci anlayışın önünde set değildir. Aleviliğin özünde maddi fazilet yatmaktadır. tanrıyı insanda gördüğüne göre ve insan da bir madde olduğuna göre, nasıl bir Ali felsefesi sadece "sufilik" olarak nitelenir?..

Alevilik hiçbir zaman kendi içinde beyinsiz bir takım yetiştirmemiştir. Kendine has ibadetinde dahi kınanmaya, alay edilmeye gedik bırakmamıştır. Oniki hizmetin onikisi de kendi anlamaları içinde, insan topluluğunun ahlak ve ruh yüceliğini yansıtır. Hz.Şah'ın çok önemli bir sözü var: "Ey İnanmayanlar! Ben bir gerçeğe inanmaktayım.

Aşık Mahsuni Şerif canın 4 Aralık 1994 tarihinde İzmir Ehlibeyt Vakfı'nın açılışında yaptığı konuşmayı bazı kısaltmalarla veriyoruz

Ve bu benim için yok olsa dahi zevktir. Yokluğundan zarar görmemekteyim. Şayet bu yok dediğiniz varsa, sizlere çok yazık olacaktır".

Ben hiç kimseyi allaha inandığından veya inanmadığından dolayı ne kınar, ne de yasaklarım. Buna hakkım da yoktur. Ancak benim inanç yanımlı kendi baskısı altına almak isteyen inançların hiçbir zaman tutsağı olmadığımı, kırk yıllık ozanlık hayatımda sunmaya çalıştım.

Bütün bunlardan sonra, kendi fikrim olarak kabul buyurmanızı rica ettiğim tek önemli şey şudur: Sevgili Alevi topluluğu, değerli örgütlerimiz; bizler gerek şahıstan şahısa, gerek örgütten örgüte attığımız taşlarla, Ali yolunda uzun yol alamayız. *Gelin canlar bir olalım* derken, "gelin önce birer can olalım, sonra da canlar bir olalım" diyorum.

Aleviliğin tarifinin içinde önce mazlum olmak, sonra da mazlumlardan yana olmak mecburiyeti vardır. Sayıları milyonları bulan bir topluluk, önüne düşen kişi ve kuruluşları her davada yalnız bırakırsa, bu aynen Hz.Hüseyin'i Kufe'ye çağırıp ardından geri kaçmanın namussuzluğu anlamına gelir.

Hiç bir illegal yola, kanunsuz davranışlara lüzum görmeden, yasalar içinde, bizim ibadet özgürlüğümüz, laik yapımız, tapınma düşüncemiz kabul ve tescil edilinceye kadar dayanmalıyız, derim. Zaten böyle bir istenci hiçbir devlet de geri çeviremez. Yeter ki halklar ve inanç grupları arasında bölücü olmayalım. Alevilik bir başkasının ibadetine, inancına sövmekle değil, *bizzat Alevi olmakla* kabildir.

Alevileri "totaliter devlet anlayışıyla uzlaşmacı" olarak yaygara edenler çok iyi bilmelidir ki, 1400 yıldır şehit veren bir topluluk, yaklaşık on milyona yakın şehidini, ne şeriat ismi altında süren Emevi hükümleriyle, ne de devrin şeyhülislamıyla anlaştığı için vermiştir. Tam tersine, adaletin tökezlediği, insan haklarının gaspedildiği

zamanlarda bunu yapmıştır. Bundan böyle de bu görüşten uzak olmayacaktır.

Kısacası, Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşayan Aleviler, laiktir, demokratır, çağdaştır. Aciz bir ozanınız olarak Hz.Ali yolunda, Hacı Bektaş Veli'yi rehber görüp, onun ilkelerin ışığında bu

SEVDİM DİYENLER

Muhammed Ali'yi sevdim diyenler Ağlama zamanı geçti bilmeli Yeni gün doğarken geleceklere Eskilik ecelin içti bilmeli

Kavga güzel şeydir kötüler ile Korkaklar namusu arı ne bile İnsan emeğini verir mi yele Orada akıl baştan göçtü bilmeli

Denizle dost yatar her takım ada Onun için birdir Allahla Buda Cahil kalkıp yürüyorsa uykuda Kader kurbanını seçti bilmeli

Mahsuni hak yeli estiği zaman Gelecekte ümit kestiği zaman Toplum devletine küstüğü zaman İsyan bayrağını açtı bilmeli

Aşık Mahsuni Şerif,
5 Ocak 1995

topluluğu böyle bir tanımdan uzaktır...

Aleviliği bugüne taşıyan seyyitler, aşıklar, sadıklar, arifler ve kamiller, bilcümle *derişan* ünvanı altındaki fikir ve adalet işçilerinin bu tarihi misyonu, bir anda sökülüp atılmak isteniyorsa, Alevilik adına yeni bir oyunun başlamış olacağı düşünülmelidir. Bir masuma vurulan tokat, hangi isimli insandan vurulursa vurulsun, tokattır. Bir ulu yol ortadan kaldırılmak isteniyorsa, hangi düşüncenin adamıyla kaldırılırsa kaldırılınsın, işlev aynıdır. Daha açıkçası, bugünkü Anadolu Aleviliğine vurulan hançer, onun karşıtı olan Emevi yobazından da vurulsa hançerdir, kendi bağrından yetiştirdiği bir aydınından vurulsa da hançerdir. Her iki halde de bir gerçek can vermek durumundaysa, bu iki eylemcinin hangisi bu vücuda dostluk yapmış olur ki?

Gelin birbirimizi kandırmayalım, kırmayalım. Çok hassas ve çok önemli bir başlangıcın içindeyiz. Hiçbirimizi incitmeden sürdürdüğümüz yolda, samimi tartışmalarla gerçek yolculuğumuza uçalım. Eleştiriler, bir dostluğun bir gerçeğin arzu edilen yolda devam

edebilmesi için yapılan ciddi öneriler olmalıdır, uyarılar olmalıdır. Aksi halde eleştiri adı altında, kin ve iftiralara kusmak, eleştiri değil ağır hakaret biçiminde kendini gösteren sakatlıklardır. Buna çok dikkat etmemiz gerekmektedir.

Ehlibeyt düşünce ve yapısının değerli üyeleri.

Anadolu Aleviliğinde "Ali", diğer ülkelerin "Ali"sinden farklı konumdadır. Bu durum Anadolu insanının Ali'ye olan yaklaşımının farklılığından doğmaktadır.

Bu yaklaşım, Anadolu medeniyetlerinde yaşayan tarihi mozaik, çok renkli ve çok nitelikli renklerden oluşmasından kudret bulmaktadır. Onun içindir ki, Anadolu Aleviliğinde ki en büyük misyonlardan biri olan *Bektaşilik*, yetmişiki milleti aynı pota içinde seyretnmektedir. Netice olarak, bu sonsuzluğun içinde, Hristiyanlık, Musevilik, Protestanlık, Budistlik, Zerdüşilik ve Maniheizm gibi yüzlerce inancın kucaklaşması yatmaktadır.

Başka bir deyişle, Alevilik, bugün Avrupa topluluklarının dahi henüz yakalayamadığı bir dünya görüşünün üzerine bina edilmiştir... Bir Alevi, dünyadaki din ve mezheplerin olduğu kadar, sosyolojik görüşlerin de tümünün güzelliklerini birden yaşayabilir. Bir Alevide İsa'yı, Musa'yı, Muhammed'i bulduğunuz gibi, Nesimi'siyle diyalektik temeli, Ali'si-Muhammed'iyle ölümsüz tanrısını, Pir Sultan'ıyla sadakatini, Hacı Bektaş Veli'siyle sufiliğini yaşarsınız.

Şimdi bu yapının neresi yobazlıktır? Neresi sade mistizmin kanatlarına sığınmış sufiliktir?

Bugün rıza günü güzel erenler Yarı yolda döneceksen katılma "Ya Ali" diyerek güneş göründün Bir damladan söneceksen katılma

Kim bir adam görse hacıdır hacı Böyle sürüp geldi gürühu naci Bugün beni sevip yarın miracı Daldan dala konacaksan katılma

Bin yıl daha geçse düşmez bu kalıp Bu kalıp serimi sevdaya salıp Hazreti Ali'nin öz oğlu olup Mervan için yanacaksan katılma

Dönen dönsün ne söylerse söylesin Ben kimseye demem şöyle böylesin Bu yol çok taş yedi senden de yesin El sözüne kanacaksan katılma

Mahsuni kul Haydar oğlu Haydar'a Pek niyetim yoktur ah ile zara Bir sözümüz vardır yorulanlara Bizi dönek sanacaksan katılma

Rengi, dili, dini, boyu posu, aklı fikriyle bütün insanların hak divanında eşit olduğuna inanıyor, bütün dünya halklarını, Anadolu insanını yürekte selamlıyorum. ●

BÖYLE ADALETE LANET OLSUN!

Sivas katliamını yaşayan
arkadaşlarımızdan
B.Delibas yazıyor

2 Temmuz 1993 günü cuma namazından çıkan gerici yobaz gürhunun Sivas'ta yapılan Pir Sultan kültür etkinliklerine yaptığı saldırılar sırasında onlarca insan yaralanmış, sanatçı ve yazarların kaldığı otelin ateşe verilmesi sonucu 37 insan can vermişti. O kara günü yaşayan, olaylarda yaralanan birisi olarak hatırladıkça tüylerim diken diken oluyor.

Tarihimize Menemen, Çorum, Kahramanmaraş gibi kara bir gün olarak geçen bu gerici saldırı Türkiye'de ve dünyada milyonlarca insanın tepkisini çekti. Sivas'ta dinci gericiğin katlettiği canların cenaze törenleri Alevi Sünnisiyle yüzbinlerin "kahrolsun şeriat" diye haykırarak katıldığı laik-demokrat gösterilerle yapıldı. Halkın adaleti, şeriatçı yobaz sürüsünü "insanlık düşmanı katiller" olarak yargıladı.

"Aziz Nesin'in olayı tahrir ettiği" iddiaları, olsa olsa bir hukuksal komedidir. Sivas sokaklarını 2 Temmuz 1993 günü insani değerlere kapatan şeriatçı sürünün tekbir sesleri ardında

yaptığı, kesin olarak örgütlü bir kalkışma idi. Saldırının ilk yöneldiği yer olan kültür merkezinde bir Alevi Kültür Şenliği yapılmaktaydı. Saldırganlar olaylar sırasında ve sonrasında da, duruşmalarda da Aleviliğe, laikliğe, demokrasiye, sola düşmanlıklarını hiç gizlemediler. Olayları yaşayanların ifadeleri ile de iyice ortaya çıktı ki, Sivas'taki saldırı devletin - en azından - göz yumduğu örgütlü şeriatçı bir harekettir.

Durum bu denli ciddi olmasına rağmen, Sivas Katliamı Davası önce iki- üç mahkeme arasında gitti geldi. Sonunda Ankara 1 No'lu DGM'de 124 sanıkla başladı. Bu sayıyı, önce 79'a, son duruşmalarda da 33'e indirdiler.

Yargılama, yargılananlardan çok müdahillere karşı çalışan, dünya tarihine geçecek yöntemlerle yürüdü. Salonunda müdahil avukatlar susturuldu. Sanıkların sözlü ve fiziki saldırıları karşısında sessiz kalındı, "anlayışlı" davranıldı. *Kervan* görevlisi olarak katıldığımız iki-üç duruşmada bize karşı da saldırılar yapıldı, ama bunlara dur, sus diyen olmadı.

Komedi, daha doğrusu Ankara 1 No'lu DGM'de dağıtılan "adaletin" trajedisi öyle gelişti ki, mahkeme

heyeti 25 Mart 1994 tarihli duruşmada, "ammenin selameti bakımından ve kamu güvenliği açısından duruşmaların gizli olarak yapılması" kararını aldı.

Avukatlarımız, bu durum karşısında, basın ve kamuoyunun bilgi edinme, yasal ve demokratik denetimde bulunma hakkını yasaklayan kararı protesto ederek, ayrıca müdahil avukatların soruşturmanın genişletilmesine, olaylarda atılan sloganların tespit edilmesine, vb. ilişkin tüm istemlerinin mahkeme heyetine geri çevrilmesini protesto ederek, davanın seyrine bir katkısı olmadığını belirtip 22 Nisan 1994 tarihinden itibaren duruşmalara katılmadılar.

Geçtiğimiz günlerde Sivas Katliamı Davası sonuçlandı. Sanıklar "cezalandırıldı"(!). Ama nasıl? 2 Temmuz 1993 günü "yaşasın Hizbullah", "kafirler içerde, onları yakacağız", "laiklik gidecek, şeriat gelecek", "laik düzen yıkılacak" gibi sloganlarla otel yakıp insan öldüren katil sürüsünden yalnızca bir avuç adam, o da TCK'nın adı öldürme vakaları için geçerli 450. maddesinden ceza yediler. Bu ödüllendirme yetmiyormuş gibi, DGM bir de "tahrik unsuru"nu hesaba kattı, şeriatçı katillerin cezalarını 15 yıla indirdi. Kahramanmaraş katliamının sicilli fa-

şist katillerinin, hem de milletvekili falan olup, ellerini kollarını sallaya sallaya aramızda dolaşmaları gibi, Sivas'ın katillerinden hüküm giydirilenler de sekiz küsur yıl sonra toplum içine girecekler. (Serbest dolaşanları saymadık. Şeriatçı katillerin çoğu, müdahil avukatların soruşturmayı derinleştirme istemlerini başarıyla savuşturan DGM'de ya tahliye edildi, ya beraat etti, tahliye edildi, ya da "toplantı ve gösteri yürüyüşlerine muhalefetten" 3 yıl aldı ve *dışarda*, aramızda dolaşıyor.

Ne diyeyim! Yüreğim yanıyor, böyle "adalete" lanet olsun diyorum ve ikibuçuk yıl önce yine bu dergide yazdıklarımı tekrarlıyorum:

Sivas katliamı, Türkiye'nin laik-demokrat milyonlarının, Alevi-Bektaşî toplumunun, işçi sınıfının önündeki görevlerin bugün dünden daha da yakıcı olduğunu ortaya koydu. Şehitlerimizin anısını, boynunu hiç eğmemiş Pir Sultan'larımız gibi mücadele içinde yarınlara taşıyacağız. Yeter ki Türkiye'nin laik-demokrat geleceğine gönül vermiş milyonlar, Aleviliğin güçleri, emekten yana güçler olarak devlet-şeriatçılık-milliyetçilik karşısında BİR OLALIM, İRİ OLALIM, DİRİ OLALIM. ●

DGM'nin düşündüğünün aksine, 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta 35 güzel insanla birlikte, demokrasi yakılmıştır, laiklik yakılmıştır

Pir Sultan Abdal Kültür Derneği tarafından geleneksel hale getirilen Pir Sultan Abdal Şenlikleri'nin (2 Temmuz 1993 günü) Sivas'ta yapılan dördüncüsüne birçok ilerici aydın demokrat yazarlar ve sanatçılar katıldı. Onlar demokrasinin, laikliğin, insan haklarının ve aydınlığın savunucusuydular.

Bu etkinlikler sırasında, devletin kendilerine sağladığı olanaklardan yararlanan şeriatçı ve gerici güçler, soykırım ve katliam yapma hazırlığı ile bir ayaklanma provası gerçekleştirdiler ve emellerine 2 Temmuz Günü Madımak Otelinde 35 güzel insanı diri diri bütün dünya kamuoyu önünde yakarak ulaştılar.

Yedi buçuk saat bu güzel insanlar adım adım ölümü beklediler. Bu canlar diri diri yanarken devletin askeri, polisi ve en önemlisi günün hükümeti, katliam karşısında sorumluluklarını sadece *seyirci kalmakla* yerine getirdiler.

DGM'yi tarih yargılayacaktır

Sanki Madımak taşlanırken, yıkılırken ve en nihayet yakılırken devlet elini kolunu bağlamış seyrediyor. Bununla da yetinmeyen devletin en yetkili ve etkili ağızları, "halkla asker-polis karşı karşıya gelmemiştir, dışardaki halka halel gelmemiştir" türünden akıldışı açıklamalar yapmışlardır.

Katliam sonrasında, katliamın gerçek kırkırtıcılarından Temel Karamollaoğlu ne yazık ki aklanmış ve katliamın bir numaralı sanığı gibi daha başka katliam sanıkları da ellerini kollarını sallayarak ortalıkta gezmişler ve devletin güvenlik güçleri her ne şekilde bunları "bulamamışlardır".

Açık soruşturmalar, pastalı-kebablı ifadeler ve sorgular, usulen yapılan koğuşturmalar ve çeşitli baştan atma taktikleri sonucu, dava açıldı ve Ankara 1 No'lu Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde yargılama başladı. Daha doğru bir deyimle *yargılamama* başladı.

Katliamın sanıkları katliamdaki tavırlarını, DGM'nin hoşgörüsü altında, duruşmalar sırasında da gösterdiler. Sonuçta davanın müdahil avukatları

mahkemeyi uyardılar. Ama sanki onlar suç işlemişler gibi, DGM "... amme yararı..." gibi altı doldurulmayan bir gerekçeyle, kamuoyunun denetim ve basının bilgilendirme ve haber alma hakkını hiçe sayarak" duruşmaların kamuoyundan gizli yapılmasına karar verdi. Bunun üzerine müdahil vekilleri ve müdahiller, bu karar kaldırılmadığı sürece davaya katılmama kararı verdiler ve sonuna kadar bu kararlarını sürdürdüler. Sonuç "kapalı kapılar ardında" bir yargılama oldu, aleniyet prensibinin hiçe sayıldığı hukuki bir ayıp oldu.

26 Aralık 1994 günü, Anadolu hukuk tarihine "kara bir leke" olarak geçecek olan Sivas Katliamı Davası kararı verildi. Kararın hukuksal tartışması hukukçuların işidir. Ancak kararın oluşmasındaki anlayış bütün ilerici, aydın, demokrat ve yurtseverleri ilgilendiriyor.

Örgütlü bir kalkışma olan katliam, adı bir adamı öldürme gibi yorumlanıyor ve bununla yetinmeyip "Aziz Nesin insanları kıskırtmıştır, bu insanlarda tepkilerini göstermiştir" gibi, "ortada

laik düzene ve cumhuriyete bir saldırı yoktur" gibi bir anlayış, kararın temelinde konulmuştur. Bu anlayış, katliam sırasında ve yargılama sırasında *devletin* en yetkili ağızlarının *yargıya yansımalarıdır*. Yargılama sonunda cezaların azlığı ya da çokluğu önemli değildir. Önemli olan kararı veren anlayıştır.

Kararla göstermelik olarak 22 sanığa 15'er yıl, yaşı küçük 3 sanığa 10'ar yıl, 1 sanığa 5 yıl ağır hapis cezası, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na aykırı eylemlerinden dolayı 54 sanığa 3'er yıl, yaşı küçük 6 sanığa 2'şer yıl hapis cezaları verilmiştir.

DGM'yi kendi kararıyla tarihin yargısına bırakıyoruz...

Bizler, Pir Sultan Abdal Kültür Dernekleri olarak inanıyoruz ki yüreği emekten, laiklikten, demokrasiden ve insan haklarından yana atan emekçiler, gençler, kadınlar ve bütün demokratik kitle örgütleri, ancak demokrasi ve özgürlük mücadelesini geliştirirlerse, yeni Maraş'ların, Çorum'ların ve Sivas'ların yaşanması önlenecektir.

Bizler DGM'nin aksine, 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta 35 güzel insanla birlikte, demokrasi yakılmıştır, laiklik yakılmıştır diyoruz. Ve inanıyoruz ki katliam sanıkları hak ettikleri cezayı bulacaklardır. Basına, kamuoyuna sunuyoruz. Saygılarımızla.

*Pir Sultan Abdal Kültür Derneği
İstanbul Şubeleri, 28 Aralık 1994*

Madımak yangını sönmedi

Ankara 1no'lu DGM'nin kararı, Sivas katliamının vehametinin, niteliğinin ve boyutlarının algılanmadığını ortaya koymaktadır

Sivas'ta 37 insanın ölümüne neden olan olayların sanıklarının yargılanması dün sona erdi. Mahkemeye, toplam 124 sanıktan 22 sanığa *onbeşer yıl*, yaşı küçük 3 sanığa *onar yıl*, 1 sanığa *beş yıl*, ağır hapis cezası, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na aykırı eylemlerinden dolayı 54 sanığa *üçer yıl*, yaşı küçük 6 sanığa *ikişer yıl* hapis cezaları verildi. 37 sanık da *beraat* ettirildi.

Bilindiği üzere davanın iddianamesinde "Cumhuriyetin niteliklerini, laik düzeni değiştirmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak, temel hak ve hürriyetleri yoketmek" suçlarının işlendiği yazılmıştır.

Sanıkların bu suçları işlerken 7,5 saat süre ile Sivas sokaklarında ve insanların yakıldığı Madımak Otelinin önünde, "yaşasın Hizbullah", "laiklik gidecek, şeriat gelecek", "laik düzen yıkılacak", "yaşasın şeriat", "cumhuriyet burada kuruldu, burada yıkılacak!" şeklinde sloganlar attıkları da, dosya içeriğine göre sabittir.

Bu sloganları atarak Cumhuriyet devletinin laik düzenini yıkıp yerine şeriat düzenini getirmek isteyenlerin, bu isteklerini gerçekleştirmek için insanları yakanların hiçbir masum *değildir*. Sanıklar laikliğe, Cumhuriyet'e başkaldırmışlardır.

Mahkemeye verilen cezaların azlığı-çokluğunu tartışacak değiliz. Çok daha ağır cezalar da verilmiş olsaydı, kamu vicdanı yine tatmin olmayacaktı. Hiçbir mahkeme kararı, ölenlerin yakınlarının acısını dindiremez. Bu hızlı iletişim ve ulaşım çağında 35 insanın otelde kısırılıp öldürülmesinin ayıbı silinemez.

Devletin yürütme organı ve onun emrindeki güvenlik güçleri, 35 insanın yakılarak öldürülmesine engel olamamıştır. Devletin yargı gücü de olaylara sağlıklı teşhisi koyup yargılamayı bu teşhis doğrultusunda yapamamıştır. Cumhuriyetin temel niteliklerinin örseleli yıkılmak istendiği bir toplu katliam olayına, yangın çıkarak insanları öldürme gibi sıradan ve adi bir suç teşhisi konulması hukuka uygun düşmemiştir.

Dün Kubilay'ı kör testere ile kesen Derviş Mehmet ve arkadaşlarının eylemi ile, bugün "şeriat isteriz" diye bağırıp, Sivas'ta Madımak Otelini yakarak insanları öldürenlerin eylemi arasında hiçbir fark *yoktur*. Cumhuriyetin nitelikleri konusunda devletin her organı kararlı olmak zorundadır. Önemli olan verilen cezalar değil, sanıkların eylemine bakış açısıdır, eylemin kaynağına inektir. Yargılama boyunca bir türlü bu husus *gerçekleştirilmemiştir*.

Sivas katliamı, tesadüfen bir araya gelen şuursuz bir kalabalığın oteli yakıp insanları öldürme eylemi olarak nitelenemez. Planlı, örgütlü önceden kararlaştırılmış bir (gerici) ayaklanmadır. Devlete, cumhuriyete bir başkaldırıdır.

Demokratik yönetim düzenini, ulusal birlik ve bütünlüğün temelden dinamitlemeğe, Anadolu insanının kardeşliğini yoketmeğe yönelik Sivas katliamı türündeki cinayetler ve örgütlü kalkışmalar, ibret dersi olmalıdır.

Yargılamada, olayın örgütlü kalkış-

ma olduğu *hiç tartışılmamış*, ihmal edilmiştir. Bu konuda müdahil vekilleri olarak yargılama boyunca mahkemeye yardımcı olma çabalarımız semere vermemiştir.

Yargılamada "ALENİYET" kuralını kaldıran, önemli bir davada kamuoyu denetimini ve bilgilendirmesini "GİZLİLİK KARARI" gibi taşınamaz bir usul hatası ile örten mahkeme, yargılama boyunca hatırlattığımız kuşularımızı, nihai kararı ile *doğrulamış* bulunmaktadır.

DUYURU

Değil 35 canı, 35 milyon insanı dahi katletmeye hazır şeriatçı caniler işte bundan cesaret almaktadırlar

2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta ortaçağ özlemcilerinin gerçekleştirdiği ve devlet güvenlik güçlerinin gözleri önünde 35 canımızın diri diri yakılarak katledilmesinin ardından başlayan Sivas Katliamı Davası, hukuk kurallarına uymayarak duruşmaları kamuoyundan, basından ve yakınlarını kaybeden ailelerden gizlemiştir. Müdahil avukatlar tarafından katliama ilişkin ileri sürülen bütün kanıt ve belgeler kabul edilmemiştir.

DGM, gerçek suçlular hakkında dava açmayı lüzumlu görmeyerek, 1978 yılında Maraş, Çorum ve Sivas katliamlarında olduğu gibi, bir an önce davayı hasıraltı etmeye çalışmıştır.

26 Aralık 1994 tarihinde açıklanan karar, hukukun üstünlüğüne, yargının bağımsızlığına gölge düşürerek, toplumu güvensizliğe ve karamsarlığa itmiştir. DGM'nin bu kararın kimleri koruduğu açıkça anlaşılmaktadır. Bu durum, siyasal iktidar gücünü elinde bulunduranların tarafsızlığına da gölge düşürmüştür. Bu konudaki düşünce ve endişelerimiz mahkemenin kararından daha da vahimdir. Alevi-Bektaşî temsilcileri olarak bu vahim durumdan endişe duyuyoruz, bunda en büyük suçlunun ise siyasal iktidar olduğunun bilincindeyiz.

Bu karar, Türkiye ve dünya kamuoyunda aklanmış sayılmayacağı gibi hukuk tarihimizde kara bir leke olarak kalacaktır.

Bu kararın uluslararası platformlarda tartışmaya (açılması) ve hukuk divanına götürülmesi hususunda çalışmalarda bulunacağız.

Mahkeme salonunu savaş alanına çeviren bu caniler, bırakın 35 insanı katletmeyi, 35 milyon insanı dahi katletmeye hazır bir davranış içerisine girerken, bu cesareti kimlerden almaktadırlar?

Tek güvencemiz olan çağdaş, demokrat ve laik güçleri duyarlı olmaya çağırıyoruz.

Ali Rıza Gülçiçek, Alevi-Bektaşî Temsilciler Meclisi Yönetim Kurulu Genel Başkanı, 27 Aralık 1994

DGM'ye anlatamadığımız hukuksal doğruları, temyiz aşamasında Yargıtay'a sunacağız. O nedenle şimdilik kararın tartışmasına girmeyi uygun bulmuyoruz.

Mahkeme kararının hukuken değerlendirilmesi gereken çok önemli bir yönü de Aziz Nesin'in "tüm müslüman halkı" ve tabii bu arada sanıkları, haksız şekilde tahrik edip olayların çıkmasına neden olduğu hususudur.

"Haksız Tahrik" kurumu ceza yargılaması tarihimizde örneği görülmemiş, ceza hukuku ilkeleri ile asla bağdaşmayacak biçimde ele alınmış ve sanıkların cezalarının azaltılmasına dayanak yapılmıştır; Böylece kararla, sanıklar "MAZUR" hatta "MAĞDUR" gösterilmiştir.

Haksız bir tahrikin varlığı için haksız ve hukuka aykırı bir tahrik fiili olmalıdır. Suç da bu haksız eylem nedeni ile hiddet ve şiddetli bir eylemin etkisi altında işlenmiş bulunmalıdır. Ayrıca tepki-suçun tahrik edene karşı işlenmiş olması da şarttır. Eylemin, suçu kendisini haksız tahrik etmiş bulunan kişiye karşı işlenmiş olması da gerekir.

Aziz Nesin'e atfedilen bir yayın ile katliam arasında "Haksız Tahrik" bağlantısı kurmak, gerçeklere aykırıdır, ürkütücüdür. Mahkeme kararındaki hukuk mantığı, geçerli olursa bundan böyle Sivas Olayları'na benzer tüm eylemler için hafifletici nedenlere, bahanelere sığınmak mümkün olabilecektir. Sağlıklı bir ceza yargılamasını sakatlayan ve hukuka ters düşen bu tür değerlendirmelerin sonucu olarak kökten dinci eylemlerin sanıkları her zaman "mazur" gösterilebilecektir. Böyle bir vehameti düşünmek bile istemiyoruz.

Sanıkların karar açıklandıktan sonra ve kamu vicdanını tatmin etmeyen cezalara karşın bile sergiledikleri vahşet ve mahkemede güvenlik güçlerinin çemberi içinde estirdikleri terör, serbest iradeleri ile neler yapabileceklerini apaçık ortaya koymuştur.

Sanıkların attıkları sloganlar, kullandıkları işaretler, mahkeme kürsüsüne hücum etmeleri ve mahkeme salonunu harabeye çevirmeleri, aradan bir buçuk yıl geçmesine rağmen "ŞERİATÇI-GERİCİ", Cumhuriyet'e yönelik tutumlarından vazgeçemediklerini, pişmanlık duymadıklarını vurguluyor. Bu, aynı zamanda bir başka gerçeği de ortaya koyuyor. "Salonda Aziz Nesin ve Müdahiller de yoktu, sanıkları kim ya da kimler tahrik etti" diye sormak gerekir.

Olayın vehametinin, niteliğinin ve boyutlarının *algılanmadığını* ortaya koyan karar, MADIMAK YANGINI'ni söndürememiştir, benzer eylemleri tasarlayanlar için caydırıcı *olamamıştır*.

Gözlemlediğimiz ve yaşadığımız gerçekleri kamuoyunun bilgisine sunmayı, müdahil vekillliğimizin ötesinde bir yurttaş, bir aydın ve hukukçu olmanın kaçınılmaz ödevi sayıyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.
Sivas Olayları Davası Müdahil Vekilleri
Adına Av.Önder Sav, Av.Erdal Merdol,
Av.Şenal Sarıhan, Av.Mehdi Bektaş
27 Aralık 1994

Hacı Bektaş Veli ve Babailer Ayaklanması

1240 yılında gerçekleşmiş olan Baba İlyas-Baba İshak ayaklanması insanı ve insan sevgisini en önde tutan, eşitlikçi, paylaşımcı ve özgürlükçü kuralların uygulandığı Alevi tapınma biçimi cem düzen ve yönetimini ilk toplumsal iktidara götürme denemesiydi. Baba İlyas, Engels'in deyimiyle sadece "peygamber diliyle" konuşmamış, Baba Resulallah (tanrının elçisi Baba) adıyla ortaya çıkmıştı. Yürütülen mücadele ezilen sınıfların mücadelesiydi ve bu ayaklanma Anadolu'da o güne değin görülen en büyük halk ayaklanmasıydı. Selçuklu merkezi feodal devletinin üstlerine gönderdiği ordularla birkaç ay içinde 12 kez savaşıp zafer kazanan Babailer, doğrudan iktidara yönelmiştiler. Biz yazımızda Hacı Bektaş Veli ve Babai ayaklanmasındaki konumunu ele alacağız.

Önyargılar gerçeğin üzerini örtüyor

Hacı Bektaş Veli'nin Babai ayaklanmasına katılmadığını, hatta kaçarak Karacahöyük'e gizlendiğini ileri süren bazı yazarlar var. Bunlar bu iddialarını iki kaynağa dayandırmakta, daha doğrusu iddialarını haklı kılabilmek için bu kaynakları tersinden yorumlamaktadırlar.

"Kaynak"lara bakalım.

1. Aşıkpaşazade'nin, "Hacı Bektaş, kardeşi Menteş'le birlikte Sivas'a, Sivas'tan Baba İlyas'a geldiler. Oradan Kırşehir'e, Kırşehir'den Kayseri'ye geldiler. Kardeşi Menteş'i Sivas'a geri gönderdi. Onu şehit ettiler. Hacı Bektaş Kayseri'den Kara Öyük'e geldi" biçimindeki betimlemesi (*Aşık Paşaoğlu Tarihi*, İstanbul-1992, s.164-165).

2. Elvan Çelebi'nin, manzum olarak 1350'lerde yazmış olduğu *Menakıbu'l-Kudsiye fi Menasib'il-Ünsiye* adlı yapıtında geçen, 1994 ve 1995 numaralı beyitler.

A.Yaşar Ocak, Aşıkpaşazade'nin sözlerini, "Hacı Bektaş'ın Babai ayaklanmasına katılmadığına, kaçıp gizlendiğine dair" güçlü bir kanıt(!) gibi görüyor. (A.Yaşar Ocak, *La Revolte de Baba Resul ou la Formation de l'Heterodoxie Musulmane en Anatolie au XIIIe Siecle*, Ankara-1989, s.90)

Oysa aynı tarihyazıcı, Hacı Bektaş'ın Baba Resul'un (Baba İlyas) halifesi olduğunu da söylemektedir. Hacı Bektaş bununla ün yapmıştı. Bu nedenle, ayaklanmanın bastırılmasından sonra kıyımdan kurtulan bütün Baba Resul halife ve yandaşları Sulucakarahöyük'te, onun çevresinde toplanmıştı.

Düşünelim. Bir halife, bağlı bulunduğu müridinin, bir ölüm-kalım savaşında buyruğundan çıkıyor, korkup gizleniyor. Sonra da, aynı müridin kırımdan kurtulan halifeleri, gelip "korkup gizlenen" in liderliğinde birleşiyorlar. Bu, hem de o devirin ahlak, adalet, vb. anlayışları çerçevesinde, nasıl mümkün olur? İlk karşılaşmada yapacakları, böyle bir korkağı yoketmek olurdu. Demek ki, yok böyle birşey. Buradan şu çıkar: Bu durumu gözardı ederek yapılan yorumlar kasıtlıdır, *Hacı Bektaş Veli'yi gözden düşürmek*. "Eğer isyandan kaçan bir korkak olsaydı, bu gözükara devrimciler topluluğu, Hora-

Araştırmacı İsmail Kaygusuz Hacı Bektaş Veli'nin Babailer ayaklanmasındaki rolüne ilişkin bazı önemli gerçekleri günışığına çıkartıyor

san erleri, Rum abdal-ları onun çevresinde toplanır, onu Pir tanır mıydı?" (R. Yürükoğlu, *Okunacak En Büyük Kitap İnsandır*, 4.Basım, İstanbul-1994, s.227)

Kullandığı ikinci "kanıt", A. Yaşar Ocak için, bilimsellik adına bağışlanmaz bir talisizliktir. Doğruyu görmek istemeyen yazar, siyasi önyargıları doğrultusunda gerçeğin üzerini örtmektedir.

Bu kanıtı iki beyit fazlasıyla - ne yazık ki aynı amaç için - daha önce de İrene Melikoff kullanmıştır. Melikoff, Ömer Lütfi Barkan'ın anısına çıkarılan kitaptaki makalesinde, Aşıkpaşazade'nin söylemiyle karşılaştırarak şöyle demektedir:

"Hacı Bektaş, Babai hareketiyle bağı olmasına rağmen, ayaklanmada rol almadı. Bu dizeler, Hacı Bektaş'ın Sultan'a karşı silah kullanmadığının açık kanıtıdır." (İ.Melikoff, "Un Ordre de Derviches Colonisateurs: Les Bektachis", *Memorial Ömer Lütfi Barkan*, Paris-1980, s.155)

A.Yaşar Ocak, Fransızca hazırladığı doktora tezinde Elvan Çelebi'nin dizelerine dayanarak da şunları yazıyor:

"Kaynaklara göre Hacı Bektaş ayaklanmaya katılmadı. Eğer Baba İlyas'ın yanında birinci planda bir kişilik olsaydı, ayaklanmadan kurtulması mümkün olmayacaktı. Zira Elvan Çelebi de: 'Hacı Bektaş ayaklanmanın dışında kaldı' demektedir." (A.Yaşar Ocak, *agy*, s.90)

Bu Sünni yazar, *Babailer İsyanı* adıyla Türkçe basılan kitabında, daha ağır konuşmakta, Hacı Bektaş için bütün olumsuzlukları saymaktadır. Rıza Yürükoğlu'nun dediği gibi, "köylü ayaklanmalarına düşmanca baktığından, kaçınılmaz olarak Hacı Bektaş'a da düşmanlığını gizlememekte ve onu küçültmek için çabalamaktadır." (R.Yürükoğlu, *agy*, s.225)

Oysa Elvan Çelebi A.Yaşar Ocak'ın aktardığından farklı şeyler anlatıyor. Hacı Bektaş için "Babai ayaklanmasından kaçıp gizlenmiş ve ortalık durulunca ortaya çıkmış" diye hüküm veren yazarların talisizliği, Elvan Çelebi'nin ele aldıkları satırlarının başlangıcını ve devamını görmek istemeyişlerindedir.

Elvan Çelebi, "Hacı Bektaş'ın Sultan'ın tacında gözü olmadığını" söylerken, çevresinin kendisini "Sultan"

görmek istediğini, dolayısıyla Baba İlyas'ın en önemli halifelerinden biri olduğunu belirlemiş olmuyor mu?

İkinci olarak, anlatılan olayın başında "sen işit bir", diye uyarıyor Elvan Çelebi, "tanrının iyilik ve erdemi üzerinden verilmiş bir hüküm ve buyruk var":

Lütf-i Yazdanı fazl-ı Sübhani
Sen işit bir bu hükmü ü fermanı

Hacı Bektaş Veli kaçmadı, bilinçli bir karar sonucu savaşın dışına çıkarıldı

Gerçekte, o sıralar otuz yaşlarında bulunan Hacı Bektaş Veli, kardeşi Menteş'i Sivas'ta uğruna şehit verdiği Babai ayaklanmasının içindeydi. Baba İlyas'ın halifelerinden olan Hacı Bektaş'ın Ehlibeyt-Ali soyundan geliyor olması saygınlığını artırıyordu. Bir "veli" olarak da saygı görüyordu. Ama onun sultanlık taht ve tacında gözü yoktu.

Büyük olasılıkla 1240 yılı Kasım ayındaki Malya yenilgisinden az bir süre önce, Kendek olarak geçen bir mevkide (Bir yine lu'b nice vakidir / Şol ki Kendek'de ceng-i sultani) bir karara varıldı ve buyruk çıktı. Tabiri caizse Hacı Bektaş, "savaş meclisi" tarafından kendisine (zaten özünde keşfedilmiş bulunan) birleştirici ve aydınlatıcı misyon yüklenerek, "yolu ve erkanı sürdürmek için", bilinçli olarak sıcak kavganın dışına çıkartıldı.

Elvan Çelebi'nin *Menakıbu'l-Kudsiyye*'si dikkatle incelendiğinde görülecektir ki, 1992 ile 2016 numaralar arasındaki beyitler, bu olayı anlatmaktadır. Hacı Bektaş'ın adının dört kez geçtiği bu beyitlerde, çok övücü sözlerle onun kişilik özellikleri vurgulanır. Şöyle denir:

Canlar, ulu eşğine gelip giderken onun can gözüyle Canan'ı (Vücut-u Mutlak, Tanrı) seyrettiğinin farkına varmışlardır.

Güneşin zerre ile tanımlanamazlığını, engin denizlerin bir damla suyla bilinemezliğini gördükleri gibi, Hacı Bektaş'ın yüceliğinin de anlatılamazlığını görmüşlerdir. Ancak körler bunu

göremezler.

Her nesne aslına dönerdi. Nasıl zulm, haksızlık karanlığa dönüşüyorsa, ışık aydınlığa dönüşüyorsa, Hacı Bektaş da ışıktır, aydınlatacaktır.

Hacı Bektaş sırrı ne sırdır ki, dâna da (bilgin de) bilemez. Ondan Tanrı katında beğenilmiş (sa'id, kutlu) olmanın sırrı soruldu.

Dedi ki: "Bu kişiler Hakkın nurudur, bunları insanla kıyaslamayın. Ben velilik gizli sırrımdanım, Kuranım. Sana Kuran'ı okumam."

Çünkü sana üç nesne gerektir: işaret, işaret ve Kuran'ın işareti, yani içindeki gizli anlamları. Bir kişinin bin dostu olmalı, Şeytan dahi okur-yazardı ve çok şey bilirdi. Edebali ve oradaki diğer hizmetliler, Hacı Bektaş'taki engin düşünce ve ermişliği görünce, onu cennetinki kadar bereketli dostlar bahçesine göndermeye karar verdiler. Çünkü ancak dostun katında Kadir gecesi ve Mirac yaşanır.

1992
Lutf-i Yazdanı fazl-ı Sübhani
Sen işit bir bu hükmü ü fermanı
1993
Bir yine lu'b nice vakidir
Şol ki Kendek'de ceng-i sultani

Hacı Bektaş şol sebebden hiç
Göze almadı ceng-i sultani

Edebali vü bundağı huddam
Gördiler Hacı'dan bu seyrani

Ulu işigine gelür ü gider
Can ile seyr ider bu Canan'ı

Böyle anladı bildi buldı bular
Bu nihadı bu yol u erkanı

Degme bir kur u hiç kes ne bilür
Kuş dilini vü ya Süleyman'ı

Güneşi zerre kıla mı tarif
Katre ma'lum bahr-ı ummanı

Her nes(n)e aslına rücu kılur
Zulm zulmanı nur nuranı

Çün taleb kıldı sırr (-i) sa'id andan
Böyle yazdı bu levh burhanı

Hacı Bektaş sırrını bilmez
Didi ki sır ne sır durur dâni

Yani ben andanam veli pinhan
Okumazam sana bu Kur'anı

Çünkü sana gerekdür üç nesne
Dal hem dal dal-i furkanı
2006
Bir kişiye hezar dost gerek
Bine çok bil lain şeytanı
(Konu ile ilgisi olmayan 3 beyit)
2010

Dostların ravzası riyaz-ı bihişt
Kadr ü mirac her şebistanı

Sonra "bu savaşta askerlerin olan komutanı" olan yiğit, "Hacı Bektaş" diye seslenir, "Kendek'e çık, kendini selamette bulursun. Orada Bereket Hacı'yı ziyaret et. Onun etrafında, ta Kaf'ı tutmuş çok kalabalık halifesi vardır. Onların her biri büyük latife sahibi kişilerdir. Onlar güzel ahlak, ilim, yumuşaklık ve sabır ile, inanç ile ileri gelenleri yola kul eylemişlerdir. Şeriatın alimi ve tarikatın arifidirler..." ve ardından, Hacı Bektaş'a gideceği yeri gösterir.

2011
Server-i leşkeran ol şebbaz
Hacı Bektaş diyü gelür avaz

Kendek'e çık seni selamet bil
Bereket Hacı'yı ziyaret kıl

Dakı bunca halife etrafı
Kim bular dutdı Kaf ta Kafı

Bunlardır herbirisine allah
Şol kadar virmiş idi eltafi

Edeb ü ilm ü hilm ü takvi ile
Yola kul itdüler her eşrai
2016

Hem şeriatde alim ü amil
Hem tarikatda arif ü afi

(Kaynak: Elvan Çelebi, *Menakıbu'l Kudsiyye fi Menasibi'l Ünsiye*, Haz. İsmail E.Ünsal - A.Yaşar Ocak, İstanbul-1984, s.169-171)

Böylece, "yolumuz, ilim irfan ve insanlık sevgisi üzerine kurulmuştur ve ilimden gidilmeyen yolun sonu karanlıktır" diyen Hacı Bektaş Veli, bu ayrılışın üzerinden on yıl bile geçmeden, *Sulucakarahüyük*'te tekkesini kurmuş ve Alevi- Bektaşî öğretisini yaymaya başlamıştır. Kırşehir/Kayseri çevresinde bir küçük yerleşim yeri olduğunu düşündüğümüz Kendek'te oturduğu anlaşılan, ancak kim olduğu hakkında bilgimiz bulunmayan Bereket Hacı (Baba İlyas'ın halifelerinden biri olduğundan kuşku yok) ve onun çok sayıda "edep, ilim ve hilm sahibi halifesi" ile bu merkezi geliştirmeyi başarmıştır.

Geleneksel bilgiye göre, Hacı Bektaş Veli, Sulucakarahüyük'te Çepni Türkmenlerinden Yunus Mukri'nin yanında kalarak kırımdan kurtulmuştur. Ancak Elvan Çelebi'nin yazdıklarından çıkarıldığımız bu önemli bilgi, onun daha önce Kendek'te Bereket Hacı ve halifeleri arasında kalıp iyice olgunlaştığını gösteriyor. Anlaşıyor ki Hacı Bektaş Sulucakarahüyük'e tek başına değil, Bereket Hacı'nın çevresiyle gitmiştir.

Hacı Bektaş Dergahı'nın, Sünniliğin medreseleri karşısında, günün bilimlerinin ışığı altında ve onu aşarak, Alevi-Bektaşî öğretisinin kurallarının öğretilip uygulandığı bir çağdaş *Halk Üniversitesi* konumu kazanmasında, kuşkusuz, başta Bereket Hacı ve çevresinin ve Malya yenilgisinin ardından başlayan Babai-Alevi kırımından kurtulabilen Baba İlyas halifelerinin katkıları vardı.

Sulucakarahüyük, 1250'lerden Hünkar'ın ölümüne (1271-72) dek, Anadolu'da güçlü bir merkezi yönetim kurulması için politika üreten yer olmuştur. Hacı Bektaş Veli'nin, el verdiği ve icazetlendirdiği 360 halifesi-ni Anadolu'nun dört bir yanına ve Balkanlar'a göndermiş ve onların birçok siyasal eyleme katılmış olması, Moğol istilacılara ve onların korumasındaki Konya Selçuklu devletine karşı İzzeddin'in desteklenmesi, bu konunun birkaç açık kanıtıdır. Dergahta saklanıp, yetiştirilen, (resmi tarihin Cimri diye adlandırdığı İzzeddin'in oğullarından Siyavuş'u Konya'da padişah yaparak kendisi başvezir olan Karamanoğlu Mehmet Bey hareketi de aynı Sulucakarahüyük siyasetinin ürünüydü. Bu dönemde hangi Anadolu beyliğini incelemiş olsanız, oraya yerleşmiş ve etkin bir veya birkaç Hacı Bektaş halifesi bulursunuz.

Bütün bu bilgilerin ışığında, Hacı Bektaş'ın Babai "savaş meclisi"nce "yolu ve erkani sürdürme" göreviyle ayaklanmanın askeri aygıtı ve çarpışmaların dışında tutulmuş olması çok daha akla yatkındır. A.Yaşar Ocak'ın neden gerçeğin üzerini örtmeye çalıştığını anlamak da zor olmuyor. ●

Alevi kavramının ilk ortaya çıkışı

İsmail Kaygusuz'un yakında Alev Yayınları tarafından yayınlanacak olan "Alevilik Kültür-Siyaset Tarihi ve Uluları" konulu kitabının Aleviliğin Türkler arasında yayılmasını konu edinen bir bölümünü kısaltarak veriyoruz.

Hazar denizinin güneyinde ve doğusunda, İran'ın kuzeyinde, Orta Asya bozkır ve kentlerinde yaşayan çok sayıda Türk toplulukları, Ortodoks ya da Heterodoks İslamla karşılaşırken, çeşitli dinlere mensuptu. Bu geniş dinler yelpazesinin tümüyle kalkması, birkaç yüzyıl alan bir süreç içinde gerçekleşti. Yani, resmi Türk tarihlerinin yazdığı gibi Türkler İslam dinine 10.yüzyılda *toplu halde girmediler*.

Heterodoks İslam, Emevi ve Abbasi Ortodoks İslam yönetiminin ezeli muhalifi olan Ali soylular ve yandaşları - mutasavvıflar da buna dahil - tarafından taşınmış, yerleşik ve göçebe Türk toplulukları arasında Ehlibeyt/Alî inancı (Alevilik) olarak geniş kabul görmüştür.

Emevi-Abbasi yayılcılığında, onların özyaşamlarıyla kesin çelişen Sünni İslam, baskı ve ezici unsur olarak halklara dayatıldığından, bu topluluklarca 200 yıl boyunca *reddedilmiştir*. Örneğin Karahanlı (Hakani Türk) hanedanının 960'da Sünni İslama geçişi, federasyonlardan merkezi devlet oluşturma aşamasında, erkini Sünni Abbasi gücünün desteğine dayandırma istemiyle, sınıfsal ternelde zayıf halk topluluklarını, konfederasyonun diğer üyelerini ezerek egemen güç olma istemiyle üstüste düşmekteydi. Sünni İslam böylece egemen sınıfın, yani Karahanlı hanedanının dini oldu.

Türkler arasında ilk Alevi tiplmesi

Emel Esin, bir makalesinde (Emel Esin, *Turcica XVII*, s.11-12, dnt.12, 13, 14) Ortaasya Türk topluluklarının inançları ve resim sanatı üzerinde durmakta ve örneklemeler vermektedir. En önemlisi ilk "Alevi Türkler" betimlemeleridir. Makalede arkeolojik kazılarda ele geçirilen mezar heykelticikleri, fresklerdeki insan resimlerinden ve minyatürlerdeki figürlerden bazı tipler, 10.yüzyıl Arap seyyahı Abu Dulaf'ın Türk bölgelerinden tasvir ettiği Alevi toplulukların giyim kuşam ve görünüşleri ile karşılaştırılmakta, diğer Arap çağdaş tarihçilerin verdiği özgün bilgiler özetlenmektedir. Veriler, yalnız sözlük anlamıyla değil bugünkü anlamıyla da ilk "Alevi" kavramıyla birlikte yeni tarihsel gerçekleri su yüzüne çıkarmaktadır.

Emel Esin'in kendi sözleriyle, "bu tip 10.yüzyılda halife Ali'yi aşırı sevip sayan (Alevi) Türklerin betimlerini çağırıştırmaktadır. 'Alevi' Türkler tanımlamasını ilk kez, 10.yüzyıl gezgini Abu Dulaf'ın kullandığı bilinir." (Emel Esin, *Turcica XVII*, s.12)

Abu Dulaf Misar bin Muhallil, Samanidler devletinin (Samanogulları) en güçlü hükümdarı Nasr bin Ahmed'in (914-943) son yıllarında, başveziri coğrafya bilgini Ceyhani'nin Çin'e elçilik göreviyle gönderdiği kişidir. Onun 941-943 yıllarında yaptığı gezilerini anlatan birinci bölüm, Yakut'un (ö. 1229) *Mudjam al Buldan III* adlı yapıtının bünyesi içindedir.

941-42'de Çin'e doğru yola çıkan

Abu Dulaf, Tibet'e ulaşmadan önce, çeşitli Türk boylarının yaşadığı ülkelerden geçti: Buralardaki Keçe giyimli, sakalsız, pos bıyıkları dikkat çeken, çok iyi ata binen ve savaşçı olan bazı Türkler (Bağraçlar), Yahya bin Zeyd'in oğlundan gelen bir Ali soylu tarafından yönetiliyorlardı. Abu Dulaf onların, içinde şehit Zeyd bin Zeynelabidin için yakılmış ağıtların da yer aldığı, Sünni İslama aykırı bir Kuran'ı sakladıklarını, Arapların asıl kiralı olarak Zeyd'i tanıdıklarını ve tanrısallığın Ali'de cisimlendiğine inandıklarını yazmaktadır. Yine onun anlattıklarına göre bu "Alevi Türkler", Ali'nin indığı ve tekrar geri döndüğü gökyüzüne doğru avuçlarını açıp, bağırarak dua etmekteydiler. Böylece, Ali, Türklerin Gök-Tengri'si ile birleştirilmiş görünüyor.

Bazı araştırmacılar Karahanlıların hanedanı sıfatı olan "Buğra" sözcüğünün "Bağraç"tan çekilmiş olduğu ve bunların önce Manikeist, hemen arkasından Şii inançlı (Ehlibeyt İslamı, Zeydi Aleviliği-İ.K.) Müslümanlar olabilecekleri sonucuna varıyorlar. Emel Esin'in de görüşlerini paylaştığı diğer bazıları ise, Karahanlılar'ın kesin Sünni olduğunu ileri sürerek, bu görüşe karşı çıkmaktadırlar.

Oysa Karahanlılar konfederasyon halindeyken çoğunluk Zeydi-Alevilerinden oluşmaktaydı. 840'larda Karahanlı konfederasyonunun kuruluşuna katkısı olan Karluk Yabgusu'nun da Alevi olduğu bilinmektedir. Ama asıl Minorsky'nin yapıtında (*Abu Dulaf Misar bin Muhallil's Travels in Iran*) geçen "Bağraç" ve "Kaşgarlı Yağmalar", "Hakani Türkleri" olmalıdır" sözlerine dikkat çekelim. Bağraç'larla Yağma Türklerinin aynılığı, Karahanlılar Devletinin kuruluşuna en büyük katkısı olan bu federasyonun (Hakaniler) hiçbir zaman Sünni olmadığının kanıtını da ortaya koyuyor. Ayrıca "Buğra" sözcüğünün, "Bağraç"tan çekilmiş olduğu da ispatlanmış oluyor.

Alevi kavramı 19.yüzyılda çıktı demek ne demek oluyor?

Gizlenmiş ya da kasten atlanmış tarihsel bilgiler, siyasal ilişkiler ve arkeoloji biliminin, sanatın ışığında ortaya çıkarılmış tipler, Heterodoks İslamla ya da Ehlibeyt İslamı olarak Aleviliğin, Türkler arasında Sünni İslamdan çok önce yayıldığını göstermektedir. Günümüzdeki anlamıyla ilk "Alevi" tanımlamasını da 941-2de Abu Dulaf'ın kullandığı anlaşıyor.

Yeri gelmişken İrene Melikoff hocanın, "Alevi" deyimini üzerindeki görüşlerine değinmek istiyoruz. "Kızılbaş Problemi" başlıklı makalesinde Melikoff şöyle yazıyor:

"Günümüzde en çok kullanılan Alevi deyimini, yalnız incelediğimiz olgu açısından değil, hiç bir tarihsel gerçeğe uymadığı için, kesinlikle bu makaleye ad koymak istemedik. Tarihsel görüş açısından Alevi, 'soyu Ali'den gelen' demektir ve İran'da da kullanıldığı zaman bu anlaşılır. Örf dışı ve aykırı bir İslam mezhebi olarak Türkiye'de ortaya çıkışı ise ancak 19.yüzyıla doğru-

dur." (İ. Melikoff, "Le Probleme Kızılbaş", *Turcica VI- 1975*, s.49; *Uyur İdik Uyardılar*, İstanbul- 1993, s.53)

Yaptığı çok sayıda araştırmalar ve verdiği konferanslarda kullanmak durumunda kaldığı "Alevi" deyiminin yerine bir başkasını koyamamışsa sayın hocamız, bu onun gerçekten tarihe mal olmuşluğundandır.

Alevi sözcüğünün, 940'lı yıllardan beri kavramlaşıp, kazandığı bugünkü anlam ve içeriğine "tarihsel yanlışlık" damgası vurulamaz. Yoksa, Yusuf Has Hacib'in, Karahanlı hükümdarı Tavgaç Buğra Han'a 1069'da sunduğu *Kutadgu Bilig* (Kutlu Bilgi) adlı yapıtında geçen, "Aleviler birle katılmak ayur (Alevilerin de birlikte katılmasını öğretir)" bölümünün sonradan eklenmiş olduğu mu düşünülüyor?

Oysa Anadolu halkının dilinde yüzyıllardan beri Sünni sözcüğünün kavram ve içerik olarak karşısı Alevi deyimidir.

Osmanlı belgelerinde sadece "Kızılbaş, Rafizi (sapık, sapmış) ve Mülhid (dinsiz, dini terketmiş) deyimleri kullanılır, bir kez bile olsun, Alevi deyimine rastlanmaz" (İ.Melikoff). Çok doğru. Ama bu bir Osmanlı hilesidir. Peygamberin kızı Fatıma'dan yürüyen "Ali soyundan gelen ve Ali yandaşı" anlamlarını taşıyan "Alevi" kutsal sözcüğünü (Nomina Sacra) kullanarak, Sünni tebasını öfkelenlendirmeyi hiç ister mi? Kötülenen, suçlanan ve küfredilen asi bir zümreye hangi devlet siyaseti, saygı duyulan ve onurlandırıcı bir deyim kullanır? Oysa "Kızılbaş" kavramı, Şah İsmail'in divanında onurla ve bir erişilmezlik makamı yerine kullanılmıştır.

Yüregi dağ olmayınca bağı kanlı lal'ı tek
Hiç kimin hakkı yohur Kızılbaş olma

(Yüregi dağ, bağı kızıl yakut gibi kan olmadan, Kızılbaş olmak hiç kimsenin haddi değildir)

Osmanlı fermanlarında kullanılan "Alevi" deyimini, Alevi-Bektaşî ozanları şiirlerinde göğüslerini gere gere kullanmışlardır. 17.yüzyılın ortalarında kaleme alınmış *Veli Baba Menakıbnamesi*'nde Arapça "Aleviyyün" (Aleviler) sözü geçiyor.

İşte, 16.yüzyıldan Pir Sultan Abdal sesleniyor:

Ezelden divane etti aşk beni
Hüseyni'ym Alevi'yim ne dersin
Niçin dahledersin tarık düşmanı
Hüseyni'ym Alevi'yim ne dersin

(...) İmam Rıza'nın ben envarıyım
Şah-ı Kerbelâ'da doğan Ali'yim
Münkirin yezidin Azrail'iym
Hüseyni'ym Alevi'yim ne dersin
(...) *Pir Sultan*'ım çağır Hint'te Yemen'de
Dolaştırsam seni Sahib zamanda
İradet getirdim ikrar imanda
Hüseyni'ym Alevi'yim ne dersin

Alevi kavramının ancak 19.yüzyılda kullanılmaya başlandığı iddiası ne demek oluyor? Daha kötüsü, birçok Alevi yazarın bu iddiaya sarılıp yazılarında, konuşmalarında kullanmaları kendilerini inkar etmek olmuyor mu? ●

GAZİANTEP HBV DERNEĞİ

Hacı Bektaş Veli Kültürünü Tanıtma ve Dayanışma Derneği, ara verdiği faaliyetlerine tekrar başladı. İlk olarak şiir dinletilerinin dördüncüsü, "Aşık Veysel, Değişlerimiz ve Samahlarımız" adı altında, 27 Kasım 1994 tarihinde Fuariçi Aile Çay Bahçesi Kapalı Salonu'nda saat:13.30'da yapıldı.

İlk konuşmayı yapan başkan Mahmut Kanmış şunları söyledi: "Canlar, Alevi-Bektaşî felsefesi geçmişte Yunus'ları, Pir Sultan'ları, Kaygusuz'ları çıkardığı gibi yirminci yüzyılda da Yahya Kemal'leri, Namık Kemal'leri, Aşık Veyselleri çıkarmıştır. Daha nice düşünürler, gerçek aşıklar çıkaracak olan bu anlayış demokrasiye, laikliğe en güzel şekilde sahip çıkmaktadır."

Aşık Veysel'in hayatının ve düşüncesinin anlatımından sonra Bülent Akar, Meral Özdemir, İlhan Cem, Temel Kanar ve daha birçok genç arkadaşımız, Aşık Veysel'den ve diğer Alevi ozanlarından şiirler ve deyişler okudular. Dinleti, derneğin semah ekibinin gösterisinden sonra sona erdi.

KARTAL CEMEVI

Kartal Cemevi Sosyal Tesisleri Yaptırma ve Yaşatma Derneği'nin 8 ay önce başlayan yasal kuruluş çalışması sona erdi. Dernek, ilk etkinliğini yemekli bir gece düzenleyerek başlattı. Gecede salon hınca hınç doluydu, 800 kişilik salonda 1500 can vardı. Herkes eşyle, çocuklarıyla gelmişti. Etraf çelenklerle doluydu. Kartal'daki canların ne kadar sevindiği açıkta.

Program, dernek başkanı Hüseyin Deveci'nin konuşmasıyla başladı. Sonra Düzgün Dede güzel deyişleriyle programı sürdürdü. Dernek kurucuları tek tek sahneye çağrılarak halka tanıtıldı. *Kervan* dergisi Kartal Temsilciliği Semah Ekibi'nin sahneye çıkmasını, Malatya'lı Hasan, Hüseyin Dedelerin okudukları güzel deyişler ve düvazimamlar takip etti.

İzzettin Doğan da bir konuşma yaptı. Konuşmasında "Sünnilere 15 trilyon veriliyorsa size niye 5 trilyon verilmesin?", "bugün Aleviliğin en büyük silahı iki kelimededir; oy ve iktidar", "adil düzen herkesin hakkını alacağı düzendir" gibi Aleviliği devlete, hatta RP'nin "adil düzen"ine yakın göstermeye çalışan Doğan'a göre ayrıca "Alevi olmak için Alevi anne ve babadan doğmak yetmez"miş.

Ardından sahneye ünlü Alevi sanatçılarından Ali Ekber Çiçek çıktı. Onu büyük ozan Feyzullah Çımar'ın yeğeni Muharrem Çınar'ın güzel deyişler okuması izledi. Konuşmacı olarak çıkanlardan *Cem* dergisi yöneticisi Abidin Özgünay, İzzettin Doğan'ın kendisine söylenecek birşey bırakmadığını söyledi ve başarılar diledi. Sabahat Aslan'ı sahnede, Sivas üstüne kendi bestelerini okuyan Ali Doğan can izledi. Bu arada destek için gelen, Ali Ekber Eren gibi bazı sanatçı arkadaşlar sahneye çıkmadılar.

İ.Doğan gibi konuşmacıların Alevilik üzerine oynamaya çalıştıkları tüm oyunlara rağmen bu gece gösterdi ki, Alevi toplumu, birliğini doğru temellerde sağlayabilmek, ibadetini yapabilmek istiyor. Ama ne Diyanet'ten yer ne

Her semte cemevi, her hafta cem gerekli

Biz benlik çağını geçmiştiz, toplumsal düşüncemizle beraber özgürlüğe koşuyoruz. Sabit fikirli değiliz, Kabemiz İNSANDIR.

de Alevi Partisi gibi bir mezhep partisi peşinde değil. O, Dedesiyle, Cemeviyle birliğini Serçeşme Hacı Bektaş Dergahı'nda sağlamaya hazırlanıyor. Bölge-mizdeki tüm canları cemevimizi bir an önce bitirebilmek için derneğe yardıma, katkıda bulunmaya çağırıyoruz.

KERVAN-Kartal

ESENTEPE'DE CEM

Aynı dernek, 29 Aralık tarihinde de kandil gecesi nedeniyle Pembe Köşk Düğün Salonu'nda bir temsili cem yaptı. Gece, dernek üyesi Düzgün Dede'nin konuşmasıyla başladı. Dede-miz konuşmasında Aleviliğin kardeşlik, paylaşımcılık ve insan sevgisi üzerine kurulduğunu ve tüm semtlerde cemevi olmasının topluma büyük fayda sağlayacağını dile getirdi. Malatya, Sivas ve Maraş katliamlarının örgütsüzlüğümüzden kaynaklandığını, bir an önce örgütlenmemizin şart olduğunu belirtti.

Başkan Hüseyin Deveci, Alevi toplumunun özgürce ibadet yapmasının yıllarca bazı güçler tarafından engellendiğini, bu yolda nice canların can verdiğini, fakat inancımızın bitmeyeceğini vurguladı. Her ferde ayrı ayrı görev düştüğünü hatırlattı.

Düzenlenen yemekli gecede 200 milyon TL gelir elde edildiği döviz olarak bankaya yatırıldığını, şu an bağış kabul etmediklerini, bir ay içinde temel atma töreni yapılacağını bildiren başkan her semtte cemevi açılmasının, yaygın kültürel faaliyetlerin, cem toplanmasının topluma faydalarını da vurguladı.

Sonra Cem'e geçildi. Sazlar çalındı, deyişler okundu, semahlar döndü. Ceme 600-700 dolayında can katıldı.

Değerli Dostlar,, örgütlülüğümüzü kurabilmemiz için her semtte cemevi açma çalışmalarımızı sürdürmemiz ve Hacı Bektaş Dergahı çevresinde örgütlenmemiz lazımdır.

Süleyman Dönmez

HBV DERNEĞİ-MALATYA

İlimizde Hacı Bektaş Veli Derneği Malatya şubesi bir "Alevilik ve kardeşlik" konulu bir konferans verdi.

Toplantıda yapılan konuşmalarda Aleviliğin kardeşlik olduğu, demokrasi ve serbest bir ortam istediği vurgulandı. "Alevilik-kardeşliktir, sevgi üzerine kurulmuştur, Alevilik yobazlık değildir, demokratik ortam içinde yerlerini alan Aleviler daha da güçlü olacaktır" gibi görüşlere yer verildi ve Aleviler kendilerini kendini bilmezlerle kanıtlayacaklardır denildi.

Biz diyoruz ki Aleviler de insandır, herkes gibi serbestçe konuşmak, kendi inancını uygulamak ve özgürce yaşamak onların hakkıdır.

Ahmet Tangül, Malatya

DİVRİĞİ ÇAKMAKDÜZÜ

Divriği Çakmakdüzü köyü Yardımlaşma, Dayanışma ve Kültür Derneği yönetimi 3 Aralık'ta dernek lokalinde bir sohbet ve tanışma toplantısı yaptı. Derneğe satın alınan yeni salon için biraraya gelen yönetim ve üyeler, diğer canlarla güzel sohbetler ettiler. Dernek başkanı Ali Altınay, yaptığı kısa konuşmada salonun satın alınmasında katkıda bulunan bütün dostlara teşekkürlerini sundu ve "Türkiye'nin genel durumuna bakılırsa bizimde artık örgütlenmemizin zamanı gelmiştir" dedi. Yeni alınan salon konferans, sohbet, panel, nişan vb. etkinliklerde kullanılacak. Dernek yönetici ve üyelerine yeni salonlarında başarılı çalışmalar dileriz.

Bu arada, derneğin 17 Aralık'ta yapılan yemekli gecesine de 2 binin üzerinde dost katıldı. Bir çok kitle örgütü ve kuruluşunun çelenk gönderdiği gecede çok insan kapıdan giremedi. Derneğin kendi yetiştirdiği folklor ekibiyle başlayan gecede Aşlı, Asiye Ergül, güzel deyişleriyle canları coşturdu. Dernek başkanı Ali Altınay'ın konuşmasını Fatoş Çal'ın sahneye gelmesi izledi. Canları semaha davet eden sanatçı, "laiklik ve demokrasi mücadelesini veren bütün herkesi birliğe beraberliğe davet ediyorum" dedi. Karma folklor ekibinden sonra, Ali Ekber Gül'ün yönetimindeki Gazi Mahallesi HBV Derneği Semah Ekibi sahnede yerini aldı. Gece Seher Dilo-va'nın sahneye gelmesiyle sona erdi.

Divriği Çakmakdüzü Köyü derneği ile ilişkiye geçmek isteyenler için dernek telefonu: 0212-523 17 99.

Eyüp Barışık

DİVRİĞİ OĞULBEY

Yeni kurulan Divriği Oğul Bey Köyü Yardımlaşma ve Kültür Derneği de ilk yemekli gecesini 11 Aralık'ta gerçekleştirdi. Geceye büyük ilgi vardı. Mustafa başkanın özlü konuşmasıyla başlayan, 1000'in üzerinde katılımın olduğu etkinlikte derneğin semah ekibi salonu duygulandırdı. Gülcihan Koç, Metin Karataş, Selahattin Alpay ve diğer sürpriz sanatçılar geceyi renklendirdiler. *Kervan* bu derneğimize güzel dostluk, güzel kaynaşma, güzel muhabbet diliyor.

Eyüp Barışık

NİKSAR OLUKALAN

Tokat Niksar Olukalan Köyü Kültür ve Dayanışma Derneği 24 Aralık'ta tıklım tıklım dolu Halkalı Dilan Düğün Salonu'nda coşkulu bir gece yaptı. Birçok kuruluş geceye çelenk göndermişti. Sunucu Muharrem Altun ve derneğin genel sekreterinin iyi çalıştığı

etkinlikte dernek başkanı Hüseyin Gümüş ve diğer yönetici arkadaşlara bize gösterdikleri ilgiden dolayı teşekkür etmeliyiz.

Yaşları 8-10 arasında değişen çocukların güzel folklor gösterisi görülecek şeydi. Sonra sanatçılarımızdan Mıhrıcan Bahar sahneye çıktı. Dostlar yaklaşık 15 dakika semah döndüler. Dernek başkanı Hüseyin canın konuşmasının ardından Hüseyin Karakuş yaklaşık bir saat halk türküsü ve semah parçaları okudu.

Dernek bundan böyle Sefaköy'deki yeri bırakıp İkitelli'de çalışmalarına devam edecek.

Eyüp Barışık

MALATYA BOLÜKKAYA, KARŞIYAKA, GÖNDEĞER KÖYLERİ

Bölükkaya, Karşıyaka, Göndeğer Köyleri Sosyal Dayanışma ve Kültür Derneği'nin, köylerine ulaşım aracı sağlamak amacıyla 25 Aralık'ta düzenlediği geceye 500'ün üzerinde üye katıldı. Fındıkzade'de gerçekleştirilen gecede derneğin eski başkanı Ali Koca güzel bir konuşma yaptı ve "derneğimiz kendi öz yuvamızdır" dedi. Başkan Hasan Bozkurt ise konuşmasında "insanlarımızı bir çatı altında örgütlemek için kurulduk, köylerimizin bütün meselelerini çözmek için birbirimize saygı sevgi muhabbetle kaynaşmamız gerektiğini düşünüyorum" dedi. Üç köyün Malatya'dan gelen muhtarları da kısa konuşmalar yaptılar.

Gece, sanatçı Ali Coşkun'un okuduğu parçalarla, semah ekibinin gösterisiyle devam etti. Muharrem Narin ve Mustafa Demir karşılıklı deyişler okudular. Derneğe gelir sağlamak için bir de açık artırma yapıldı.

Dernek çalışmalarıyla ilgilenen okuyucularımız Kumkapı Postane Altı adresindeki dernekle 638 13 12 no'lu telefonla bağlantı kurabilirler.

Eyüp Barışık

SİDAD'A SALDIRI

Aydınlar üzerinde bir kara bulut gibi gezen ve ardı arkası bir türlü kesilmeyen saldırılara, kendini bilmeyen cahillerin 25 Aralık günü, Bakırköy İncirli'deki Sivas SİDAD Genel Kültür Derneği'ne zaman ayarlı bomba koymasıyla devam edildi. Şans eseri kimsenin bulunmadığı bir zamanda farkedilen bomba olay yerine gelen polisçe etkisiz hale getirildi. Ancak derneğin hemen yakınındaki kontrollü patlama sırasında dernekte birçok yer yıkıldı. Bu arada, ilgili amirin olayla ilgili büyük çaplı operasyon düzenleneceğini söylemesine rağmen bir süre sonra olay kapandığı bildirildi.

Arkadaşlar, biz benlik çağını geçmiştiz, toplumsal düşüncemizle beraber özgürlüğe koşuyoruz. Sabit fikirli değiliz, kabemiz insandır. Öyleyse neden Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde nefes nefese yaşıyoruz? Neden bombalar konuluyor, neden farklı inançlardaki insanların yaşam tarzına müdahale ediliyor?

Bence ihtiyacımız sevgi, saygı, muhabbet, dostluktur.

Eyüp Barışık

‘Alevi’ ve ‘Cem’ neden yasaya aykırı?

Avukat İsmail Metin,
Anadolu Bilim, Kültür
ve Cem Vakfı’nın
kurulma talebinin
mahkemece
reddedilmesini
değerlendiriyor.

DAVANIN KISA SEYRİ

Anadolu Bilim, Kültür ve Cem Vakfı adında vakıf kurmak için 32 kişi adına 15 Kasım 1993 tarihinde Üsküdar 1.Asliye Hukuk Mahkemesi’nde vakıf kuruluşuna ilişkin dava açılmış, yerel mahkeme de Vakıflar Genel Müdürlüğü’ne yazı yazarak görüşünü sormuştur. Vakıflar Genel Müdürlüğü 30 Haziran 1994 tarih ve 256/1358 sayılı yazısı ile görüşünü belirtmiştir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü ilgili yazısında “vakıf senedinde iki ana konuda değişikliğin yapılması halinde vakfın kurulmasında sakınca yoktur” görüşü belirtilmiştir. Bunlardan birincisi “Alevilik ve Cem” kelimesi, diğeri bu iki kelime dışındaki bir konudur.

Vakıflar Genel Müdürlüğü’nce “düzeltmesi” istenen usuli konulardan “Alevilik ve cem” dışındaki tüm istemlere uyularak düzeltildi. Buna uygun olarak Beyoğlu 2.Noterliği’nin 29 Eylül 1994 tarih ve 42563 sayılı evrakı ile düzeltme istemlerine uyduk ve vakıf senedini düzelttik. Böylece vakfın kurulması sadece “ALEVİLİK ve CEM” kelimesi üzerine kaldı.

ALEVİLİK VE CEM KELİMESİ

Vakıflar Genel Müdürlüğü, ilgili yazısında “Alevilik ve cem” kelimesinin vakıf senedinden çıkarılması yönünde görüş bildirdi. Yerel mahkeme de diğer hususlardaki düzeltmeleri kabul etti, başkaca bir sorun olmadığından bu “iki kelimenin” düzeltilmesini istedi.

Vekil sıfatı ile ben de bu hususa ilişkin hukuki savunmamı yaparak Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün görüşünün yanlış olduğunu, vakıf senedinde “Alevilik ve Cem” kelimesinin bulunmasının Aleviliği desteklemek anlamına gelmediğini savundum. Yerel mahkeme buna rağmen Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün görüşleri doğrultusunda karar verdi.

Vakıf senedinin, Alevilik kelimesinin bulunduğu 3.maddesi şöyle diyor:

“Md.3: Vakfın amacı Anadolu halk kültürünü, bu kültüre kaynaklık eden Aleviliği bilimsel şekilde araştırmak, kaybolan yanlarını günışığına çıkarmak, kitlelere doğru bir şekilde aktarmaktır. Böylece insanların halk kültürü ve geçmiş Anadolu kültürü açısından bilgilendirilmesine yardımcı olmaktadır. Bunun yanında çağdaş, laik, cumhuriyetçi, Atatürkçü fikir düşüncelerine bağlı, bilimsel şekilde donatılmış, çağa ayak uyduracak genç nesiller yetiştirilmesine yardımcı olmaktadır...”

Şimdi bir de gerekçe gösterilen Medeni Kanun’un 74.maddesinin 2.fıkrasının alıntısını veriyorum:

“Md.74/2: Kanuna, ahlaka ve adaba veya milli menfaatlere aykırı olan veya siyasi düşünce veya belli bir ırk veya cemaat mensuplarını desteklemek, gayesi ile kurulmuş olan vakıfların tesciline karar verilemez.”

Mahkeme, bu ilgili kanun maddesine dayanarak vakfın kuruluş talebini red etmiştir.

Ana kararda “... MK’nın 74.maddesinin 2.fıkrasındaki ‘bir cemaati destekler nitelikte vakıf kurulması’ istenmiş olmakla bu hususun kanuna aykırı olduğu ...” şeklinde bir gerekçe gösterilmiştir. Oysa vakıf senedinin 3.maddesinde “Anadolu kültürüne kaynaklık eden Aleviliğin araştırılması, kaybolan yanlarının günışığına çıkarılarak tanıtılması...” amaçlanmaktadır. Kanun ise “... belli bir ırk veya cemaati desteklemek gayesi ile ...” diyor.

Mahkemenin kararı çarpık ve yanlış. Mahkeme kararında “desteklemek”ten, vakıf senedinde ise “araştırmak”tan bahsediyor. Kanun “desteklemeyi” yasaklıyor, ama araştırmayı yasaklamıyor. Kaldı ki, vakıf senedinde Aleviliğin desteklenmesine ilişkin hiçbir husus bulunmamaktadır. Vakıf senedinde bir husus “araştırma” olarak yer alıyorsa, dünyanın hiçbir yerinde bunu “desteklemek” olarak yorumlayan bir hukuk olamaz. “Araştırmak” desteklemek ise, o zaman “desteklemek” ne anlama geliyor, açıklanması gerekir.

Kanun çok açıktır. Vakıf senedinde “araştırmak” vardır. Burada bir tarih araştırması amaçlanmaktadır, Anadolu’nun geçmişi araştırılmaktadır. Bunun hiçbir şekilde yasak olmaması gerekir.

ALEVİLİK KELİMESİ NİYE YASAK?

Ülkemizdeki toplumsal ve siyasal ge-

lişmeler, yakın zamana kadar gizlenen Aleviliği açığa çıkarmış ve kitlelere tanıtmıştır. Hemen her gün Alevilik konusunda yeni yeni araştırmalar, düzenleme ve tasarımlar gazete sayfalarına ve TV ekranlarına gelmektedir. Ülkemizde laik cumhuriyeti yıkmayı hedefleyen şeriatçılar kollanırken “Alevilik kelimesi vakıf senedinde var” diye bir vakfın kuruluşuna izin vermemek, ülkedeki hukuk, adalet ve eşitlik açısından ayıptır. Bu nedenle mahkemenin vermiş olduğu karar, Anayasa’mızda varolan eşitlik ilkesine aykırıdır.

Yerel mahkemenin vermiş olduğu karar düşünce özgürlüğüne de tamamen aykırıdır. Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde Kurtuluş Savaşı’nı veren, şeriatçılar ve onların işbirlikçileri işgalcileri, padişah tarafını tutarken, Aleviler Mustafa Kemal’a destek olmuşlardır. Cumhuriyete karşı olan ve her fırsatta onu yıkmaya çalışan şeriatçılar Cumhuriyet kurulduktan sonra tekrar devleti işgal etmiş ve Atatürk’ün kurduğu cumhuriyeti bu kez içten yıkmaya çalışmaktadırlar.

Mahkemenin karara geçmeyen, mahkemede konuşulan görüşü “onlar din ama Alevilik din değil”dir. Alevilik din, mezhep, tarikat, siyasi görüş, Atatürkçülük, her ne olursa olsun, bu vatanın evlatlarının düşüncesidir. Cumhuriyeti kuranların düşüncesidir. Şeriatçılar aşağıda isimlerini verdiğim vakıfları kurabiliyorlar. Aleviler de Aleviliği araştıran vakıf kurabilmelidir.

Ülkemizde kurulan vakıfların yüzde doksanı şeriatçıların kurdukları vakıflardır.

Birkaç tane kurulmuş vakıf ismi vereceğim:

Türk-İslam Kültürünü Geliştirme ve Eğitim Vakfı, Ülkücü Öğrenim ve İhtisas Vakfı, Saadet Narin Dini Öğre-

tim Yardım Vakfı, Milli Gençlik Vakfı, Evcı Köyü Cami Vakfı, Yeni Çağa, İlme ve Kuran’a Hizmet Vakfı, İslami İlimler Vakfı, İslami İlimleri Araştırma Vakfı, İslam ve Milli Kültüre Hizmet Vakfı, İslam Medeniyeti Vakfı, Müftü Camii Vakfı, Değerleri Tanıtma Vakfı (Kaynak: Vakıflar Gnl. Mdl., Vakıflar Katalogu)

Ülkemizde böyle vakıflar varken, vakıf senedinin içinde Alevilik kelimesi geçiyor diye bir vakfa izin vermemek, herhangi bir hukuk anlayışına sığmaz.

Şeriatçılar devleti yıkacak güce bu vakıflar sayesinde ulaşmışlardır. Milli Gençlik Vakfı bunlardan birisidir. Bugün bir partiden daha güçlüdür. Bir misyon olmasına rağmen çalışmalarına göz yumulmaktadır. Ama Atatürkçü düşüncüyü savunan, Aleviliği araştıran bir vakfa dahi baştan izin verilmemektedir.

“CEM” KELİMESİ

Vakıflar Genel Müdürlüğü her ne hikmetse, “Cem” kelimesinin vakıf senedinden çıkarılması yönünde görüş bildirdi. Yerel mahkeme de, bu görüş doğrultusunda vakıf kurma talebimizi red etti. Hiçbir ülkede hukuk adına bundan daha büyük bir ayıp olamaz.

Vakfın isminde “cem” kelimesi var diye vakıf kurulmasına engel olunurken acaba kanunu hangi maddesine dayandılar? Kanunda cem kelimesinin yasak olduğuna dair bir ibare var da biz mi bilmiyoruz? Cem kelimesini yasaklayan ve bundan dolayı vakfın kurulmasına karar veren bir mahkemenin verdiği tüm karar muammalıdır. Kanunun anasına, yaratılmasına, adaletine aykırıdır. Hiçbir şekilde kabul edilemez.

VAKFIN FAALİYETİ

Vakıf (Anadolu Bilim, Kültür ve Cem Vakfı) İstanbul’da Ümraniye Dudullu’da yaklaşık 3 bin m² arsa üzerine 650 m² büyüklüğünde cemevi inşaatı yapmaktadır.

Cemevi inşaatı bu zamanın parası ile yaklaşık 5 milyar liraya mal oldu. Maliyetinin büyük bir kısmı kurucu üyelere karşılandı. İşçiliği çoğunlukla bedava yaptırılmaya çalışıldı. Bunun yanında iki yemek, bir de halk konseri verdi. Şu anda vakıf kurulmadığı için başkaca bir konser veya gece yapılamamaktadır. Kurulamamaktan dolayı, makbuz basma ve yardım toplama yasak olduğu için cemevi inşaatı ıtkanmış durumdadır.

Alevilik ve cem kelimesini sakıncalı gören, bu kelimelerin vakıf senedinde bulunmasından dolayı vakıf kuruluşuna izin vermeyen zihniyet Osmanlı padişahı Abdülhamit’in “burun” kelimesini yasaklayan zihniyetinin aynısıdır. Daha da kötüsüdür. Daha ağır ve daha komiktir, çünkü siyasi bir karardır. Osmanlı zihniyetinin Laik Cumhuriyette hâlâ hakim olduğunu göstermektedir.

Bir vatandaş olarak bu kararı şiddetle kınıyorum. ●

BELGE

KARARIN GEREKÇESİ

T.C. ÜSKÜDAR ASLİYE 1.HUKUK HAKİMLİĞİ SAYI

Esas No:993/852 Karar No:994/755, Karar Tarihi: 14.11.1994

(...)

GEREKÇE: İddiaya göre ibraz edilen usule uygun tanzim edilmiş vakıf senedine ve diğer belgelere göre Vakıflar Genel Müdürlüğü’nden alına mutalaada belirtilenlerin bir kısmının tedil senediyle ikmal edildiği ancak davacı vekili duruşmadaki imzalı beyanında vakıf senedinden “cem” kelimesini vakıf senedinde çıkaramayacaklarını ve Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün bununla ilgili mütalaasına itibar edilmemesi gerektiğini bu haliyle tescile karar verilmesini istemişse de, Vakıflar Genel Müdürlüğü mütalaasında belirtile noksanlıkların beyan harcındaki diğer maddelerden bir kısmının da yerine getirilmediği gibi mal varlığı ile ilgili belirtilerinde vakfın gayesini gerçekleştirme mümkün olmadığı gibi Vakıflar Genel Müdürlüğü mütalaasında belirtilen MK 74. maddesinin 2.fıkrasındaki “bir cemaati destekler nitelikte vakıf kurulması” istenmiş olmakla bu hususun kanuna aykırı olduğu davacı vekilinin de bu hususta ısrar etmesi karşısında ve vakıf sendinde muğlak hususların olduğu, kaldı ki vakıf gayelerinin açık olması gerektiği davacının bu lazimeye de riayet etmediği anlaşılmakla açılan vakıf tescili davasının reddi gerektiği kanaatine varılmıştır.

HÜKÜM: Yukarıda sayılan nedenlerle: Açılan davanın REDDİNE... temyizi kabil olmak üzere 14.11.1994 tarihinde davacı vekilinin yüzüne karşı verilen karar alenen ve usulen tafhım kılındı

14.11.1994

H.Hakimi 16486 Asum Alpay Yazıcı

“Hey MESS şaşırma, sabrımızı taşıma”

Türk Metal sendikasının düzenlediği Genç Metal İşçileri 2.Büyük Kurultayı 18 Aralık 1994 tarihinde Ankara yakınlarındaki M.Özbek Eğitim ve Spor Tesisleri'nin Kapalı Spor Salonu'nda yapıldı. Toplantıya yaklaşık 6500 delege katıldı.

Toplantı için salon pankartlarla süslenmişti. Pankartlar arasında “Gençler hedefimiz kaliteli üretim, hakça paylaşım olmalıdır”, “İş güvenliği istiyoruz”, “Taşeron işçiliğine hayır”, “Türk Metal ile yeni ufuklara”, “Ruhça, bedence ve kafaca eğitilmiş genç metal işçileri, güçlü Türkiye'nin teminatıdır”, “Kendi partimizi kuracağız, iktidara oturacağız”, “Genç işçiler elele, 2000'li yıllara”, “Demokrasiyi ekmek kadar mübarek, hava kadar gerekli, su gibi aziz biliyoruz”, “Genç işsizler ordusu olmak istemiyoruz”, “Sendikam yuvam kadar kutsaldır”, “Gençlere sahip çıkalım, geleceğe güvenle bakalım”, “Yüzbinlere milyonları katıp güçlendik, Özbek liderimizle biz bir aileyiz dedik”, “2000'li yıllarda herkese iş herkese aş istiyoruz” ilimimizi özellikle çekti.

Sendika genel başkanı Mustafa Özbek salona girdiğinde coşkulu kalabalık onu “işte gençlik işte sendika”, “işte başkan, işte sendika”, “başkan seninle ölüme de gideriz” gibi sloganlarla karşıladı.

Saygı duruşunu, İstiklal Marşı, kısa bir mehter müziği izledi. Ardından Atatürk'ün Gençliğe Hitabı okundu. İşçi Andi içildi. Türk Metal Gebze şubesi üyesi bir kadın işçi genç işçilerin sorunları hakkında bilgi verdi. Asgari ücretin yetersizliğine ve ekonomik sorunlara uzun uzun değindi.

Daha sonra işçi sağlığı ve iş güvenliği, Türk gençliğinin siyasetteki yeri hakkında iki kişi konuşma yaptı. Kürsüye davet edilen Mustafa Özbek, konuşmasında Türkiye'de genç nüfusun toplam nüfusa oranının oldukça yüksek olduğunu (Batı Avrupa'da %16,05, AT ülkelerinde %16,24 iken Türkiye'de %20,40) belirtti. Özbek, Türkiye'nin gündemden düşmeyen en büyük sorunlarından birinin demokratikleşme olduğunu hatırlattı ve şöyle konuştu:

“Türkiye'de sivil toplum kurumlarına ve sendikalara siyaset yapma yolu açılmalı, toplumun en alt katlarından, en yukarıya kadar çağdaş, şeffaf, katılımcı ve paylaşımcı ilkeleri mümkün kılacak bir siyasal yapılanma başarılabilir. Siyaset sınırlı sayıda siyaset erbabının tekelinden kurtarılıp, halka maledilmelidir.”

Türk Metal ile MESS arasında yürütülen toplu müzakerelerden sözeden grev kararı alındığını (sonradan anlaşma sağlandı) anlatan Özbek, dünyadaki çeşitli gelişmelere de değindikten sonra sözlerini şöyle bağladı:

“Dünya işçilerinin dostluk ve kardeşliğine inanan, hele işçi dayanışması ve karşılıklı yardımın zor günlerde gerekli olduğunu bilen Türk Metal sendikası, Avrasya ülkelerinin metal sendikalarına kucağını açmış, 13 şubat 1994 tarihinde Avrasya Metal İşçileri Federasyonu'nun kuruluşuna önderlik etmiştir... 2000'li yıllara, dizleri üzerinde emekleyen bir Türkiye ile değil, başı dik, ekonomisi güçlü, bilim ve teknolojiye çağı yakalamış, refah düzeyi

Kervan muhabirleri, 18 Aralık'ta Türk Metal'in Ankara'daki tesislerinde yapılan Genç Metal İşçileri 2. Büyük Kurultayı'ndaydılar

yüksek, halkıyla bütünleşmiş, ayakları üzerinde dimdik duran bir Türkiye ile gireceğiz.”

Özbek'i Türk-İş genel başkanı Bayram Meral'in konuşması izledi. Meral'in konuşması sırasında “En büyük Türk-İş, başka büyük yok” sloganı atıldı. Sonra kürsüye çağrılan başbakan Tansu Çiller özelleştirmenin getireceği yararları söz ederken salondan “Erdemir'i isteriz”, “Erdemir bizindir bizim olacak” gibi sloganlar atıldı. Konuşması “Avrupa'yı bırak Avrasya'ya bak” gibi sloganlarla kesilen başbakanın konuşmasından sonra öğle yemeği için ara verildi, kumanyalar dağıtıldı.

Kurultay'ın 2.bölümünde Azerbaycan'dan gelen temsilci, Almanya'dan IG Metall sendikası MYK üyesi Yılmaz Karahasan, Avrasya Metal İşçileri Federasyonu'ndan iki genç işçi konuşmalar yaptılar. Bu arada siyasal parti başkanlarından gelen mesajlar okundu. M.Özbek'in konuşması 24 sayfalık bir broşür halinde dağıtıldı. Ayrıca *Gençlik Sorunları ve Genç İşçiler* adlı bir kitap da dağıtıldı.

Kurultay, akşam saat 16.30 civarında sona erdi. Not aldığımız sloganlar arasında “Güçlü Türk Metal”, “İşçiyiz güçlüyüz kazanacağız”, “En büyük Türk Metal”, “Devlet şaşırma sabrımızı taşıma”, “Vur vur inlesin MESS dinlesin”i de sayabiliriz. Bu arada çeşitli milliyetçi sloganlar da dikkati çekmekteydi.

Bu kurultay, Türk Metal'de benim katıldığım ilk işçi toplantısıydı. Salon-daki coşkunun gerçekten büyük olduğunu vurgulamalıyım. Salonda bir

yanıyla bayram havası eserken, bazı kesimler milliyetçi sloganları fazlaca öne çıkartıyorlardı. Görebildiğim kadarıyla bunların oranı 6500 kişiye göre büyük değildi.

Burada yeri gelmişken şunu söylemeliyim ki, günün 24 saati burjuvazinin propagandası altında yaşayan bir toplumdaki, hele o kadar kan akarken, Kürt milliyetçiliğine karşı bir tepkinin yükselmesi doğaldır. Ama bence, özellikle içinden geçtiğimiz şu dönemde, Türk Metal gibi etkin sendikalar başta olmak üzere tüm sendikaların her düzeyde yöneticilerine düşen en önemli görev, “işçilerin birliği ve halkların kardeşliği”nin propagandasına ağırlık vermek olmalıdır. Sendikacı arkadaşlar, Kürt milliyetçiliğine karşı Türk milliyetçiliğini öne çıkarmanın Türkiye toplumunda şövenist çekişmeleri, ayrımcılığı körükleyeceğini ve tedavisi on yıllar alacak derin yaralar açacağını gözardı edemezler. *Milliyetçiliğin her türlü işçi sınıfı için zehirdir.* Etnik kökenine, konuştuğu dile göre işçileri bıçak gibi böler. Eski Yugoslavya'nın bugün geldiği noktaya bakmak yeterlidir.

İşçilerin bakışı, “ekmeğini emeğiyle kazanmayan bizden değildir” ile “73 millete bir nazarla bakacaksın”dır. Metal işkolunun Türk, Kürt, vb. işçileri, sendikaları Türk Metal'den de bunu beklerler. Nitekim, Kocaeli'ne bizi götüren otobüste sıcak sohbetler yaptığımız işçi arkadaşlardan biri “işçiler olarak bizim çıkarımız ortak. Çünkü hepimizin sorunu ortak. Birileri kendi çıkarları için işçileri ülkücü, sosyalist, vb. diye bölüyor” diyordu.

Son olarak, bu yığinsal toplantı bana komünistlerin, *Kervan*'ın yıllardır savunduğu “Türk Metal'de Birlik” düşüncesinin ne kadar doğru olduğunu bir kez daha anlattı. Çok sayıda erkek ve kadın işçi ile dostluk kurduk ve sürekli görüşmeye karar verdik.

Metal işçilerinin ana bloku Türk Metal'de toplanmıştır. Sol, demokrat düşünceli işçiler, ona buna “gerici-faşist” diyerek yüzbinlerce işçi ve işçi ailesinin içinde yer aldığı bu sendikaya sırt çeviremezler.

Genç işçi arkadaşların kurultayda haykırdığı üzere, “sendikamız yuvamız kadar kutsaldır” ve “gençlere sahip çıkalım, geleceğe güvenle bakalım”.

Muradiye Yılmaz, Kocaeli

DİSİPLİN, COŞKU VE BAĞLILIK

Türk Metal'in 2.Gençlik Kurultayı'nın yapılacağını haber alınca İstanbul şubelerini ziyaret ettik. Sendikadaki arkadaşların dost ve sıcak ilgileriyle sendikamızın misafiri olarak otobüsle Ankara'ya hareket ettik. İşçi gençlerin ağırlıklı olduğu otobüsümüzde neşe, coşku ve oyunlar Ankara'ya değin durmadı. Metal işçilerinden adeta gençlik iksiri içtik, coştuk, dinlendik.

Sabah Ankara'da Esenboğa yolu üzerinde büyük bir araziye inşa edilen Mustafa Özbek Eğitim, Dinlenme, Kültür ve Spor Tesisleri'ne vardık. İnşaat henüz tam olarak bitirilmemiş ama büyüklüğü ve güzelliği ile göz kamaştırmaktaydı.

Mehter marşı ile açılan kurultayda işçi sınıfının havasını en iyi veren İstanbul, İzmit ve Bursa delegasyonlarıydı. 15 ülkeden konuk delegasyonlar gelmişti. Türk-İş genel merkezi ile bağlı sendikaların genel merkez yöneticileri vardı.

Türk-Metal genel başkanı Mustafa Özbek'in konuşması sırasında MESS kelimesinin geçtiği her yerde işçi arkadaşlarımız ya yuhlayarak, ya da “Hey MESS şaşırma, sabrımızı taşıma” sloganıyla sınıfsal tepkilerini dile getirdiler. Başbakan da yer yer yuhlandı. En çok alkış alan konuşmalardan biri de Türk-İş genel başkanı Bayram Meral'inki oldu.

Türk Metal'in bu toplantısında, başka hiçbir sendika toplantısında karşılaşmadığımız disiplin, bağlılık ve coşku ile karşılaştık. Üyelerin yöneticilerine ve Türk-İş'e bağlılıklarını, tüm sendikal harekete örnek göstermek istiyoruz.

İşçi sınıfının sendikal birliğinin metal işkolundaki kilometre taşı olan Türk Metal sendikasının düzenlediği genç işçiler kurultayı, hangi niyetle olursa olsun, işçiler arasında moral bozukluğu, yılgınlık vb. bir ruh halinin değil, coşku, mücadele azmi, kazanma hırsı, yöneticiye güven ve disipline dayalı bir örgütsel canlanmanın ifadesi olmuştur. Çeşitli eksiklik ve hatalı tutumlar kadar bu da, kurultayın objektif gerçekliğidir. Emegi geçenleri kutluyoruz.

S.Rıza Güven

Ankara'lı Gençler de Atılımda

Alevi-Bektaşî kültürünü ve felsefesini benimsemiş genç kardeşlerimizi bütünleşmeye çağırıyoruz.

Değerli canlar, Ankara Hacı Bektaş-ı Veli Anadolu Kültür Vakfı'nın bünyesinde 10 Ekim 1994 tarihinde bir Gençlik İhtisas Komisyonu kuruldu.

Neden böyle bir harekete gerek duyuldu? Ülkemizin nüfusunun çoğunluğunu genç kesim oluşturmaktadır. Yine bu kesimi kendi siyasi ve dini çıkarları doğrultusunda kullanmak için karanlık güçler çok büyük yatırımlar yapmaktadır. Oysa Alevi-Bektaşî kültürünün aydınlığı, insan hakları varolmadan önce kendini kanıtlamış, insanlık varolduğu sürece de onunla beraber güneşin aydınlığı gibi var olacaktır.

Bunun içindir ki genç insanlarımızı Aleviliğin kendisi olan insan unsurunun herşeyden önde olduğunu, insan haklarının insan sevgisinden geçtiğini hatırlatarak, modern toplumun gereklerini yerine getirirken gelenek-göreneklerimizden kopmadan gençlerimizi biraraya getirerek, onların bunları öğrenmesi, geleceğe

sağlam ve kendine güvenen bir neslin yetişmesi amacıyla Komisyon faaliyetlerine başladık.

Komisyon, eğitimi geniş bir kesime yaymak amacıyla Dikmen Hürriyet Caddesi 165-B'de Ankara Hacı Bektaş-ı Veli Anadolu Kültür Vakfı Eğitim Merkezi'ni faaliyete başlatmıştır. Merkezde öncelikle saz, semah, koro çalışmalarını başlattık.

Bunun dışında sistemli bir şekilde asimile edilmeye ve yozlaştırılmaya çalışılan Alevi-Bektaşî kültürünü özünden kopmadan gençliğimize aktarmak üzere, sık sık söyleşi ve paneller düzenlemeyi amaçladık.

Canlar, bu çerçevede Alevi-Bektaşî kültürünü ve felsefesini benimsemiş bütün genç kardeşlerimizi çatımız altında bütünleşmeye çağırıyoruz.

Ankara Hacı Bektaş-ı Veli Anadolu Vakfı Gençlik İhtisas Komisyonu Yönetim Kurulu,

ADRES: Sokullu Mehmet Paşa Cad. No:221 PTT karşıtı, Dikmen/ ANKARA Tel: 479 04 69-480 89 59

DUYURU

2 Temmuz 1994'te Kocaeli Üniversitesinde Sivas katliamını protesto eden öğrencilerle faşistler arasında çıkan çatışmada göz altına alınan öğrenciler hakkında yönetimin soruşturma açması üzerine öğrenciler bu basın açıklamasını yayınladılar. **KERVAN- İzmit**

Bugün üniversitelerimiz YÖK'ün ve MGK'nin aldığı kararlar doğrultusunda hem ekonomik, hem de ideolojik baskı altındadır. Çıkarılan Askerlik Yasası'yla Güneydoğu'da süregelen kanlı savaşa üniversite öğrencileri dahil edilmek istenmekte, bu kokuşmuş sistemin krizinin faturasını çeşitli yollarla öğrencilerden de çıkartılmaktadır. Medikososyal'ın artık öğrencinin ilaç parasını ödeyemeyeceği, bunun en yeni ve en çarpıcı örneğidir.

Diğer yandan, üniversitelerde yapılan demokratik üniversite mücadelesi, faşist veya demokratik maskesi altında saklanan yöntemler tarafından engellenmek istenmektedir. Faşist öğrenciler polisin ve işbirlikçisi olan idarenin desteği ile devrimci- demokrat ve yurtsever öğrencilerin üzerine saldırmaktadır. Bu tür senaryolar bütün üniversitelerimizde sahnelenerek birçok aydın insanın eğitim ve öğretim hakkı elinden alınmıştır.

Geçtiğimiz dönem bu senaryo bizim üniversitemizde de sergilenmek istenmiştir. Sivas'da yakılan 37 insanın resimlerine dahi tahammül edemeyen faşist öğrenciler resimlere saldırarak yırtmışlardır. Ertesi günlerde gelen polis desteğini arkalarına alarak ve

çoğunluğu dışardan gelen insanlarla kantini işgal etmişler, Kitap Kulübü'nün camlarını kırmışlar, kitapları yırtmışlardır.

Bunun üzerine çıkan olaylarda, faşistlerin tasarladığı oyun etkisiz hale getirilerek duyarlı insanlar tarafından cevabı verilmiştir. Ardından yapılan gözaltılarda sadece anti-faşist öğrencilerin olması, polis-faşist öğreci işbirliğinin açık kanıtıdır.

Yeni öğretim yılında okulumuz, mesaisini üniversitemizde açan ve kendini gizlemeye bile gerek görmeyen polislerle doldurulmuştur. Bu gibi durumlarda özerkliği gösteremeyen YÖK ve bunun temsilcisi olan yönetim ise, öğrencileri cezalandırma konusuna gelince özerkliği aklına gelerek soruşturma açmıştır.

Bugün bütün üniversitelerimizde bu tip faşist saldırılarla insanlar korkutulurak sindirilmek istenmekte ve "Disiplin Kurulu" yardımıyla okuldan atılmak istenmektedir. Böylece sorgulanmayan, konuşamayan ve tamamen hakları elinden alınmış bir gençlik yetiştirilmektedir.

Kamuoyunu böyle oyunlara duyarlı kalmamaya davet ediyoruz. Bu tip saldırılara geçmişte cevap verildi, gelecekte de verilecektir diyoruz.

4 Kasım 1994

Kartal Semiha Şakir Lisesi'nde aynı cezaevindeki gibi, "görüşme saatleri" var. Öğretmen bile istediği saatte okula girip çıkamıyor

Öğretim yuvası mı, cezaevi mi?

Evet, bahsettiğim okul yine Kartal Semiha Şakir Lisesi. Ben bildim bileli bu okul bir türlü düzelmedi.

1991-92 öğretim yılında öğrencilerden para toplandı, okul duvarını yükseltmek için. Duvar yükseltildi, baktılar olmuyor, bu sefer de duvarın üstüne bir metrelik tel çektiler.

Şimdi gelin okulu bir görün. Yabancı biri burayı açık hava cezaevine

benzetir. Okul'un aynı cezaevi gibi "görüşme saatleri" var. Müdür nöbetçiye talimat vermiş, şu şu saatlerde kapıyı aç diye. Bırakın içeri giren bir veliyi, öğretmenler bile istedikleri saatte okula giremiyor veya çıkamıyorlar.

Öğrenciler "okuldan kaçmak" kelimesi yerine "okuldan firar etmek" kelimesini kullanmaktadırlar.

Bütün bu tedbirler(!) "güvenlik"

açısındanmış. Ne güvenliği? daha geçen gün sivil kıyafetli biri, elinde bıçak ve üstelik zil zurna sarhoş, okula girip bıçağının tersiyle giriş kapısının bütün camlarını kırıp, bağırıp çağırdıktan sonra çıkış kapısının üstünden atlayarak kaçtı... Güvenlikmiş!

İşte Semiha Şakir Lisesi böyle bir okuldur. Hapishanelerdeki gibi, bir gurup öğrenci birleşiyor, okul içinde istediklerini yapıyor. Öğretmen öğren-

ciye değil de, öğrenci öğretmene eğitim(!) veriyor. Kimse de sesini çıkaramıyor. Şimdi burasının eğitim yuvası olduğuna inanmak güç. Bu okul, tepeden tırnağa değiştiğinde belki düzelebilir.

Ama okulun şu anki yöneticileri öğrenciye okulu sevdirmesini bilmediği gibi, kendileri de sevmiyorlar. Öğrencinin sevmesini nasıl beklersin.

Bir öğrenci

'NE DURURS'UZ BİRLİĞE VERİN GÜCÜ'

18 Ocak 1985'te yitirdiğimiz, *Aşık Davut Sulari Dede*'yi ölümünün 10.yıldönümünde sevgi ve saygıyla anıyor, bugünün kuşaklarına yol göstereceği inancıyla onun şiirlerinden bir demet yayınlıyoruz.

ŞAH-I MERDANIM

Benim şu cihanda hiç kimsem yoktur
Yalnız Şah şehidim Şahı Merdanım
Cümle meclislerde dilin virdidir
Yalnız Şah şehidim Şahı Merdanım

İster bu kainat selam vermesin
İster alem hatırımı sormasın
Yalnız ceddım benden uzak durmasın
Yalnız Şah şehidim Şahı Merdanım

İster alem gitsin putpereste
İster alem düşün yüz bin hevese
Sözüm yoktur insanoğlu bir kese
Yalnız Şah şehidim Şahı Merdanım

Yürüsem de otursam da Ali can
Her dem aklımdadır yatsam bir zaman
Şu mülki cihanda her türlü lisan
Yalnız Şah şehidim Şahı Merdanım

Gahi zarar ise gahi kârımdır
Sevdiceğim illa ol kerrarımdır
Namusumdur gayretimdir varlığımdır
Yalnız Şah şehidim Şahı Merdanım

İster dağ başlarında kalsam bile
İster zarı zebunca olsam bile
Yüzbin hakarete kalırsam bile
Yalnız Şah şehidim Şahı Merdanım

Düzgün atam Seyit Mahmut Hayranidir
Onların varlığı bana nişandır
Aslımı sorarsan bir dervişandir
Yalnız Şah şehidim Şahı Merdanım

Davut Sulari'de yoktur siyaset
Yalnız girdim oldum Ahmet Velayet
Şah şehidim oldu aşkı maşahat
Yalnız Şah şehidim Şahı Merdanım

ÇEK KATARI

Çek katari ben gelirem peşine
Ali meydanına da varalım hele
Merhametin yokmu da gözüm yaşına
Pire bağlı olup da duralım hele

Allah allah allah da duralım hele
Allah birliğine de varalım hele

Ey müminler gerçekte pirlir merhaba
Ey rehberler gerçekte erler merhaba
Hazır postlar hazır da yerler merhaba
Zakirler sazları da kuralım hele

Allah allah allah da diyelim hele
Allah birliğine de varalım hele

Aşk ile perişan da *Davut Sulari*
Muhabbeti baldır da kendisi arı
Hazreti Ali'nin de sır Zülfikarı
İnkarnı boynuna da vuralım hele

Allah allah allah da diyelim hele
Allah birliğine de varalım hele

NE ÇAMUR ATARS'IZ

Ne çamur atars'ız da iblis tayfası
Sizler gibi bacı anamızı biliriz
Develer insanın insan mayası
İnanç töre hanemizi biliriz

Gerçek Türküz zevce hülle yapmayız
Hacca gidip karı nikah etmeyiz
Kana sindi gibi zina etmeyiz
Evlat eyal ninemizi biliriz

Sizler Muhammed'in meftinde kılmadız

Ehl el Beyti Mustafa'yı bilmediz
Hâlâ o doğru çığıra gelmediz
İman nerededir sinayı biliriz

Sizler gibi her gün abdest bozmayız
Konuya komşuya kuyu da kazmayız
Devlet parasıyan hacı gezmeyiz
Sulari der binamızı biliriz

DÜNYA ARSIZINDIR (BUDA MI HAYAT)

Dünya arsızındır fırsat pirsizin
Rağbet yalancının da refah arsızın
Azap yoksulundur göçük yersizin
Sefil sergan olmak, buda mı hayat

Boynum eğri benzim sarı karnım aç
Kazancım top dünya sana n'ettim aç
Gömleğim yok yatağımdır kızgın sac
Budalaca kalmak buda mı hayat

Mazlum *Davut Sulari*'ye yaradır
Gelen günler geçen günü aratır
Aradan kalktı mı hürmetlen hatır
Sarıp da solmak, buda mı hayat

HİLAFAFETÇİ

Vatandaşın oy almaya
Gelecekmiş hilafetçi
Bir erkeğe dört tane avrat
Verecekmiş hilafetçi

Afyon Eskişehir gözler
Konya Adana'da özlür
Her ilimiz bunu izler
Erecekmiş hilafetçi

Bir erkeğe dört tane hatun
Verecekmiş hilafetçi
Beş yüz sene gerisin geriye
Gidecekmiş hilafetçi

Kilidi cennette kalmış
Anatari emre almış

Softanın birisi vermiş
Açacakmış hilafetçi

Bir kocaya dört tane avrat
Verecekmiş hilafetçi
Yetmiş huri hizmetini
Kılacakmış hilafetçi

Çarşaf peçe giydirecek
Sulari der ayrılacak
Gericilik uyduuracak
Şer (i) atçıymış hilafetçi

EVLİYA OLSA

Bir cahil birazcık mesnet bulursa
Sadrazam gibi payesine bak
İşin düşüp başın darda kalmıca
Bir tercüme et de mayesine bak
Hele hele hele hele hele bak

Cahile bir sır ver de aç arayı
Başına dar eder geniş dünyayı
Veledi zinadan umma vefayı
Tohumu kiminse danesine bak
Hele hele hele hele hele bak

Eriş bir kamile arz et ihtiyaç
Dostun olsa fırsat verme gözün aç
Tilki gölgesinde yatma, uzak kaç
Tek mahvetsin aslan sayesinde bak
Hele hele hele hele hele bak

Cahil adam olmaz evliya olsa
Arife teslim ol eşkiya olsa
Hüsnü bel bağlama akraba olsa
Hele bir fikrinin gayesine bak
Hele hele hele hele hele bak

FÜZE DEVRİDİR

Fukara inançlı softa şeriat
Çoktan silindi de füze devridir
Dev adımlar ile ilmi marifet
Hem fasti kılındı füze devridir

Müsbet ilim geldi cahil silindi
Akıl ermez dünyalar da bulundu
İlmi eğilimler kabul kılındı
Netice alındı füze devridir

Fakir fukara uyansın bir olsun
Örgütlesin halk oyları sır olsun
Aslan kükresinde pençe-i şer olsun
Kılıçlar yalındı füze devridir

Davut Sulari der Ali kılıcı
Şahı Merdan cenkte ödül alıcı
Turabiler devrimleri salıcı
Her niyet bilindi füze devridir

SÜREN SÜRENE

Kan gayret yok mudur sizde erenler,
Görürsüz döller'i z kırıan kırana
Muhammed Ali'ye ikrar verenler,
Ülkemizde bizi süren sürene

Şahi Merdan gibi nareler çekin
Eba Müslüm gibi hükmünüze bakın
Battal Gazi gibi tal'alar dökün
Görürsüz ki bize yüren yürene

Ya hükmedin ya da toplanın, çıkın
Bulun birbiri'zi tedbire bakın
Ben eğer tellal isem, var ise hakkım
Ne kadar söylersem duran durana

Siz sustukça onlar Kızılbaş derler
Ana bacı bilmez der, herze derler
Ancak nesli Mervan soyup öterler
Bu menzilden uzak giren erene

Davut Sulari der işte bu haber
Eba Müslüm tahtı beline teber
Görücü bilici o Şahı Kerrar
Şimdi birbirine eren erene

YEL GİBİ GELİN

Hırsız oğlu hırsız sömüren faşist
Haydin devrimciler sel gibi gelin
Müslüman görünen azdı bu budist
Coşun devrimciler yel gibi gelin

Seçim yaklaşıyor bir olsun halklar
Hilafetçilerden alınsın haklar
Yağız gençler ile yiğit koçaklar
Engelleri aşıp Nil gibi gelin

Atom çağı, azdı itin soyları
Yeni nesil yeni örgüt boyları
Değişmiyor Muaviye'nin huyları
Denizler oynasın kül gibi gelin

Davut Sulari'yem inimden çıktım
Kükredim ok gibi yayımdan attım
Yokladım hepsini denetli baktım
Köylü kentli işçi bir elden gelin

KABE NERESİ

Kabe neresidir biliyor musun
Gönül beytullahı yıkayım deme
Her gördüğün adem adem mi olur
Yanılıp yenilip bakayım deme

Beyhude uğraşıp boşa yorulma
Kuvvetin yetmeyen taş a sarılma
Yerini bil doğruluktan ayrılma
Katı yükseklerden çıkayım deme

Davut Sulari de kuldur mevlaya
Çeşmenin gözsün dolaşma çaya
Bir gün olur girer isen kavgaya
Döne döne doğuş, kaçayım deme

Alevi Fuzuli'yi tanımak

Tokat Erbaa'dan yazan arkadaşımız *Sabri Yücel*
Fuzuli'yi ve düşmanın ona yönelik çabalarını ele alıyor.

Birleşmiş Milletler Bilimsel ve Kültürel Eğitim Örgütü (UNESCO), 1994 yılını bütün dünyada, büyük Türk ozanı Fuzuli'nin (ö.1556) 500.doğum yıldönümü nedeniyle "Fuzuli Yılı" olarak ilan etti.

Türk ve İslam edebiyatında olduğu kadar dünya edebiyatında da çok önemli bir yere sahip olan bu değerli sanat ve düşün adamımızın tüm insanlık alemince tanınmasını hedeflemiş olan UNESCO, belirlediği hedef doğrultusunda dünyanın çeşitli ülkelerinde anma, tanıtma ve kutlama etkinlikleri düzenledi. Söz konusu etkinliklerin önemli bir bölümü bağımsız Türk Cumhuriyetlerinin resmi ve özel kurumlarınca üstlenilmiş, ozanımız çeşitli sempozyum, panel konferans, açıkoturum, söyleşi, sergi, konser, bildiri, yazı, vb. girişimlerle anılmaktadır.

Bu etkinlikler sırasında benim dikkatimi çeken şey, kendine edebiyat ve bilim adamı süsü veren anlı şanlı zat-ı muhteremlerin, ozanımızın dünya görüşü, ideolojisi, yaşam felsefesi ve inanç boyutunu, yani *Aleviliğini görmezlikten gelmeleri*, ya da kaçamak, utangaç açıklamalarla olayın bu yönünü örtbas etmeye kalkışmalarıdır.

Evet, Fuzuli, özüyle, benliğiyle, tüm kişiliğiyle, yaşamı, sanatı ve yapıtlarıyla çağının en sadık, en içten Alevilerindendir.

Fuzuli'nin bütün yaşamı Hille, Kerbela, Necef ve Bağdat çevresinde geçmiş, bu çevreden dışarı çıkmamış, ömrünün çoğunu Necef'te Hz.Ali'nin türbesinde "hadim"lik yaparak geçirmiştir. Yaşadığı çağda değeri pek anlaşılmayan ozan, yokluk ve yoksunluk içinde ömrünü tüketmiştir.

Fuzuli'nin özel yaşamında bir takım iniş çıkışlara rastlamak mümkündür. Osmanlı yönetimi onu "Şii" olduğu için, Safeviler ise resmi Şiiğin "ötesinde" buldukları için ona gereken ihtimamı göstermemişlerdir. Gerçi kendisine Safevilerce bir "ratibe", Osmanlılarca da bir "berat-ı tekaüd" verilerek geçimine yardım edilmek istenmişse de, uygulamada bunların pek geçerli olmadığını *Şikayetname*'den öğreniyoruz.

Fuzuli, Alevi-Bektaşilerin ittifakla kabul ettikleri 7 ULU OZAN'dan biridir. Anadolu'daki ve Anadolu dışındaki Alevi-Bektaşi toplulukları, yüzyıllardan beri Fuzuli'nin şiirlerini büyük bir coşku ve heyecanla okumuşlar, çalıp söylemişlerdir. Kendisi bir divan şairi olduğu halde, onu halk

Fuzuli'den Murtaza Ali Üzerine İki Gazel

1.
Emir-ül müminin Hayder Aliyy-ibni Ebi Talib
Ki Cibril-i Emin'dir halvet-i vahdette derbanı

Nedir dünya vü ukba bi rıza-yı Murtaza billah
Ne ol bakıy gerek sıdk ehline mutlak, ne bu fani

Müdam ol kim bu dergahın kamu sadat u huddamın
Seraser cem'-i hatır kıldın ol cem'i perişan

Ben-i gaafilden agah ol ki bir kemter sena-hanım
Gerek sen tek ser-efrazın benim tek bir sena-hanı

Fuzuli bu harem içre şeb ü ruz u geh ü bi geh
Dua-yı hayr kıl Sultan'a terk et seyr-i büstani

(Türkçe anlamı: Ey İnananların önderi, Ebu Talib oğlu Haydar (Arslan) Ali! Sen tanrısal birlik halvetine çekildiğinde kapı bekçin Cibrail olur. Tanrı için (billah) Murtaza'nın rızası olmadan, dünya ve ahiret nedir? Mutlak doğruluk ehline ne gerektir sürekli veya geçici olması? Bu Dergah'ın (Necef'teki)

seyyidlerini ve hizmetlilerini, dağınıklık ve sıkıntılardan kurtarıp, hepsini hatırlı kıldın. Fuzuli, sabah ve akşam, zaman zaman da olsa çiçek bahçesini terkedip, hayır duaları eyle o sultana ki, kendisini öven bir kulu olduğunu anlasın. Çünkü senin başını yükseltip tek yaptığın, ona övgüler düzmek.)

2.
Şukr-ı Huda ki saye fekendest ber serem
İkbal-i müstedam-ı tü ya Murtaza Ali

Behr-i necat ber heme cün taat-ı Huda
Farzest ihtiram-ı tü ya Murtaza Ali

Manend-i Ka'be mabed-i ins u melaikest
Her ca buved makaam-ı tü ya Murtaza Ali

Her lehze miresed be Fuzuli hezar feyz
Ez han-ı am-ı lüt-i tü ya Murtaza Ali

(Türkçe anlamı: Şükür olsun tanrıya ki ya Murtaza Ali, senin daimi ikbalin, başımı gölgesinde saklamıştır. Sana sayı göstermek, tanrıya ibadet gibi herkese farzdır. Makamının bulunduğu yer, Kabe gibi insanların ve meleklerin tapınağıdır. İyiliklerinin geniş sofrasında Fuzuli'ye her dem binlerce feyz erişmektedir.)

ozanı gibi sevip saymışlar, cemde cemaatte adının geçtiği yerde ona niyaz etmişlerdir. Özellikle Ehlibeyti anlatan ve Kerbela olayını, Hz. Hüseyin'in acılarını dile getiren *Hadikat- us Suada* (Saadete ermişlerin bahçesi) yapıtı, Muharrem ayında sürekli okunur. Hiçbir şair Kerbela acısını Fuzuli gibi anlatamamıştır.

Türkçe konuşan toplumların Fuzuli ile onur duymaları en doğal haklarıdır.

Ancak bir takım çevreler (şeriatçılar, Türk-İslam sentezcileri, Osmanlıcılar, vb.) hem Alevilere-Bektaşilere amansız bir düşmanlık besliyor, onlara sabah akşam durmadan sövüyor, onları karalıyor, tarih boyunca zulmettikleri yetmiyormuş gibi bir de, günümüzde toplu kıyımlara başvuru-yorlar, hem de sonra kalkıp Alevilerin yetiştirdiği kültür değerlerinden kendilerine pay çıkarıyorlar. Bu çok açık ikiyüzlülüktür, utanmazlıktır, sahtecilik! Aynı çevreler "Yunus Emre Yılı"nda da aynı yüzüzlüğü gösterdiler.

Bin yıllık tarih içinde güzel sanatlara (edebiyat, resim, müzik, heykel, tiyatro vb.) karşı "yasak", "ayıp", "günah" mantığıyla yaklaştıkları için kayda değer sanatçı yetiştiremeyen; mimari, hat, minyatür dışında sanatta varlık gösteremeyen Softa Sünnilik, sıkıştığı zaman geçmişte yetişmiş değerli sanatçıları (ki bunların bir çoğu eziyet edilip öldürülmüştür) kendisine mal etmenin yollarını araştırıyor.

Bunu yaparken bari dürüst davranıp o sanatçının hiç değilse "kökeni"ne sadık kalsalar! Hayır öyle de yapmıyorlar. Yaşamıyla, düşüncele-riyle, yapıtlarıyla dev gibi ortada duran sanatçıyı *Sünnileştirmeye çaba-lyorlar*. Onların nazarında Hacı Bektaş da, Yunus Emre de, Ahi Evren de, Fuzuli de Sünnidir...

Bu neden böyle oluyor?

Nedeni gayet açık!..

Sen kendi yetiştirdiğin "değerler"e sahip çıkamazsan, birileri gelip onları sahiplenecektir. Hem de bu birileri, geçmişte ve bugün Alevilere karşı işledikleri suçlarla sicilleri hayli kabarık olan, onlar hakkında idam ve katliam fermanları çıkarmış olan yobaz din ve devlet adamlarının mirasçıları olabilecektir.

Ne diyelim! En iyisi, sözümüzü Fuzuli'nin bir beyiti ile bağlayalım:

Ey Fuzuli kalmışam hayrette bilmem neyleyim
Devr zalim baht na-ferman taleb çok ömr az

Uygarlığın ve geleceğin katline dur denebilir

Sayın Canip Doğutürk siz şair, yazar, heykeltıraş olan bir sanatçısınız, Türkiye’de güzellikler uğruna mücadele vererek pek çok acı çekmiş birisiniz. Kendinizde, dünyaya ve özellikle de şeriat tehditi altındaki ülkemize bakışınızdan söz edebilir misiniz?

Ben sömürü sistemine karşıyım. Yazılarım, şiirlerimle toplumsal çelişkileri dile getirmeye çalıştım. Daha sonra bunu heykelde yoğunlaştırarak sürdürdüm. Şiirlerim bir kısmı *Demokrat* gazetesinde çıktı. Eğitimle ilgili yazılarım da yayınlandı. Şimdi 4.heykel sergimi açtım. Bu heykeller daha çok politik ağırlıklı. Sivas katliamını heykelleştirdim. Son yıllarda geliştirilen yozluk yobazlık üzerine, kitaba karşı, uygarlığa karşı olan tutum ve davranışlar üzerine tepkimi dile getiren eserler üretiyorum, üretmeye çalışıyorum.

Türkiye’de “sanatın içine tükürürüm” diyen bir belediye başkanıyla karşı karşıyayız. Şeriatın sanata, uygarlığa, güzelliklere nasıl karşı olduğunu çok güzel özetliyor bu sözler değil mi?

Şimdi sosyolojik açıdan incelendiği zaman Türk halkı bu şansızlığın orta yerinde. Yani İslamiyetle daha önceki Türk toplumu bu arada Anadolu uygarlığı arasında derin bir kopukluk oluştu. Bu insanlarımızı olumsuz yönde, sanata düşman yani rastgele yaşamaya yöneltti. Bu dünyada kopuk bir biçimde geliştirdi. Biz bunları Cumhuriyet Türkiye’sinde yenmeye çalışsak da zaman zaman gerici yobaz tayfası karşımıza kendi mavalını okuyarak çıkmaktadır. Biz de yine sonuna kadar savaşım vermeyi vahşeti sanatla, bilimle yenmeye çalışıyoruz, çalışmalıyız.

Adım adım ilerleyen şeriata karşı herkes üzerine düşen sorumluluğu yerine getirerek bilinçli, örgütlü mücadele vermelidir mi diyorsunuz? Kuşkusuz evet. Bütün sanat kollarında

“Gericiliğe ve yobazlığa karşı sanat alanında da savaşmak, bunun arkasına halkımızı almak gerekir” diyen heykeltıraş *Canip Doğutürk* ile bu söyleşiyi *Ayhan Aydın* yaptı.

biraraya gelerek, örgütlenmemizi ve evrensele ulaşmamızı daha akılcı görüyorum.

Kızınız Filiz Berk’in 13 yaşında 13.kişisel sergisini açtığını biliyoruz. Filiz Berk Sivas katliamından etkilenip resimler yapıyor. Ruhi Su’dan Şeyh Bedreddin Destan’ının müziğini dinleyip Şeyh Bedreddin’i ağaca asılı bir güneşe benzetiyor yaptığı resimde. Pir Sultan’ı, Nazım Hikmet’i, Fellini’yi resmediyor. Filiz Berk’i bize biraz anlatır mısınız?

Filiz Berk 2 yaşında kalem, kağıtla tanıştı. İlk sergisini 3 yaşında açtı. Çoğalan resimler sergileri, sergilerde yeni resimleri doğurdu. Filiz Berk

yaşıtları gibi zamanla ip de atladı, oyun da oynadı, salıncağa da, bindi bunun yanında doyumsuzluğunu zaman ayırarak resimle açığa vurdu. Zamanını dolu dolu yaşaması ve olaylara karşı duyduğu aşırı duyarlılığı ve hâlâ öyledir. Resim yapmayı da yaşamın bir parçası olarak gördü. Şimdiye kadar yaptığı resim sayısı 2000’i geçti, 700’ü sergilenebildi.

Olaylara karşı duyarlılığından söz etmiştim. Geçen yıl Sivas olaylarından etkilenerek resimler yaptı. Bunlardan önemli olanlar “Pir Sultan ve Halkı”, “Vahşet” tablolarıdır. Her halkın kendi öz müziğini sevdiği gibi Halk müziğini severek dinliyor. Bunlardan Ruhi Su-

nun, Nazım Hikmet’in Şeyh Bedreddin Destanı Dinletisinden, “Serezin Esnaf Çarşısı”dan etkilenerek Şeyh Bedreddin’in resmi yaptı. Bir ağaç var burada yemyeşil yapraklı. Ağaca asılmış bir güneş ve sağ alt köşede bir insan figürü. Ölumsuzluğun ve sonsuzluğun simgesi güneş burada Şeyh Bedreddin’in hiçbir zaman söndürülemeyen aydınlık düşüncelerini, eylemlerini simgeleyerek yüzyıllar ötesine ışık verecek bir kaynak olduğunu gösteriyor.

Sizin en büyük sıkıntınız sanatın bu arada Filiz Berk’in sanatının, resminin metalaştırılması tehlikesi. Herşeyin değerini paraya göre belirlendiği günümüz kapitalist düzeninde emek para karşısında hiç sayılıyor. Bu olumsuzluklara karşı ne gibi bir çaba sarf etmeliyiz ki emek, sanat, edebiyat gerçek değerine ulaşsın?

Bütün sanat dallarının resim, heykel, edebiyat, müzik vb. birbirlerinden kopuk olduğunu görüyoruz ülkemizde. Bir ilkel benliğin sanata hakim olduğunu, bunun da örgütlülüğü bozduğunu ve anti- örgütlülüğü beraberinde getirdiği bir gerçektir. Öncelikle gericiliğe ve yobazlığa karşı savaşmak, bunun arkasına halkımızı almak gerekir. Anlamak ve eğitmek gerekir.

Sanatın metalaşması, en korkunç olan durum. Bu uygarlığın ve geleceğin katlidir. Kendi içimizde kendimizi var ederek bizi kuşatmaya çalışan kapitalist sistemin çürümüş değerlerine karşı mücadele vermeliyiz. Sanat ürünü yaratıldıktan sonra insanlığın malı olmuştur. Bunun metalaştırılması, değerinin yalnızca parayla ölçülmesi sanatın yok sayılmasıdır. Sanat ve bilim adamları örgütlü bir biçimde, kendilerine karşı olan düzene ve onun koruyucularına karşı savaşım vermeli. Bu toplumcu gerçekciliğin gereğidir. İnsanım diyen herkesin çağına karşı sorumluluğudur. ●

“SEMAH”, uçmak, göğe çıkış, Hak’ka, sevgiliye ulaşma anlamındadır. Çoğumuzun bildiği gibi ilk Kırklar Cemi’nde Hz. Ali, Hz. Muhammed ve orada bulunan diğer kadın-erkek erenler, cemin sonunda semah dönmüşlerdir. Hatta söylence odur ki, semah dönerken Hz. Muhammed’in puşidesi bir şamdana takılıp parçalanır. Orada bulunanlar bu parçadan alıp bellerine bağlamışlar. Bu nedenle semaha kuşaksız çıkılmaz, buna *kemberbest* denir.

Alevi semahında solo yoktur. Yöneten yok, kadın erkeğin farklılaştırılması ve engin gönüllülük, kadına ve erkeğe eşit saygı vardır. Bu semahlar bir “dans” değildir. Ama insanın bu dünyadaki varlığını anlatan dans destanıdır. Kadın ve erkek bir can bir vücut oluşturmuş, dostluk, kardeşlik, sevgi, insanların özleyip varamadığı son duraktır.

Bencillik, övünme, gurur, kibir, halka tepeden bakma yoktur. Semahlarda bireysel fikir, ona benzer hareket mümkün değildir. Topluluk kutsaldır ve topluluğu temsil eden Dede kutsal

SEMAH ÜZERİNE

Semahlarımızı öğrenip, turnalar gibi dönerek sevgiyle coşalım. İnsanlığımızı ve Aleviliğimizi daha iyi anlayalım!

postta oturur. Semah sırasında bu makama arka dönülmez, onun huzuruna gelince hafif eğilip selam verilir. Tanrı onda görülür. Öyle bir coşkuya kapılırsınız ki ayağınız bu topraktır, ama ruhunuz başka alemlere, sevgiliye göç etmiştir. O anda İNSAN olduğumuzu, yani diğer varlıklardan farklı olduğumuzu anlar ve sevginin her türlü sınırını tadarsınız.

Alevi Cemleri’nde önce yargılama vardır. Sonra sevgiyle kaynaşan tevhid ve ibadet sürer. En sonra canların neşeli ve coşkuyla dağılması için semahla sona erdirilir.

Anadolu’da en çok bilinen belli başlı semahlar şunlardır: Kırklar Semahı, Kırat, Turnalar, Dergah, Demgeldi, Koyun Baba.

Semahlarımızı öğrenip, turnalar gibi dönerek sevgiyle coşalım. Bir can bir vücut olup, insanlığımızı ve Aleviliğimizi daha iyi anlayalım!

Ali Kılıç,
Stuttgart Alevi Kültür Derneği
Gençlik Kolu Sözcüsü
ve Ozan

AZİZ TRİKO

Aziz Aydınoğ
Koton Fason - Dokuma

İbrahim Cd. Hacıömer Hulusi Bağcı İşhanı No: 6/28
Topkapı- Maltepe/İSTANBUL
TEL: (0212) 565 44 96

SARIKAYA EMLAK

Nihat SARIKAYA

EMLAK ALIM SATIM VE BEYANNAME
DİLEKÇE-TAPU MUAMELESİ
VERASET VE İNTİKAL İŞLERİ YAPILIR

Bahçelievler Belediyesi Karşısı Erenler İş Hanı No:15
Bakırköy-İSTANBUL Tel: (0212) 575 98 84 - 506 52 37

FIRTINA MÜZİK

Müzik Evi'mizde sipariş üzerine her
çeşit enstrüman imal edilir ve müzik
eğitimi verilir.

- ▲ Bağlama
- ▲ Gitar
- ▲ Ud
- ▲ Solfej ve Şan Dersleri verilir.

Mareşal Çakmak Cad. 4.Sok No:9 Şirinevler-İSTANBUL
Tel: (0212) 551 50 41-551 49 46

EREN TURİZM

SEYAHAT VE TİCARET
OTOBÜS İŞLETMECİLİĞİ

- ☐ Personel Taşımacılığı
- ☐ Öğrenci Taşımacılığı
- ☐ Yurt içi Toplu Seyahat Organizasyonu
- ☐ Piknik Gezi ve Düğün Araçları
- ☐ Otobüs, Midibüs ve Minibüs
İşletmeciliği

Size bir telefon kadar yakınız

GÜVEN ♦ KONFOR
CİDDİ HİZMET

Çırpıcı Mah. Seyitnizam Cad. Mo:2
Daire 2 Zeytinburnu-İSTANBUL
Tel:(0212) 582 97 73-558 70 08
Fax:(0212) 547 44 23

İSTANBUL'UN DÜŞLEDİĞİ RADYO

ÇEVRE FM

DAYANIŞMA ŞÖLENİ
Gücümüze Güç Katın

ORGANİZASYON ÇEVRE FM 103.8
Tel:(0216) 420 28 88-420 28 87

"Yaşamak bir ağaç gibi
tek ve hür
Ve bir orman gibi kardeşcesine
bu davet bizim"

PROGRAM

- * Özgürlük Türküsü
- * Ali Ekber Eren
- * Gülcihan Koç
- * Metin Karataş
- * Beyhan
- * Fatoş Çal
- * Veli Kılıç
- * Hacı Bektaş Veli Kızları
- * Aşık Bayram Özgürbüz

29 Ocak 1995 Pazar Saat: 13.00-18.00
AKGÜL DÜĞÜN SALONU
Birlik Mah. Atatürk Cad. Akgül Kardeşler Pasajı
No:70/1 İhlamurkuyu-UMRANIYE
Tel: (0216) 314 80 00-364 27 79

YELİZ ÇİÇEK EVİ

Kemal Aydın

Çağlayan Vatan Cad. No:108/25 (Efes Çarşısı Orta Kat)
Şişli-İSTANBUL
Tel:(0212) 230 56 21 Fax: 224 23 02

NAZIM HİKMET'in

eserlerini **SET** olarak almak isteyen
okurlarımıza:

Posta çeki hesabımıza şimdilik (fiyat değişene
kadar) 2.700.000 TL. yatırıp bize haber
iletirseniz, Nazım Hikmet Seti'ni
adresinize ödemeli olarak gönderebiliriz.
Size daha ucuz bir olanak
yaratamadığımız için üzgünüz ancak
elimizde gelen budur.

Posta Çek Hesap No: Fikriye Kaya
650143

Haber iletmek için adres ve telefon:
Piyerloti Cad. 17/4 Çemberlitaş-İSTANBUL
Tel: (0212) 516 84 64

ALEV YAYINLARI'NDAN KERVAN OKURLARINA

Değerli okurlar,

Aşağıdaki kitapları, % 30 indirimli fiyattan ve ödemeli olarak adresimizden temin edebilirsiniz. Çok sayıda kitabı
taksitle satın almak isterseniz, bize başvurun, görüşelim, durumunuza uygun bir ödeme planı belirleyelim. En iyi dileklerimizle...

KÜLTÜR DİZİNİ

OKUNACAK EN BÜYÜK KİTAP İNSANDIR.....Rıza Yürükoğlu.....	230.000 TL.
SİVAS KATLİAMİ VE ŞERİAT.....Lütfi KALELİ.....	220.000 TL.
ALEVİLERDE HALK MAHKEMELERİ.....Av. İsmail Metin (1.cilt çıktı).....	150.000 TL.
ALEVİ SÜNNİ İNANCINDAN MEVLANA YUNUS VE HACI BEKTAŞ GERÇEĞİ.....Lütfi Kaleli.....	150.000 TL.
ANADOLU'DA ALEVİLİK.....Battal Pehlivan.....	100.000 TL.
PİR SULTAN ABDAL (RESİMLİ 1.Hamur).....Battal Pehlivan.....	350.000 TL.
MUSAHİPLİK.....Dr.İsmail Kaygusuz.....	100.000 TL.
ALEVİLİKTE DAR.....Dr.İsmail Kaygusuz.....	100.000 TL.
DEĞİRMENİN BENDİNE.....Arif Sağ'la sohbet.....	80.000 TL.

EDEBİYAT DİZİNİ

İSTANBUL HEMŞERİLERİ.....Dr.İsmail Kaygusuz.....	60.000 TL.
UMUT ÇİÇEĞİ.....Hasan Kıyafet.....	60.000 TL.
KOMİNİST İMAM.....Hasan Kıyafet.-roman.....	100.000 TL.

ALİ ALİ.....Hasan Kıyafet.....	100.000 TL.
--------------------------------	-------------

SİYASAL

MARKSİZM'DE İŞÇİ SINIFININ KAPSAMI VE TÜRKİYE.....Emine Engin.....	80.000 TL.
METAL İŞ KOLUNDA SENDİKAL BİRLİK SORUNU VE TÜRK METAL'DE BİRLİK.....Ali Babaishak-Mercan Köklü.....	35.000 TL.
ROMANYADA KARŞI DEVRİM.....Mercan Köklü.....	60.000 TL.
FAŞİZM VE BURJUVA DEMOKRASİSİ.....R. Yürükoğlu.....	80.000 TL.
TKP 8.KONGRE BELGELERİ.....	30.000 TL.
TKP PROGRAM.....	30.000 TL.
DR.BEDİR AYDEMİR YAŞAMI VE GÖRÜŞLERİ.....	150.000 TL.
SOSYALİZMİN ÇÖZÜLÜŞÜ ÜZERİNE ÜÇ MAKALE.....R.Yürükoğlu.....	70.000 TL.

ŞİİR

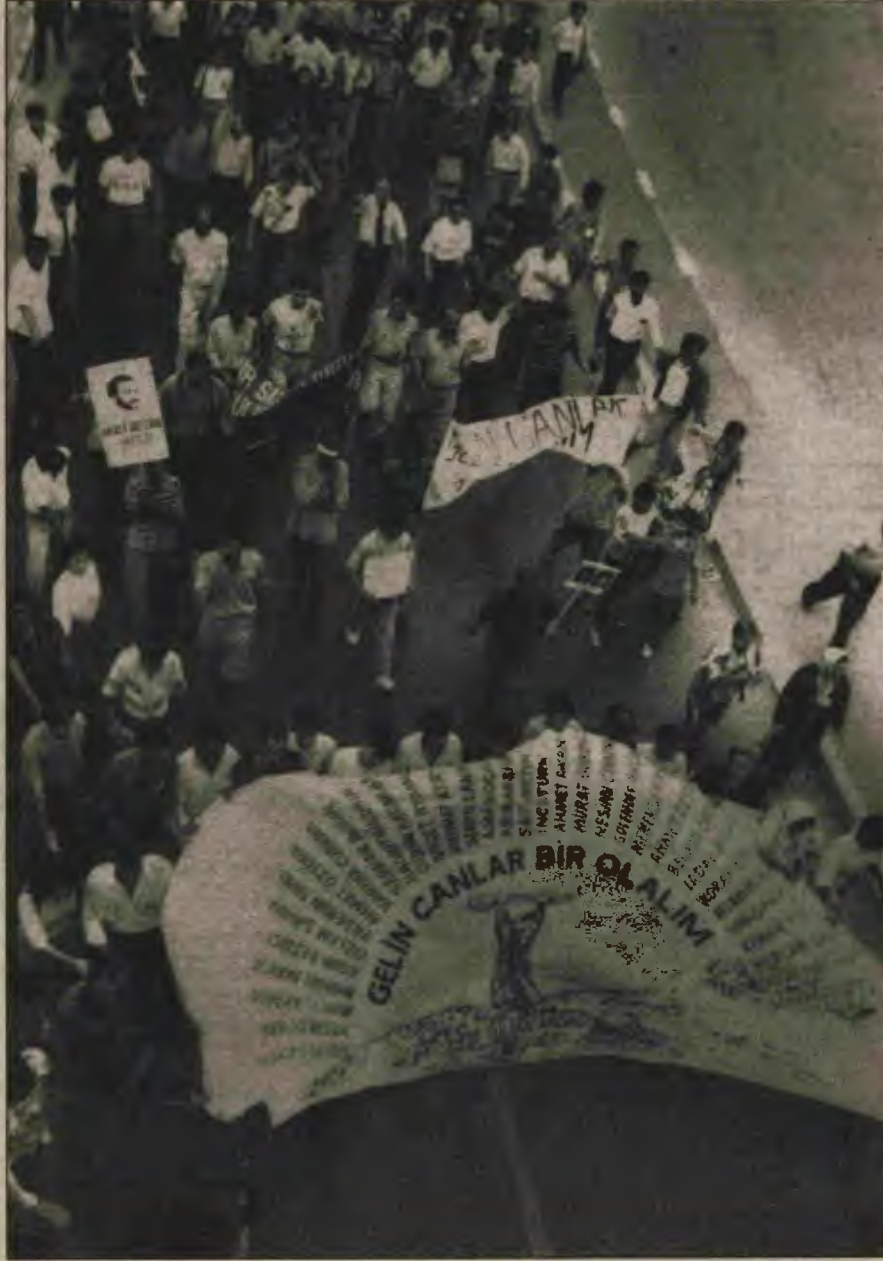
BENİ AVUÇLARINIZIN İÇİNE YAZIN.....Bedir yoldaşın anısına-Ozan Öncü-Şiir.....	50.000 TL.
KIVILCIM YAĞMURU.....Abidin Aydın-Şiir.....	60.000 TL.
ÇORUMLU HALK OZANLARI.....Hüseyin Çırakman-Antoloji.....	130.000 TL.

ALEV YAYINLARI

Fikriye Kaya Posta çeki hesap No: 650143, Piyerloti Cad. 17/4 Çemberlitaş-İSTANBUL TEL:0212-516 84 64

Önyargıların toplumu bölmesine izin vermeyelim

10 Ocak akşamı İnter Star TV istasyonunun bir programında Aleviler hakkında sarfedilen sözler dinsel önyargıları yıkma mücadelesinin ne denli önem taşıdığını bir kez daha gözler önüne serdi. Sünni-Alevi halk, bu önyargılara karşı mücadelede Laik-Demokratik Cephe'de birleşmelidir. Aşağıdaki bildiri bu yönde güzel öneriler getiriyor

okula, okuldan polise, bürokrasiye, hatta yargıya değin hakim bir görüştür.

Bu olumsuz yargının yıkılmasına ve Alevi gerçeğinin gün ışığına çıkmasına yararı olacaksa, Bay

İnter Star TV kanalında, dün akşam (10 Ocak akşamı) saat 20.10 sıralarında "Süper Turnike" isimli programın sunucusu Bay Güner Ümit, başta biz Aleviler olmak üzere, ulusumuzun büyük bir çoğunluğunu oluşturan demokrat ve laik kamuoyunu oldukça üzen bir *önyargıyı* seslendirmiştir.

Her ne kadar bu söylem ve yayınlar, ülkemizde şeriat devleti kurmayı amaçlayanlara göre "kışkırtma ve tahrik" nedeni sayılıyor ve bu nedenler Sivas Katliamı'nın görüldüğü mahkemeye yargı kararıyla "hafifletici neden" olarak tescil ediliyorsa da, bu ve benzeri durumlar bizim açımızdan kışkırtma ve tahrik nedeni değildir.

Devlet (yürütme organı) uygulamada yurttaşlarına karşı tam bir *çifte standartlı davranış* içerisinde. Sivas olayları içerisinde "tahrik var" diyen anlayış, birçok olumsuzluğun önünü açmıştır. Ve korkarız ki insanlar bundan sonra sık sık tahrik olma alışkanlığı kazanacaktır.

Biz tahrik olmayacağız. Tahrik illetini basitlik, ilkelik ve cahillik sayarız.

Bizler tepkimizi her zaman olduğu gibi yine demokratik yöntemlerle ortaya koyacağız. Bilindiği gibi, HBB TV kanalında H.Ali Buldan isimli bir fanatik 1993 yılında bizlere daha ileri derecede hakaretlerde bulunmuştu. Bizler o dönemde de tepkimizi paralı gazete ilanlarıyla duyurmuştuk. Bu kez buna gerek kalmadı. Çünkü sizler sahip çıktınız. Ayrıca şimdi daha örgütlüydük. Bu bakımdan aklın öncülüğünden ve bilimden yana olan kamuoyu büyük bir duyarlılıkla bu çirkinliği kınamıştır.

İç barışı önemseyen, bu tür ayrımcı ve bölücü yaklaşımları kınayan, hatta bu tavır nedeniyle bizlerden özür dilemek nezaketinde bulunan bütün kişi ve kurumlarla teşekkür ediyoruz.

Bu vesile ile söylemek isteriz ki, *biz Aleviyiz, Alevice yaşamak ve Alevice ölmek isteriz.* Aleviliğimizden vazgeçmek gibi bir niyetimiz de yoktur.

Biz bu ülkenin *ana unsuru*, sahibi ve gerçeğiyiz. Bu gerçeğin devlet ve bütün yurttaşlarca hazmedilmesinin de ülkemiz ve ulusumuz adına sayısız yararlar vardır.

Güner Ümit'in bir alışkanlığı seslendirdiğini ve amacını aşan sözler sarfettiğine inanıyoruz. Ama varolan bir *önyargıyı* su yüzüne çıkardığını da iyi biliyoruz. Bu, Güner'lerin, Buldan'ların... suçu değildir. Bu, evden

Ümit, hoş dahi karşılanır. Evinde ana babası böyle öğretiyorsa, okulda ders kitabı, ansiklopedisi, öğretmeni böyle diyorsa, camide hoca, diyanette müftü böyle diyorsa, devlette dinden sorumlu bakan "Aleviler bir meşreptir", yani din, imanla bir ilgisi yoktur diyorsa ve bu ülkenin gerçeği, ana unsuru, orta direği Aleviler ile onların inancı ve kültürü hakkında devlet, devletin okulunda tek satır olumlu laf edilmiyorsa, Güner Ümit ne halt etsin.

İşte bu nedenlerle yönetici konumunda bulunanlara yıllardan beri olduğu gibi bir kez daha sesleniyoruz: Alevi inancı ve kültürü okullarda *ders olarak okutulsun*.

Din dersi zorunlu olmaktan *çıkarılsın*.

Devlet gözden çıkardığı **laiklik ilkesine** yeniden sahip çıksın ve laik ülkelerde olduğu gibi dine müdahale etmesin.

Biz diyanette ortaklık veya masa istemiyoruz, *diyanet kaldırılsın*.

Diyoruz ki, inançlara saygı olsun, herkes bildiği ve beğendiği gibi inansın.

Hiç kimse inancının giderini devletten almasın, kendini ilgilen-diren inancının giderini *kendisi* karşılasın. Cemevlerinde ibadet eden Aleviler giderlerini kendileri karşılamaktadır.

Devlet camiyi de cemevini de *yapmasın, ödenek ayırmamasın*. Devlet bu mekanların elektrik, su, yol, kanal ve benzeri giderlerini de ödemesin, o ibadethanede *kim ibadet ediyorsa* onlar bir araya gelerek kullandıkları mekanın giderlerini de ödesinler.

Buradan bütün yurttaşlara, devlet yönetimine, demokrat ve laik kitle örgütlerine seslenmek istiyoruz.

Osmanlı'dan günümüze toplumumuzun kanayan bu yarası artık durdurulsun. Her inanç kendini açık ve özgür olarak ifade etsin. Devlet, inançlar karşısında *tarafsız* olsun. Toplumdaki önyargıların kalkmasını sağlayacak düzenlemeleri bir an önce sağlasın.

Murtaza Demir, Pir Sultan Abdal Kültür Derneği genel başkanı, Ahmet Şahin, Ankara Hacı Bektaş Veli Kültür Derneği başkanı, Av.Kahraman Aytaç, Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı basın sözcüsü ve Tunceli Dayanışma ve Kültür Vakfı adına, Ali Doğan, Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı başkanı, Şerif Mahzuni, halk ozanı, Kamber Sönmez, AKKAV genel başkanı,

İsmail Yıldırım, KERVAN dergisi genel yayın yönetmeni.